EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 3.9.2025.
COM(2025) 356 final

ANNEX 6

PRILOG

Prijedlogu odluke Vijeća

o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma o partnerstvu između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Zajedničkog južnog tržišta, Argentinske Republike, Savezne Republike Brazila, Republike Paragvaja i Istočne Republike Urugvaja, s druge strane

PRILOG 18.-A

EUROPSKA UNIJA

POPIS OBVEZA U POGLEDU PREKOGRANIČNOG PRUŽANJA USLUGA U SKLADU S ČLANCIMA 18.3. I 18.4.

1. U popisu obveza u nastavku navedeni su uslužni sektori liberalizirani na temelju članaka 18.3. i 18.4. te su, u obliku rezervi, utvrđena ograničenja pristupa tržištu i nacionalnog tretmana koja se primjenjuju na usluge i pružatelje usluga država Mercosura potpisnica Sporazuma. Popis u nastavku ima dva stupca sa sljedećim elementima:

   (a) u prvom stupcu navodi se sektor ili podsektor u kojem Europska unija preuzima obvezu i opseg liberalizacije na koji se primjenjuju rezerve i

   (b) u drugom stupcu navodi se opis primjenjivih rezervi.

2. Europska unija ne preuzima nikakve obveze za prekogranično pružanje usluga u sektorima ili podsektorima obuhvaćenima dijelom III. ovog Sporazuma koji nisu navedeni u ovom Prilogu.

3. Za potrebe ovog Priloga pri utvrđivanju pojedinačnih sektora i podsektora:

   (a) „CPC” znači privremena Središnja klasifikacija proizvoda kako je definirana u članku 9.3. točki (c); i

   (b) „CPC ver. 1.0” znači Središnja klasifikacija proizvoda koju je utvrdio Statistički ured Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, CPC ver. 1.0, 1998.

4. Popis u ovom Prilogu ne uključuje mjere povezane sa zahtjevima i postupcima u pogledu kvalifikacija, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola koji ne predstavljaju ograničenje u smislu članka 18.3. ili 18.4. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, obveze univerzalne usluge, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima i potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na usluge i pružatelje usluga iz države Mercosura potpisnice Sporazuma.

5. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje izvedivost prekograničnog pružanja usluga kako je definirana u članku 18.2. točki (b) u određenim uslužnim sektorima i podsektorima i ne dovodi se u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava kako su opisana u popisu obveza u pogledu poslovnog nastana.

6. Europska unija preuzima obveze u pogledu pristupa tržištu iz članka 18.3., razvrstane po državama članicama, ako je primjenjivo.

7. Podrazumijeva se da za Europsku uniju obveza odobravanja nacionalnog tretmana ne podrazumijeva obvezu proširenja na fizičke ili pravne osobe iz države Mercosura potpisnice Sporazuma tretmana koji se u državi članici Europske unije, u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije ili bilo kojom mjerom donesenom u skladu s tim Ugovorom, uključujući provedbu tog ugovora ili mjera u državama članicama Europske unije, primjenjuje na:

   (a) fizičke osobe ili osobe s boravištem u državi članici Europske unije; ili

(b) pravne osobe koje su osnovane ili organizirane na temelju prava druge države članice Europske unije ili prava Europske unije i čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u jednoj od država članica.

Takav nacionalni tretman odobrava se pravnim osobama koje su osnovane ili organizirane na temelju prava države članice ili prava Europske unije i čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u državi članici Europske unije, uključujući pravne osobe koje su u vlasništvu ili pod kontrolom fizičkih ili pravnih osoba iz države Mercosura potpisnice Sporazuma.

8. U popisu u nastavku koriste se sljedeće pokrate:

— EU Europska unija, uključujući sve njezine države članice
— EEA Europski gospodarski prostor
— AT Austrija
— BE Belgija
— BG Bugarska
— CY Cipar
— CZ Češka
— DE Njemačka
— DK Danska
— EE Estonija
— EL Grčka
— ES Španjolska
— FI Finska
— FR Francuska
— HR Hrvatska
— HU Mađarska

— IE Irska

— IT Italija

— LT Litva

— LU Luksemburg

— LV Latvija

— MT Malta

— NL Nizozemska

— OECD Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj

— PL Poljska

— PT Portugal

— RO Rumunjska

— SE Švedska

— SI Slovenija

— SK Slovačka

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Svi sektori	Nekretnine Za načine 1. i 2. Sve države članice Europske unije osim AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, FI, HU, IE, IT, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Nema ograničenja. AT: Strane fizičke i pravne osobe trebaju za stjecanje, kupnju, najam ili zakup nekretnina odobrenje nadležnih regionalnih tijela („Länder”) koja razmatraju utječe li to na važne gospodarske, socijalne ili kulturne interese. BG: Strane pravne osobe i strani građani sa stalnim boravištem u inozemstvu mogu steći vlasništvo nad zgradama i ograničena prava vlasništva[1] nad nekretninama uz dozvolu Ministarstva financija. Zahtjev za dozvolu ne primjenjuje se na osobe koje su ulagale u Bugarskoj. Strani građani sa stalnim boravištem u inozemstvu, strane pravne osobe i društva u kojima strani udio osigurava većinu pri donošenju odluka ili može spriječiti donošenje odluka mogu steći prava vlasništva nad nekretninama u određenim geografskim regijama koje određuje Vijeće ministara podložno dobivanju dozvole. CY: Bez obveze. CZ: Strane fizičke i pravne osobe sa stalnim boravištem u CZ mogu stjecati poljoprivredna i šumska zemljišta. Za poljoprivredna i šumska zemljišta u državnom vlasništvu vrijede posebna pravila.

[1] Bugarskim imovinskim pravom priznaju sljedeća ograničena prava vlasništva: pravo korištenja, pravo gradnje, pravo podizanja nadgradnje i pravo služnosti.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	DK: Za nerezidentne fizičke i pravne osobe primjenjuju se ograničenja za kupnju nekretnina, dok se za strane fizičke i pravne osobe primjenjuju ograničenja za kupnju poljoprivrednih nekretnina. DE: Mogu se primjenjivati određeni uvjeti reciprociteta. EL: U skladu sa Zakonom br. 1892/90, građani za stjecanje zemljišta u pograničnim područjima trebaju dozvolu ministra obrane. FI (Ålandski Otoci): Ograničenja se primjenjuju na prava fizičkih osoba koje nemaju regionalno državljanstvo na Ålandu i pravnih osoba da bez dozvole nadležnih otočkih tijela stječu i posjeduju nekretnine na Ålandskim Otocima. Ograničenja se primjenjuju na prava na poslovni nastan i pružanje usluga fizičkih osoba koje nemaju regionalno državljanstvo na Ålandu ili svih pravnih osoba bez dozvole nadležnih tijela Ålandskih Otoka. HU: Bez obveze za stjecanje imovine u državnom vlasništvu. Za strane ulagače primjenjuju se ograničenja za stjecanje zemljišta i nekretnina[1]. IE: Za stjecanje bilo kakvih udjela u vlasništvu nad zemljištem u Irskoj domaćim ili stranim trgovačkim društvima ili stranim državljanima potrebna je prethodna pisana suglasnost tijela Land Commission. Ako to zemljište ima industrijsku namjenu (osim poljoprivrede), taj se zahtjev ne primjenjuje ako u tu svrhu potvrdu izda ministar poslovanja, poduzetništva i inovacija. Taj se zahtjev ne primjenjuje na zemljišta unutar granica gradova i mjesta.

[1] Kad je riječ o uslužnim sektorima, ta ograničenja ne premašuju ograničenja iz postojećih obveza u okviru GATS-a.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	IT: Stjecanje nekretnina za strane fizičke i pravne osobe podliježe uvjetu reciprociteta. LT: Bez obveze za stjecanje zemljišta. MT: Primjenjuju se zahtjevi malteških zakona i propisa u pogledu stjecanja nekretnina. PL: Strane fizičke i pravne osobe trebaju dozvolu za izravno ili neizravno stjecanje nekretnina. Bez obveze za stjecanje zemljišta u državnom vlasništvu (npr. propisi o postupku privatizacije). RO: Fizičke osobe bez rumunjskog državljanstva ili boravišta u Rumunjskoj te pravne osobe bez rumunjskog državljanstva ili sjedišta u Rumunjskoj ne mogu steći vlasništvo ni nad kakvim zemljišnim česticama na temelju pravnih poslova sklopljenih među živima. SI: Pravne osobe s poslovnim nastanom u Sloveniji sa sudjelovanjem stranog kapitala mogu stjecati nekretnine na državnom području Slovenije. Podružnice[1] koje su u Sloveniji osnovale strane osobe mogu stjecati samo nekretnine, osim zemljišta, koje su potrebne za obavljanje gospodarskih djelatnosti radi kojih su osnovane. SK: Za strane fizičke i pravne osobe primjenjuju se ograničenja za stjecanje nekretnina. Strani subjekti mogu stjecati nekretnine osnivanjem slovačkih pravnih subjekata ili sudjelovanjem u zajedničkim pothvatima. Bez obveze za zemljišta, uključujući prirodne resurse, jezera, rijeke i javne ceste.

[1] U skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, podružnica osnovana u Sloveniji ne smatra se pravnom osobom, ali kad je riječ o njezinu poslovanju ima isti tretman kao društvo kći, što je u skladu s člankom XXVIII. točkom (g) GATS-a.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
1. Poslovne usluge	
A. Profesionalne usluge	
a) Pravne usluge (CPC 861)[1] osim usluga pravnog savjetovanja i usluga sastavljanja pravne dokumentacije i potvrđivanja koje pružaju pravni stručnjaci kojima su povjerene javne funkcije, kao što su javni bilježnici, „huissiers de justice” ili drugi „officiers publics et ministériels”.	Za načine 1. i 2. AT, EL, LT, MT, PL, SK: Za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje je potrebno za obavljanje odvjetničke djelatnosti u području domaćeg prava (pravo EU-a i države članice), obvezno je državljanstvo, a u Slovačkoj je obvezno i boravište. FI: Za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje je obvezno za usluge pravnog zastupanja, potrebni su državljanstvo i boravište.

[1] Uključuje usluge pravnog savjetovanja, usluge pravnog zastupanja, usluge pravne arbitraže i mirenja ili medijacije te usluge pripreme pravne dokumentacije i ovjeravanja. Pružanje pravnih usluga dopušteno je samo u pogledu međunarodnog javnog prava, prava EU-a i prava one države u kojoj su pružatelj usluga ili njegovo osoblje kvalificirani za obavljanje poslovne djelatnosti odvjetnika te, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji su primjenjivi u državama članicama Europske unije. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, ti zahtjevi i postupci izdavanja dozvola mogu, na primjer, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, služenja nazivom stečenim u matičnoj zemlji (osim ako je naziv priznat u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavnog upisa u odvjetničku komoru ili pojednostavnjenog pristupa odvjetničkoj komori zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te pravnog ili profesionalnog prebivališta u zemlji domaćinu. Pravne usluge u pogledu prava EU-a u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u državi članici Europske unije i djeluje osobno, a pravne usluge u pogledu prava države članice Europske unije u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u toj državi članici Europske unije i djeluje osobno. Stoga bi punopravno članstvo u odvjetničkoj komori odgovarajuće države članice Europske unije moglo biti potrebno za zastupanje pred sudovima i drugim nadležnim tijelima u Europskoj uniji jer uključuje primjenu postupovnog prava EU-a i nacionalnog postupovnog prava. Međutim, u nekim državama članicama Europske unije stranim odvjetnicima koji nisu punopravni članovi odvjetničke komore dopušteno je u građanskim postupcima zastupati stranku koja je državljanin ili pripada državi u kojoj odvjetnik ima pravo obavljati poslovnu djelatnost

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	CY: Obvezni su državljanstvo i boravište. Za pružanje pravnih usluga u Cipru potrebno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori obvezni su državljanstvo i boravište. Samo odvjetnici upisani u odvjetničku komoru mogu biti partneri, dioničari ili članovi upravnih odbora odvjetničkih društava u Cipru. BE: Za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje je obvezno za usluge pravnog zastupanja, potrebno je državljanstvo. Izuzeća se mogu odobriti pod posebnim uvjetima (na primjer, obvezno boravište i reciprocitet). Za zastupanje pred „Cour de cassation” u građanskim predmetima primjenjuju se kvote. BG: Strani odvjetnici mogu pružati usluge pravnog zastupanja samo državljanima svoje matične zemlje u skladu s uvjetom reciprociteta i u suradnji s bugarskim odvjetnikom. Za pružanje usluga pravnog posredovanja potrebno je stalno boravište. CZ: Za pružanje pravnih usluga, uključujući zastupanje pred sudovima, potrebno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Primjenjuju se zahtjevi nediskriminacije u pogledu pravnog oblika. Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (pravo Unije i države članice), uključujući zastupanje pred sudovima, potrebni su državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište u Češkoj. DK: Pružanje pravnih usluga pod nazivom „Advokat” dopušteno je samo odvjetnicima s danskom dozvolom za obavljanje djelatnosti. Zastupanje pred sudovima uglavnom je rezervirano za odvjetnike koji imaju dansku dozvolu za obavljanje djelatnosti. U skladu s danskim Zakonom o pravosuđu, osobe koje nisu odvjetnici, a imaju dansku dozvolu za obavljanje djelatnosti, mogu pružati pravne usluge, ali ne smiju upotrebljavati naziv „Advokat”. Da bi dobila dozvolu za obavljanje djelatnosti, osoba mora završiti danski preddiplomski i diplomski studij prava te 3 (tri) godine raditi kao pomoćnik odvjetnika.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	ES: Za pružanje pravnih usluga u području prava Unije i države članice, uključujući zastupanje pred sudovima, potrebno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (pravo Unije i države članice), uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske. Nadležna tijela mogu odobriti izuzeća na temelju državljanstva. Primjenjuju se zahtjevi nediskriminacije u pogledu pravnog oblika. Za pružanje usluga zastupnika u području industrijskog vlasništva obvezno je državljanstvo države članice EGP-a. FR: Za pružanje pravnih usluga u području francuskog prava, uključujući zastupanje pred sudovima, potrebno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori potrebno je boravište (komercijalna prisutnost). Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (pravo Unije i države članice) može biti potrebna komercijalna prisutnost u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajućoj osnovi dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike primljene u odvjetničku komoru, također na nediskriminirajućoj osnovi. Zastupanje pred sudom „Cour de Cassation” i tijelom „Conseil d'Etat” podliježe kvotama. U odvjetničkom društvu koje pruža usluge u području francuskog prava ili prava Unije na udjele i glasačka prava mogu se primjenjivati količinska ograničenja povezana s profesionalnom djelatnošću partnera. FI: Patentni zastupnik mora imati boravište u EGP-u kako bi se upisao u Registar patentnih zastupnika, što je nužno za obavljanje djelatnosti. HR: Bez obveze za obavljanje djelatnosti u području hrvatskog prava. HU: Za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori obvezni su državljanstvo i boravište. Za strane odvjetnike opseg pravnih djelatnosti ograničen je na pružanje pravnih savjeta.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	IE: Za pružanje pravnih usluga u području irskog prava, uključujući zastupanje pred sudovima, potrebno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori potrebno je boravište (komercijalna prisutnost). Odvjetnici u Irskoj podijeljeni su u 2 (dvije) različite kategorije: odvjetnike koji zastupaju pred nižim sudovima i obavljaju funkciju javnog bilježnika („solicitors”) i odvjetnike koji zastupaju pred višim sudovima („barristers”). Law Society of Ireland ovlašteno je pravno strukovno tijelo koje uređuje registraciju „solicitora” u Irskoj. Honourable Society of King's Inns tijelo je koje uređuje registraciju „barristera” u Irskoj. LV: Državljanstvo je obvezno za ovlaštene odvjetnike, koji jedini mogu pravno zastupati u kaznenim predmetima. PT: Priznavanje kvalifikacija za pružanje usluga u području portugalskog prava podliježe uvjetu reciprociteta. Za pristup zanimanju javnih bilježnika („solicitadores”) i na zastupnike u području industrijskog vlasništva obvezno je državljanstvo SI: Zastupanje klijenata pred sudom uz plaćanje u Sloveniji je uvjetovano komercijalnom prisutnošću. Strani odvjetnik koji ima pravo obavljati pravnu djelatnost u trećoj zemlji može pružati pravne usluge ili obavljati pravnu djelatnost u skladu s uvjetima navedenima u članku 34.a Zakona o odvjetništvu, pod uvjetom da je ispunjen uvjet stvarnog reciprociteta. Ispunjenost uvjeta reciprociteta provjerava Ministarstvo pravosuđa. Komercijalna prisutnost za odvjetnike koje je imenovala slovenska odvjetnička komora ograničena je samo na trgovca pojedinca, odvjetničko društvo s ograničenom odgovornošću (komanditno društvo) ili odvjetničko društvo s neograničenom odgovornošću (javno trgovačko društvo). Djelatnosti odvjetničkog društva ograničene su na pružanje pravnih usluga. Samo odvjetnici mogu biti partneri u odvjetničkom društvu. SE: Boravište je obvezno za članstvo u odvjetničkoj komori, koje je potrebno samo za upotrebu švedskog naziva „advokat”.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) 1. Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 86212 osim usluga revizije, 86213, 86219 i 86220)	Za način 1. HU, IT, MT, RO, SI, CY: Bez obveze. AT: Za zastupanje pred nadležnim tijelima obvezno je državljanstvo. FR: Pružanje usluga stranog pružatelja usluga uvjetovano je odlukom ministra gospodarstva, financija i industrije, u suglasnosti s ministrom vanjskih poslova. Za način 2. Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) 2. Revizorske usluge (CPC 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga)	Za način 1. BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI: Bez obveze. AT: Za zastupanje pred nadležnim tijelima i provedbu revizija predviđenih u posebnim austrijskim zakonima (npr. zakon o dioničkim društvima, zakon o burzi i bankarstvu) obvezno je državljanstvo. HR: Strana revizorska društva mogu pružati revizorske usluge na hrvatskom državnom području gdje su osnovala podružnicu. SE: Samo revizori odobreni u Švedskoj, ovlašteni revizori i registrirana revizorska društva mogu obavljati zakonsku reviziju u određenim pravnim subjektima, uključujući sva društva s ograničenom odgovornošću te fizičke osobe. Samo revizori ovlašteni u Švedskoj i registrirana javna računovodstvena društva mogu biti dioničari ili članovi trgovačkih društava koja obavljaju kvalificirane revizije (u službene svrhe). Za ovlaštenje ili odobrenje potrebno je boravište u EGP-u. Nazive „odobreni revizor” i „ovlašteni revizor” smiju upotrebljavati isključivo revizori odobreni ili ovlašteni u Švedskoj. Revizori gospodarskih zadruga i određenih drugih poduzeća koji nisu ovlašteni ili odobreni računovođe moraju imati boravište u EGP-u. Nadležno tijelo može odobriti izuzeća od tog uvjeta. LT: Izvješće revizora mora biti pripremljeno zajedno s revizorom akreditiranim za obavljanje poslovne djelatnosti u Litvi. Za način 2. Nema ograničenja. CY: Bez obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
c) Usluge poreznog savjetovanja (CPC 863)[1]	Za način 1. AT: Za zastupanje pred nadležnim tijelima obvezno je državljanstvo. CY: Odobrenje podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriterij je stanje zaposlenosti u podsektoru. BG, CY, MT, RO, SI: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
d) Arhitektonske usluge i e) usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671 i 8674)	Za način 1. AT: Bez obveze osim za usluge planiranja u užem smislu. BE, BG, CY, CZ, EL, IT, MT, PL, PT, SI: Bez obveze. HU, RO: Bez obveze za usluge krajobrazne arhitekture. HR: Fizičke i pravne osobe mogu pružati arhitekturne usluge po odobrenju Hrvatske komore arhitekata. Planove ili projekte osmišljene u inozemstvu mora, s obzirom na njihovu usklađenost s hrvatskim zakonodavstvom, potvrditi ovlaštena fizička ili pravna osoba u Hrvatskoj. Bez obveze za usluge urbanističkog planiranja. Za način 2. Nema ograničenja.

[1] Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod točkom 1.A.a) Pravne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
f) Inženjerske usluge i g) integrirane inženjerske usluge (CPC 8672 i 8673)	Za način 1. AT, SI: Ne postoje obveze osim za usluge planiranja u užem smislu. BG, CY, EL, IT, MT, PT: Bez obveze. HR: Fizičke i pravne osobe mogu pružati inženjerske usluge po odobrenju Hrvatske komore inženjera. Planove ili projekte osmišljene u inozemstvu mora, s obzirom na njihovu usklađenost s hrvatskim zakonodavstvom, potvrditi ovlaštena fizička ili pravna osoba u Hrvatskoj. Za način 2. Nema ograničenja.
h) Medicinske usluge (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (CPC 9312 i dio CPC-a 85201)	Za način 1. AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK: Bez obveze. SI: Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili ih liječe treba dozvola i odobrenje za pružanje zdravstvenih usluga koje izdaju Ministarstvo zdravstva ili liječnička komora. Bez obveze za usluge socijalne medicine, sanitarne, epidemiološke, medicinske/ekološke usluge, opskrbu krvlju, krvnim pripravcima i transplantatima te obdukciju. CZ: Pristup je dopušten samo fizičkim osobama. HR: Bez obveze, osim za telemedicinu. Za način 2. Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
i) Veterinarske usluge (CPC 932)	Za način 1. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
j) 1. Usluge primalja (dio CPC-a 93191) j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i pomoćnog medicinskog osoblja (dio CPC-a 93191)	Za način 1. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Bez obveze. FI, PL: Bez obveze, osim za medicinske sestre. HR: Ne postoje obveze, osim za telemedicinu. Za način 2. Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
k) Maloprodaja farmaceutskih proizvoda te medicinske i ortopedske robe (CPC 63211) i druge usluge koje pružaju ljekarnici[1]	Za način 1. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: Bez obveze. LV: Bez obveze, osim za poštanske narudžbe. LT: Potrebno je odobrenje nadležnih tijela. Zabranjeno je naručivanje farmaceutskih proizvoda poštom. Za način 2. Nema ograničenja.
B. Računalne i srodne usluge (CPC 84)	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.

[1] Opskrba opće javnosti farmaceutskim proizvodima, kao i pružanje ostalih usluga, podliježe zahtjevima u pogledu izdavanja dozvola i kvalifikacija te postupcima primjenjivima u državama članicama Europske unije. Općenito je ta djelatnost rezervirana za farmaceute. U nekim je državama članicama Europske unije samo djelatnost opskrbe lijekovima na recept rezervirana za farmaceute.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge istraživanja i razvoja	
Usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima (CPC 852 osim usluga psihologa)[1]	Nema ograničenja.
Usluge istraživanja i razvoja u prirodnim znanostima (CPC 851) Interdisciplinarne usluge istraživanja i razvoja (CPC 853)	EU: Za javno financirane usluge istraživanja i razvoja, isključiva prava i/ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica Europske unije i pravnim osobama iz Unije koje imaju sjedište u Uniji.
D. Usluge poslovanja nekretninama[2]	
a) Koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (CPC 821)	Za način 1. BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Bez obveze. HR: Obvezna je komercijalna prisutnost. Za način 2. Nema ograničenja.

[1] Dio CPC-a 85201, koji se nalazi pod točkom 1.A.h) (Medicinske usluge (uključujući psihologe) i stomatološke usluge).

[2] Uključena usluga odnosi se na zanimanje posrednika nekretninama i ne utječe ni na kakva prava ili ograničenja za fizičke ili pravne osobe koje kupuju nekretninu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) Uz naknadu ili na temelju ugovora (CPC 822)	Za način 1. BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Bez obveze. HR: Obvezna je komercijalna prisutnost. Za način 2. Nema ograničenja.
E. Usluge najma/davanja u zakup bez rukovatelja	
a) U vezi s brodovima (CPC 83103)	Za način 1. BG, CY, HU, MT, RO: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
b) U vezi sa zrakoplovima (CPC 83104)	Za načine 1. i 2. EU: Za najam ili zakup zrakoplova bez posade („dry lease”) na zrakoplove koje upotrebljavaju zračni prijevoznici iz EU-a primjenjuju se mjerodavni zahtjevi za registraciju zrakoplova. Na ugovor o zakupu zrakoplova bez posade u kojem je jedna od stranaka zračni prijevoznik iz EU-a primjenjuju se zahtjevi iz prava EU-a ili nacionalnog prava u području sigurnosti zračnog prijevoza, primjerice zahtjev za prethodno odobrenje i drugi uvjeti koji se primjenjuju na upotrebu registriranih zrakoplova iz trećih zemalja. Za registraciju zrakoplova može se zahtijevati da bude u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete državljanstva ili u vlasništvu poduzeća koja ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
c) U vezi s drugom prijevoznom opremom (CPC 83101, 83102 i 83105)	Za način 1. BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: Bez obveze. SE: Iznajmljivači ili davatelji u zakup („leasing”) automobila i određenih terenskih vozila („terrängmotorfordon”) bez vozača, koji se iznajmljuju ili daju u zakup na kraće od 1 (jedne) godine, obvezni su imenovati osobu koja je, među ostalim, dužna pobrinuti se da se poslovanje odvija u skladu s važećim pravilima i propisima te da se poštuju pravila o sigurnosti prometa na cestama. Odgovorna osoba mora imati boravište u Švedskoj. Za način 2. Nema ograničenja.
d) U vezi s ostalim strojevima i opremom (CPC 83106, 83107, 83108 i 83109)	Za način 1. BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
e) U vezi s osobnim i kućanskim artiklima (CPC 832)	Za načine 1. i 2. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez obveze. EE: Bez obveze, osim za usluge iznajmljivanja ili unajmljivanja prethodno snimljenih videokaseta za korištenje u opremi za kućnu zabavu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
f) Iznajmljivanje telekomunikacijske opreme (CPC 7541)	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.
F. Ostale poslovne usluge	
a) Oglašavanje (CPC 871)	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.
b) Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja (CPC 864)	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.
c) Usluge savjetovanja o upravljanju (CPC 865)	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.
d) Usluge povezane sa savjetovanjem o upravljanju (CPC 866)	Za načine 1. i 2. HU: Bez obveze za usluge arbitraže i mirenja (CPC 86602).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
e) Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	Za način 1. IT: Bez obveze za zanimanje biologa i kemijskih analitičara. HR: Bez obveze za usluge povezane s izdavanjem obveznih potvrda i sličnih službenih dokumenata. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SE, SK: Bez obveze. Za način 2. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Bez obveze. HR: Bez obveze za usluge povezane s izdavanjem obveznih potvrda i sličnih službenih dokumenata.
(f) Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom (dio CPC-a 881)	Za način 1. IT: Bez obveze za djelatnosti koje obavljaju agronomi „periti agrari”. RO, SI: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
g) Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s ribarstvom (dio CPC-a 882)	Za način 1. LT, LV, MT, RO, SI: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
h) Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s proizvodnjom (dio CPC-a 884 i dio CPC-a 885)	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.
i) Usluge posredovanja pri zapošljavanju i angažiranja osoblja	
i) 1 Traženje rukovodećeg osoblja (CPC 87201)	Za način 1. AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LT LV, MT, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Bez obveze. Za način 2. AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Bez obveze.
i) 2. Usluge posredovanja pri zapošljavanju (CPC 87202)	Za način 1. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez obveze. Za način 2. AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Bez obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
i) 3. Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja (CPC 87203)	Za način 1. AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez obveze. Za način 2. AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SK, SI: Bez obveze.
i) 4. Usluge angažiranja pomoćnog osoblja u domaćinstvu, drugih komercijalnih ili industrijskih radnika, sestrinskog i drugog osoblja (CPC 87204, 87205, 87206, 87209)	Za načine 1. i 2. U svim državama članicama Europske unije, osim Mađarske: Bez obveze. HU: Nema ograničenja.
j) 1. Istražne usluge (CPC 87301)	Za načine 1. i 2. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK: Bez obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
j) 2. Usluge u području sigurnosti (CPC 87302, 87303, 87304 i 87305)	Za način 1. HU: Bez obveze za CPC 87304 i CPC 87305 BE, BG, CY, CZ, EE, ES, FI, FR, HR, IT, LT, LV, MT, PT, PL, RO, SI, SK: Bez obveze. Za način 2. HU: Ne postoje obveze za CPC 87304 i CPC 87305 BG, CY, CZ, EE, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Bez obveze.
k) Srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)	Za način 1. BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO: Bez obveze za usluge istraživanja (FR: i usluge ispitivanja). SI: Za istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa, uključujući regulirane usluge rudarstva, obvezan je poslovni nastan u EGP-u, Švicarskoj Konfederaciji ili državi članici OECD-a, odnosno državljanstvo jedne od tih država, ili državljanstvo treće zemlje pod uvjetom materijalnog reciprociteta. Ispunjenost uvjeta reciprociteta provjerava ministarstvo nadležno za rudarstvo. HR: Osnovne geološke, geodetske i rudarske konzultantske usluge te povezane konzultantske usluge u području okoliša na hrvatskom državnom području mogu se pružati samo zajedno s domaćim pravnim osobama ili preko njih. Za način 2. Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
l) 1 Održavanje i popravak plovila (dio CPC-a 8868)	Za način 1. Za plovila u pomorskom prijevozu: BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI: Bez obveze. Za plovila u prometu unutarnjim plovnim putovima: sve države članice Europske unije osim EE, HU, LV: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
l) 2. Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio CPC-a 8868)	Za način 1. AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
l) 3. Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih sanjki i opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112, 6122, dio CPC-a 8867 i dio CPC-a 8868)	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
l) 4. Održavanje i popravak zrakoplova i njihovih dijelova (dio CPC-a 8868)	Za način 1. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
l) 5. Usluge održavanja i popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva, (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu upotrebu i kućanstvo[1] (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 i 8866)	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.

[1] Usluge održavanja i popravka prijevozne opreme (CPC 6112, 6122, 8867 i 8868) nalaze se pod točkom od 1. F. l) 1 Održavanje i popravak plovila do točke 1. F. l) 4 Održavanje i popravak zrakoplova i njihovih dijelova. Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala (CPC 845), nalaze se pod točkom 1.B. Računalne i srodne usluge

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
m) Usluge čišćenja zgrada (CPC 874)	Za način 1. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
n) Fotografske usluge (CPC 875)	Za način 1. BG, EE, MT, PL: Bez obveze za pružanje usluga zračne fotografije. HR, LV: Bez obveze za posebne fotografske usluge (CPC 87504). Za način 2. Nema ograničenja.
o) Usluge pakiranja (CPC 876)	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.
p) Tiskanje i izdavaštvo (CPC 88442)	Za načine 1. i 2. SE: Boravište je obvezno za izdavače i vlasnike izdavačkih ili tiskarskih poduzeća.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
q) Usluge povezane s organizacijom kongresa (dio CPC-a 87909)	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.
r) 1 Usluge pismenog i usmenog prevođenja (CPC 87905)	Za način 1. FI: Ovlašteni prevoditelji moraju imati boravište u EGP-u. PL: Bez obveze za usluge ovlaštenih tumača. HU, SK: Bez obveze za službeno pismeno i usmeno prevođenje. HR: Bez obveze za službene dokumente. CY: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
r) 2. Usluge uređivanja interijera i ostale specijalizirane dizajnerske usluge (CPC 87907)	Za način 1. DE: Nacionalna pravila o naknadama i prihodima primjenjuju se na sve usluge koje se pružaju iz inozemstva. Za način 2. Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) 3. Usluge agencija za naplatu (CPC 87902)	Za načine 1. i 2. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Bez obveze.
r) 4. Usluge kreditnog izvješćivanja (CPC 87901)	Za načine 1. i 2. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Bez obveze.
r) 5. Usluge umnožavanja (CPC 87904)[1]	Za način 1. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.

[1] Ne uključuje usluge tiskanja, koje se uvrštene pod CPC 88442 i nalaze se pod točkom 1.F.p) Tiskanje i izdavaštvo.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) 6. Usluge savjetovanja u području telekomunikacija (CPC 7544)	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.
r) 7. Usluge odgovaranja na telefonske pozive (CPC 87903)	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.
s) Prodaja i stavljanje na tržište t) Usluge računalnog sustava rezervacija (CRS)	Za načine 1. i 2. EU: Ako pružatelji usluga CRS-a koji posluju izvan EU-a zračnim prijevoznicima iz EU-a ne dodijele jednak (nediskriminirajući) pristup kao u EU-u ili ako zračni prijevoznici izvan EU-a pružateljima usluga CRS-a iz EU-a ne dodijele jednak pristup kao u EU-u, mogu se poduzeti mjere kako bi pružatelji usluga CRS-a koji posluju u EU-u osigurali jednak pristup zračnim prijevoznicima izvan EU-a odnosno kako bi zračni prijevoznici iz EU-a osigurali jednak pristup pružateljima usluga CRS-a izvan EU-a.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
2. Komunikacijske usluge	
A. Poštanske i kurirske usluge (Usluge povezane s rukovanjem[1] poštanskim pošiljkama[2] prema sljedećem popisu podsektora, bilo za strana ili domaća odredišta: (i) rukovanje adresiranom pisanom korespondencijom na bilo kojoj vrsti fizičkog medija[3], uključujući hibridnu poštansku uslugu i izravnu poštu; (ii) rukovanje adresiranim pošiljkama i paketima[4]; (iii) rukovanje adresiranim novinskim proizvodima[5]; (iv) rukovanje pošiljkama navedenima iz točaka od (i) do (iii) kao preporučenom ili osiguranom poštom; (v) usluge ekspresne dostave[6] za pošiljke iz točaka od (i) do (iii); (vi) rukovanje neadresiranim pošiljkama i (vii) razmjena dokumenata[7].	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja (pod uvjetom da postoji usporediva obveza postojeće autonomne liberalizacije država Mercosura potpisnica Sporazuma).

[1] „Rukovanje” se odnosi na djelatnosti kao što su prijem, sortiranje, prijevoz i dostava.

[2] „Poštanska pošiljka” odnosi se na pošiljke kojima rukuje javni ili privatni komercijalni operater.

[3] Na primjer, pisma i razglednice

[4] Uključuje knjige i kataloge.

[5] Časopisi, novine i periodične publikacije.

[6] Usluge ekspresne dostave mogu uključivati, uz veću brzinu i pouzdanost, elemente dodane vrijednosti, kao što su preuzimanje na točki podrijetla, osobna dostava adresiranoj osobi, praćenje, mogućnost promjene odredišta i adresirane osobe u provozu i potvrda primitka.

[7] Osiguravanje sredstava, uključujući *ad hoc* objekte i prijevoz koji obavljaju treće osobe, kojima se omogućuje samostalna dostava međusobnom razmjenom poštanskih pošiljaka među korisnicima pretplaćenima na tu uslugu. „Poštanska pošiljka” odnosi se na pošiljke kojima rukuje javni ili privatni komercijalni operater.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Međutim, podsektori iz točaka (i), (iv) i (v) isključeni su ako su dio usluga koje se mogu rezervirati za predmete korespondencije čije su cijene niže od peterostrukog iznosa javne osnovne tarife, pod uvjetom da teže manje od 50 (pedeset) grama[1], i za uslugu preporučene dostave korištenu tijekom pravnog ili administrativnog postupka.) (dio CPC-a 751, dio CPC-a 71235[2] i dio CPC-a 73210[3])	

[1] „Predmeti korespondencije” znači komunikacija u pisanom obliku na bilo kojoj vrsti fizičkog medija koji se treba prenijeti i dostaviti na adresu koju pošiljatelj navodi na samom predmetu ili njegovu omotu. Knjige, katalozi, novine i periodične publikacije ne smatraju se predmetima korespondencije.

[2] Prijevoz poštanskih i kurirskih predmeta za vlastite potrebe bilo kojim kopnenim prijevoznim sredstvom.

[3] Prijevoz pošte za vlastite potrebe zračnim putem.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Telekomunikacijske usluge Telekomunikacijske usluge ne uključuju usluge pružanja ili izvršavanja uredničke kontrole nad prenesenim sadržajem.	
(a) Sve usluge koje obuhvaćaju prijenos i primanje elektromagnetskih signala bilo kojim elektromagnetskim sredstvom[1], osim radiodifuzijskog emitiranja[2]	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.
3. Graditeljstvo i povezane inženjerske usluge (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 i 518)	Za način 1. LT: Potrebno je odobrenje. CY: Primjenjuju se posebni uvjeti i potrebno je odobrenje. Za način 2. Nema ograničenja.

[1] Te usluge ne obuhvaćaju obradu informacija ili podataka na internetu (uključujući obradu transakcija) (dio CPC-a 843) koji se nalaze pod točkom 1.B. Računalne i srodne usluge

[2] „Radiodifuzijsko emitiranje" se definira kao radiokomunikacija u kojoj su prijenosi namijenjeni široj javnosti putem izravnog prijema, a može uključivati prijenos zvuka i televizijski prijenos.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
4. Usluge distribucije (osim distribucije oružja, streljiva, eksploziva i drugog vojnog materijala) A. Usluge posrednika a) Usluge posrednika motornih vozila, motocikala, motornih saonica te njihovih dijelova i pribora (dio CPC-a 61111, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121) b Ostale usluge posrednika (CPC 621)	Za načine 1. i 2. Sve države članice Europske unije osim AT, FI, HR, SE, SI: Bez obveze za distribuciju kemijskih proizvoda, plemenitih metala i dragog kamenja. AT: Bez obveze za distribuciju pirotehničkih sredstava, zapaljivih predmeta i eksplodirajućih uređaja te otrovnih tvari. AT, BG: Bez obveze za distribuciju proizvoda za medicinsku uporabu kao što su medicinski i kirurški uređaji, medicinske tvari i predmeti za medicinsku uporabu. HR: Bez obveze za distribuciju duhanskih proizvoda.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Usluge veleprodaje a) Usluge veleprodaje motornih vozila, motocikala, motornih saonica te njihovih dijelova i pribora (dio CPC-a 61111, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121) b) Usluge veleprodaje telekomunikacijske terminalne opreme (dio CPC-a 7542) c) Ostale usluge veleprodaje (CPC 622 osim usluga veleprodaje energenata[1])	Za način 1. AT, BG, FR, PL, RO: Bez obveze za distribuciju duhana i duhanskih proizvoda. IT: Za usluge veleprodaje, državni monopol na duhan. BG, FI, PL, RO: Bez obveze za distribuciju alkoholnih pića. SE: Bez obveze za maloprodaju alkoholnih pića. CY, CZ, FI, FR, RO, SI, SK: Bez obveze za distribuciju farmaceutskih proizvoda. BG, HU, PL: Bez obveze za usluge posrednika u trgovini robom. FR: Za usluge posrednika, bez obveze za trgovce i brokere koji djeluju na 17 tržišta svježih prehrambenih proizvoda od nacionalnog interesa. MT: Bez obveze za usluge posrednika. BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK: Za usluge maloprodaje bez obveze, osim za poštanske narudžbe. LT: Za distribuciju pirotehničkih sredstava obvezna je dozvola, koja se može izdati samo pravnim osobama s poslovnim nastanom u EU-u. ES: Državni monopol na maloprodaju ili opskrbu duhanom.

[1] Te usluge uključuju CPC 62271 i nalaze se pod točkom 14.D Usluge veleprodaje krutih, tekućih i plinovitih goriva i povezanih proizvoda te usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge maloprodaje[1] Usluge maloprodaje motornih vozila, motocikala i motornih saonica te njihovih dijelova i pribora (CPC 61112, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121) Usluge maloprodaje telekomunikacijske terminalne opreme (dio CPC-a 7542) Usluge maloprodaje prehrambenih proizvoda (CPC 631)	

[1] Ne uključuje usluge održavanja i popravka koje se nalaze pod rezervama u točki 1.B. Računalne i srodne usluge i u točki 1.F.l) 1. Održavanje i popravak plovila do točke 1. F. l) 4 Održavanje i popravak zrakoplova i njihovih dijelova.
Ne uključuje usluge maloprodaje energenata koje se nalaze u točki 14.E Usluge maloprodaje motornog goriva i 14.F Maloprodaja loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva i usluge maloprodaje električne energije, plina (ne u boci), pare i tople vode.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge maloprodaje u vezi s drugom robom (koja se ne odnosi na energiju), osim usluge maloprodaje farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda[1] (CPC 632 osim 63211 (osim HU) i 63297) D. Franšize (CPC 8929)	

[1] Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda nalazi se pod naslovom Profesionalne usluge u točki 1.A.k) Maloprodaja farmaceutskih proizvoda, medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostale usluge koje pružaju farmaceuti. Podrazumijeva se da za obvezu Mađarske za način 1 u CPC-u 63211 u okviru usluga distribucije „nema ograničenja”, dok je CPC 63211 „bez obveze”, prema obvezama preuzetim u okviru profesionalnih usluga.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
5. Usluge obrazovanja (samo privatno financirane usluge)	
A. Usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921)	Za način 1. BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: Bez obveze. Za način 2. CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Bez obveze.
B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922)	Za način 1. BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE: Bez obveze. Za način 2. CY, FI, MT, RO, SE: Bez obveze. Za načine 1. i 2. LV: Bez obveze za usluge obrazovanja koje se odnose na usluge tehničkog i strukovnog srednjoškolskog obrazovanja za učenike s invaliditetom (CPC 9224).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge visokoškolskog obrazovanja (CPC 923)	Za način 1. AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Bez obveze. FR: Za podučavanje u privatno financiranoj obrazovnoj ustanovi obvezno je francusko državljanstvo ili državljanstvo druge države članice EU-a. Međutim, strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za podučavanje u ustanovama visokog obrazovanja. Strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela i za osnivanje, vođenje ili upravljanje ustanovama visokog obrazovanja. To se odobrenje dodjeljuje na diskrecijskoj osnovi. IT: Državljanstvo je obvezno za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. Za način 2. AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Bez obveze. Za načine 1. i 2. CZ, SK: Bez obveze za usluge visokoškolskog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (CPC 92310).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Usluge obrazovanja odraslih (CPC 924)	Za načine 1. i 2. CY, FI, MT, RO, SE: Bez obveze. Za način 1. AT: Bez obveze za usluge obrazovanja odraslih preko radija ili televizije.
E. Ostale usluge obrazovanja (CPC 929)	Za načine 1. i 2. AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI: Bez obveze. Za način 1. HR: Nema ograničenja za korespondentno obrazovanje ili obrazovanje preko telekomunikacijskih mreža.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
6. Usluge u području okoliša	Za način 1.
A. Usluge zbrinjavanja otpadnih voda	EU: Bez obveze, osim za konzultantske usluge.
(CPC 9401)[1]	Za način 2.
B. Gospodarenje krutim ili opasnim otpadom, osim prekograničnog prometa opasnim otpadom	Nema ograničenja.
a) Usluge zbrinjavanja otpada	
(CPC 9402)	
b) Sanitarne i slične usluge	
(CPC 9403)	
C. Zaštita zraka i klime	
(CPC 9404)[2]	

[1] Odgovara uslugama odvodnje otpadnih voda.

[2] Odgovara uslugama čišćenja ispušnih plinova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Saniranje i čišćenje tla i vode a) Pročišćavanje i sanacija onečišćenog ili zagađenog tla i vode (dio CPC-a 94060)[1] E. Ublažavanje buke i vibracija (CPC 9405) F. Zaštita biološke raznolikosti i krajolika a) Usluge zaštite prirode i krajolika (dio CPC-a 9406) G. Ostale usluge u području okoliša i pomoćne usluge (CPC 94090)	

[1] Odgovara dijelovima usluga zaštite prirode i krajolika.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
7. Financijske usluge	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	Za načine 1. i 2. AT, BE, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Bez obveze za usluge izravnog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na: (a) pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem kojim je pokriveno bilo što ili sve od sljedećeg: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga; ili (b) robu u međunarodnom provozu. AT: Zabranjeni su promidžbena djelatnost i posredovanje u ime društva kćeri koje nije osnovano u EU-u ili podružnice koja nije osnovana u Austriji (osim za reosiguranje i retrocesiju). Obvezno osiguranje u zračnom prijevozu, osim osiguranja međunarodnog komercijalnog zračnog prijevoza, može ugovarati samo društvo kći osnovano u EU-u ili podružnica osnovana u Austriji. DK: Obvezno osiguranje u zračnom prijevozu mogu ugovarati samo poduzeća osnovana u EU-u. Osobe ili društva (uključujući osiguravajuća društva), osim osiguravajuća društva koja su ovlaštena na temelju danskog zakonodavstva ili koja su ovlastila danska nadležna tijela, ne smiju u poslovne svrhe u Danskoj sudjelovati u pružanju djelatnosti izravnog osiguranja za osobe s boravištem u Danskoj, za danske brodove ili za imovinu u Danskoj.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	DE: Police obveznog osiguranja u zračnom prometu može ugovarati samo društvo kći osnovano u EU-u ili podružnica osnovana u Njemačkoj. Ako je strano osiguravajuće društvo osnovalo podružnicu u Njemačkoj, može sklopiti ugovore o osiguranju u Njemačkoj koji se odnose na međunarodni prijevoz samo putem podružnice osnovane u Njemačkoj. FR: Osiguranje od rizika povezanih s kopnenim prijevozom mogu ugovoriti samo osiguravajuća društva osnovana u EU-u. PL: Bez obveze, osim za reosiguranje, retrocesiju i osiguranje robe u međunarodnoj trgovini. PT: Transportno osiguranje za zračni i pomorski prijevoz koje pokriva robu, zrakoplove, trup i osiguranje od odgovornosti mogu ugovarati samo društva osnovana u EU-u. Samo osobe ili društva osnovana u EU-u mogu obavljati djelatnost posrednika za te osiguravajuće poslove u Portugalu. RO: Reosiguranje na međunarodnom tržištu dopušteno je samo ako reosiguranje rizika nije moguće na rumunjskom tržištu. SK: Osiguranje u zračnom i pomorskom prijevozu, koje pokriva zrakoplove ili plovila i odgovornost mogu ugovarati samo osiguravajuća društva s poslovnim nastanom u EU-u ili podružnice osiguravajućih društava bez poslovnog nastana u EU-u koje su ovlaštene u Slovačkoj.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	Za način 1. AT, BE, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI: Bez obveze za usluge posredovanja u izravnom osiguranju, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na: (a) pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz te lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem kojim je pokriveno bilo što ili sve od sljedećeg: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga; ili (b) robu u međunarodnom provozu. BG: Bez obveze za izravno osiguranje, osim za usluge koje strani pružatelji pružaju stranim osobama na državnom području Bugarske. Prometno osiguranje koje pokriva robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti u vezi s rizicima koji se nalaze u Bugarskoj ne mogu neposredno ugovarati strana osiguravajuća društva. Strano osiguravajuće društvo može sklapati ugovore o osiguranju samo preko podružnice u Uniji. Bez obveze za osiguranje depozita i slične programe nadoknada, kao ni za programe obveznog osiguranja. CY, LV, MT: Bez obveze za usluge izravnog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na: (a) pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz te lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem kojim je pokriveno bilo što ili sve od sljedećeg: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga; ili (b) robu u međunarodnom provozu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	LT: Bez obveze za usluge izravnog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na: (a) pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz te lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s osiguranjem kojim je pokriveno bilo što ili sve od sljedećeg: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i svaku odgovornost koja proizlazi iz toga; ili (b) robu u međunarodnom provozu, osim u vezi s kopnenim prometom ako se rizik nalazi u Litvi. BG, LT, LV, PL: Bez obveze za posredovanje u osiguranju. FI: Samo osiguravatelji sa sjedištem u EU-u ili podružnicom u Finskoj mogu nuditi usluge izravnog osiguranja (uključujući suosiguranje). Pružanje usluga posrednika u osiguranju podliježe stalnom mjestu poslovanja u EU-u. Najmanje polovina članova upravnog odbora i nadzornog odbora te izvršni direktor osiguravajućeg društva koje pruža usluge obveznog mirovinskog osiguranja moraju imati boravište u EGP-u, osim ako nadležna tijela odobre izuzeće. Najmanje 1 (jedan) revizor mora imati stalno boravište u EGP-u. Glavni zastupnik osiguravajućeg društva iz država Mercosura potpisnica Sporazuma mora imati boravište u Finskoj, osim ako se sjedište društva nalazi u EU-u.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	HR: Bez obveze za izravno osiguranje i usluge posredovanja u izravnom osiguranju, osim za: (a) pružanje usluga životnog osiguranja stranim osobama s boravištem u Hrvatskoj; (b) pružanje usluga neživotnog osiguranja, osim od automobilske odgovornosti, stranim osobama s boravištem u Hrvatskoj i (c) pružanje neživotnog osiguranja u pomorskom, zrakoplovnom i prijevoznom sektoru. HU: osiguravajuća društva koja nisu osnovana u EU-u smiju pružati izravno osiguranje na državnom području HU samo putem podružnice registrirane u HU. IT: Bez obveze za zanimanje aktuara. Osiguranje prijevoza koje obuhvaća robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti u vezi s rizicima koji postoje u Italiji mogu ugovarati samo osiguravajuća društva osnovana u EU-u. Ova rezerva ne primjenjuje se na međunarodni promet koji uključuje uvoz u Italiju. SE: Pružanje izravnog osiguranja dopušteno je samo putem pružatelja usluga osiguranja ovlaštenog u Švedskoj, pod uvjetom da strani pružatelj usluga i švedsko osiguravajuće društvo pripadaju istoj skupini trgovačkih društava ili imaju sporazum o suradnji. ES: za obavljanje aktuarske djelatnosti obvezno je boravište ili 2 (dvije) godine iskustva.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	Za način 2. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Bez obveze za posredovanje. BG: Za izravno osiguranje, bugarske fizičke i pravne osobe, kao i strane osobe koje obavljaju poslovnu djelatnost na državnom području Bugarske, mogu sklapati ugovore o osiguranju u vezi sa svojom djelatnošću u Bugarskoj samo s pružateljima koji imaju dozvolu za obavljanje djelatnosti osiguranja u Bugarskoj. Naknada za osiguranje koje proizlazi iz tih ugovora plaća se u Bugarskoj. Bez obveze za osiguranje depozita i slične programe nadoknada, kao ni za programe obveznog osiguranja. HR: Bez obveze za izravno osiguranje i usluge posredovanja u izravnom osiguranju, osim za: (a) životno osiguranje: mogućnost da strane osobe s boravištem u Hrvatskoj dobiju životno osiguranje; (b) neživotno osiguranje: mogućnost da strane osobe s boravištem u Hrvatskoj dobiju neživotno osiguranje, osim od automobilske odgovornosti, i osiguranje od osobnih ili imovinskih rizika koje nije dostupno u Hrvatskoj; društva koja osiguranje sklapaju u inozemstvu u vezi s ulagačkim aktivnostima u inozemstvu, uključujući opremu za te aktivnosti; osiguranje vraćanja stranih zajmova (jamstvo); osobna i imovinska osiguranja poduzeća u potpunom vlasništvu i zajedničkih pothvata koji obavljaju gospodarsku djelatnost u stranoj zemlji, ako je to u skladu s propisima te zemlje ili ako je potrebno na temelju registracije; brodovi u izgradnji i remontu, ako je propisano ugovorom sklopljenim sa stranim klijentom (kupac) i

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	(c) pružanje neživotnog osiguranja u pomorskom, zrakoplovnom i prijevoznom sektoru. IT: Osiguranje prijevoza koje obuhvaća robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti u vezi s rizicima koji postoje u Italiji mogu ugovarati samo osiguravajuća društva osnovana u EU-u. Ova rezerva ne primjenjuje se na međunarodni promet koji uključuje uvoz u Italiju.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Bankarske i druge financijske usluge (osim osiguranja)	Za način 1. AT, BE, BG, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE, SK: Bez obveze, osim za pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i druge pomoćne usluge, osim posredovanja. BE: Poslovni nastan u Belgiji obvezan je za pružanje usluga investicijskog savjetovanja. BG: Mogu se primijeniti ograničenja i uvjeti u vezi s uporabom telekomunikacijske mreže. CY: Bez obveze, osim za trgovanje prenosivim vrijednosnim papirima, pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i druge pomoćne usluge, osim posredovanja. EE: Za prihvaćanje depozita obvezni su odobrenje estonskog tijela za financijski nadzor i registracija dioničkog društva, društva kćeri ili podružnice u skladu s estonskim zakonodavstvom. Za obavljanje djelatnosti upravljanja investicijskim fondovima zahtijeva se osnivanje specijaliziranog društva za upravljanje te samo društva s registriranim sjedištem u EU-u mogu biti depozitari imovine investicijskih fondova. HR: Bez obveze, osim za davanje zajmova, financijski *leasing*, usluge plaćanja i prijenosa novca, jamstva i obveze, brokerske novčane poslove, pružanje i prijenos financijskih informacija te za savjetodavne i druge pomoćne financijske usluge, osim posredovanja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	LT: Za obavljanje djelatnosti upravljanja investicijskim uzajamnim fondovima na udjele i investicijskim društvima zahtijeva se osnivanje specijaliziranog društva za upravljanje te samo društva s registriranim sjedištem u EU-u mogu biti depozitari imovine investicijskih fondova. IE: Za pružanje investicijskih usluga ili investicijskog savjetovanja potrebno je ili (a) ovlaštenje u Irskoj, kojim se obično uvjetuje da je subjekt osnovan kao društvo ili da je u partnerstvu ili trgovac pojedinac, u svakom slučaju s glavnim uredom ili registriranim sjedištem u Irskoj (ovlaštenje nije potrebno u nekim slučajevima, npr. ako strani pružatelj usluga nema komercijalnu prisutnost u Irskoj i usluga se ne pruža privatnim pojedincima); ili (b) ovlaštenje u drugoj državi članici Europske unije u skladu s Direktivom 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU, SL L 173, 12.6.2014., str. 349. IT: Bez obveze za financijske trgovce „promotori di servizi finanziari”. LV: Bez obveze, osim za sudjelovanje u izdanjima svih vrsta vrijednosnih papira, pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i druge pomoćne usluge, osim posredovanja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	LT: Za upravljanje mirovinskim fondovima zahtijeva se komercijalna prisutnost. MT: Bez obveze, osim za prihvaćanje depozita, davanje zajmova svih vrsta, pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i druge pomoćne usluge, osim posredovanja. PL: Za pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s njima povezane programske opreme zahtijeva se korištenje javne komunikacijske mreže ili mreže drugog ovlaštenog operatera. RO: Bez obveze za financijski najam, za trgovanje instrumentima tržišta novca, devizama, izvedenicama, valutnim i kamatnim instrumentima, prenosivim vrijednosnim papirima i drugim prenosivim instrumentima te financijskom imovinom, za sudjelovanje u izdanjima svih vrsta vrijednosnih papira, za upravljanje imovinom i za usluge namire i klirinške usluge za financijsku imovinu. Usluge plaćanja i prijenosa novca dopuštene su samo preko banke osnovane u Rumunjskoj.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	SI: (a) Sudjelovanje u izdanju državnih obveznica, upravljanje mirovinskim fondovima: Bez obveze. (b) Bez obveze, osim za: sve vrste kreditiranja; prihvaćanje jamstava i obveza stranih kreditnih institucija u domaćim pravnim subjektima i obrtima; pružanje i prijenos financijskih informacija i obrada financijskih podataka i dobava povezanog softvera od strane dobavljača drugih financijskih usluga; i savjetodavne i druge pomoćne financijske usluge koje se odnose na bankarske i druge financijske usluge. Članovi Slovenske burze moraju biti osnovani kao društvo u Sloveniji ili biti podružnice stranih investicijskih poduzeća ili banaka. Mirovinsko osiguranje može pružati uzajamni mirovinski fond (koji nije pravni subjekt i stoga njime upravlja osiguravajuće društvo, banka ili mirovinsko društvo), mirovinsko društvo ili osiguravajuće društvo. Osim toga, mirovinsko osiguranje mogu pružati i pružatelji mirovinskog osiguranja koji su osnovani u skladu s uredbama koje se primjenjuju u državi članici Europske unije.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	Za način 2. BG: Mogu se primijeniti ograničenja i uvjeti u vezi s uporabom telekomunikacijske mreže. PL: Za pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s njima povezane programske opreme, zahtijeva se korištenje javne komunikacijske mreže ili mreže drugog ovlaštenog operatera.
8. Zdravstvene i socijalne usluge (samo privatno financirane usluge)	EU: Bez obveze za djelatnosti ili usluge koje čine dio javnog mirovinskog sustava ili zakonskog sustava socijalnog osiguranja.
A. Bolničke usluge (CPC 9311) C. Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 93193)	Za način 1. AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Socijalne usluge (CPC 933)	Za način 1. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, HR, HU, IE, IT, LU, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez obveze. FR: Bez obveze za socijalne usluge, osim za usluge povezane s lječilištima, odmarališima i domovima za starije osobe. Za način 2. BE: Bez obveze, osim za lječilišta, odmarališta i domove za starije osobe.
9. Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima	
A. Hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića (*catering*) (CPC 641, 642 i 643) osim pripreme i dostave hrane i pića (*catering*) u uslugama zračnog prijevoza[1]	Za način 1. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Bez obveze, osim za pripremu i dostavu hrane i pića (*catering*). HR: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.

[1] Priprema i dostava hrane i pića (*catering*) u uslugama zračnog prijevoza nalaze se pod naslovom Pomoćne usluge u prijevozu pod točkom 12.E.a) Usluge prihvata i otpreme zrakoplova (uključujući usluge pripreme i dostave hrane i pića (*catering*).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Usluge putničkih agencija i organizatora turističkih putovanja (uključujući voditelje putovanja) (CPC 7471)	Za način 1. BG, CY, HU: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
C. Usluge turističkih vodiča (CPC 7472)	Za način 1. BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SI, SK: Bez obveze. FR: Za pružanje usluga turističkih vodiča na njezinu državnom području potrebno je državljanstvo države članice Europske unije. ES: Državljanstvo je obvezno. Za način 2. Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
10. Rekreacijske, kulturne i sportske usluge (osim audio-video usluga)	
A. Usluge zabavnog sadržaja (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa i diskoteka) (CPC 9619)	Za način 1. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK: Bez obveze. Za način 2. CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SI, SK: Bez obveze. BG: Bez obveze, osim za usluge zabavnog sadržaja kazališnih producenata, pjevačkih skupina, glazbenih skupina i orkestara (CPC 96191); usluge koje pružaju pisci, skladatelji, kipari, zabavljači i drugi umjetnici pojedinci (CPC 96192); i pomoćne kazališne usluge (CPC 96193). EE: Bez obveze za druge usluge zabavnog sadržaja (CPC 96199), osim za usluge kina. LT, LV: Bez obveze, osim za usluge rada kina (dio CPC-a 96199).
B. Usluge novinskih agencija (CPC 962)	Za način 1. BG, CY, CZ, HU, LT, PL, RO, SK: Bez obveze. Za način 2. BG, CY, CZ, HU, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Bez obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Knjižnice, arhivi, muzeji i druge kulturne usluge (CPC 963)	Za način 1. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez obveze. Za način 2. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez obveze.
D. Sportske usluge (CPC 9641)	Za načine 1. i 2. AT: Bez obveze za usluge škola skijanja i planinarskih vodiča. BG, CZ, HR, LV, MT, PL, RO, SK: Bez obveze. Za način 1. CY, EE: Bez obveze.
E. Usluge rekreacijskih parkova i plaža (CPC 96491)	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
11. Usluge prijevoza	
A. Pomorski prijevoz a) Međunarodni prijevoz putnika (CPC 7211 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza[1]) b) Međunarodni prijevoz tereta (CPC 7212 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza[2])	Za načine 1. i 2. EU: Nema ograničenja.

[1] Ne dovodeći u pitanje područje primjene djelatnosti koje se mogu smatrati kabotažom na temelju odgovarajućeg nacionalnog zakonodavstva, ovaj popis ne uključuje nacionalni kabotažni prijevoz za koji se smatra da obuhvaća prijevoz putnika ili robe između luke ili mjesta u državi članici Europske unije i druge luke ili mjesta u istoj državi članici, uključujući njezin epikontinentalni pojas kako je predviđeno Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS) te promet koji započinje i završava u istoj luci ili mjestu u državi članici Europske unije.

[2] Ne dovodeći u pitanje područje primjene djelatnosti koje se mogu smatrati kabotažom na temelju odgovarajućeg nacionalnog zakonodavstva, ovaj popis ne uključuje nacionalni kabotažni prijevoz za koji se smatra da obuhvaća prijevoz putnika ili robe između luke ili mjesta u državi članici Europske unije i druge luke ili mjesta u istoj državi članici, uključujući njezin epikontinentalni pojas kako je predviđeno u UNCLOS-u te promet koji započinje i završava u istoj luci ili mjestu u državi članici Europske unije.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Cestovni promet a) Prijevoz putnika (CPC 7121 i 7122) b) Prijevoz tereta (CPC 7123, osim prijevoza poštanskih i kurirskih pošiljaka za vlastite potrebe[1])	Za način 1. EU: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
E. Prijevoz robe cjevovodima, osim goriva[2] (CPC 7139)	Za način 1. EU: Bez obveze. Za način 2. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI: Bez obveze.

[1] Dio CPC-a 71235 koji se nalazi pod naslovom Komunikacijske usluge u točki 2.A. Poštanske i kurirske usluge.

[2] Prijevoz goriva cjevovodima nalazi se pod naslovom Energetske usluge u točki 14.B.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
12. Pomoćne usluge u prijevozu[1]	
A. Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu	Za način 1.
a) Usluge utovara i istovara pomorskog tereta	EU: Bez obveze za usluge utovara i istovara pomorskog tereta i usluge guranja i tegljenja.
	EU: Nema ograničenja, osim obveznog boravišta za usluge carinjenja.
b) Usluge skladištenja i pohrane	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Bez obveze za iznajmljivanje plovila s posadom.
(dio CPC-a 742)	
c) Usluge carinjenja	HR: Bez obveze, osim za usluge agencije za prijevoz tereta.
d) Usluge kontejnerske stanice i terminala	Za način 2.
e) Usluge pomorskih agencija	Nema ograničenja.
f) Usluge otpreme pomorskog tereta	
g) Najam plovila s posadom	
(CPC 7213)	

[1] Ne uključuje usluge održavanja i popravka prijevozne opreme, koje se nalaze pod naslovom Poslovne usluge u točki 1.F.l) 1. Održavanje i popravak plovila do točke 1. F. l) 4 Održavanje i popravak zrakoplova i njihovih dijelova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
h) Usluge guranja i tegljenja (CPC 7214) i) Popratne usluge u pomorskom prijevozu (dio CPC-a 745) j) Ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Pomoćne usluge u željezničkom prometu a) Usluge utovara i istovara tereta (dio CPC-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748) d) Usluge guranja i tegljenja (CPC 7113) e) Popratne usluge u željezničkom prometu (CPC 743) f) Ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)	Za način 1. EU: Bez obveze za usluge guranja i tegljenja. HR: Ne postoje obveze, osim za usluge agencije za prijevoz tereta. Za način 2. Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Pomoćne usluge u cestovnom prometu a) Usluge utovara i istovara tereta (dio CPC-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748) d) Iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem (CPC 7124) e) Popratne usluge u cestovnom prometu (CPC 744) f) Ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)	Za način 1. AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Bez obveze za iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem. HR: Bez obveze, osim za usluge agencije za prijevoz tereta i popratne usluge u cestovnom prometu. Za način 2. Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
E. Pomoćne usluge u zračnom prijevozu	
a) Usluge prihvata i otpreme zrakoplova (uključujući usluge pripreme i dostave hrane i pića (*catering*))	Za način 1. EU: Bez obveze, osim za pripremu i dostavu hrane i pića (*catering*). Za način 2. BG, CY, CZ, HR, HU, MT, PL, RO, SI, SK: Bez obveze.
b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742)	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.
c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748)	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.
F. Pomoćne usluge u prijevozu robe cjevovodima, osim goriva[1] a) Usluge pohrane i skladištenja robe, osim goriva koje se prevozi cjevovodima (dio CPC-a 742)	Za način 1. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.

[1] Pomoćne usluge u prijevozu goriva cjevovodima nalaze se pod naslovom Energetske usluge u točki 14.C Usluge pohrane i skladištenja goriva koja se prevoze cjevovodima.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
13. Ostale usluge prijevoza	
Pružanje usluga kombiniranog prijevoza	Sve države članice Europske unije osim AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Nema ograničenja, ne dovodeći u pitanje ograničenja iz ovog popisa koja utječu na bilo koji oblik prijevoza. AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Bez obveze.
14. Energetske usluge	
A. Usluge povezane s rudarenjem (CPC 883)[1]	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja. SI: Za istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa, uključujući regulirane usluge rudarstva, obvezan je poslovni nastan u EGP-u, Švicarskoj Konfederaciji ili državi članici OECD-a, odnosno državljanstvo jedne od tih država, ili državljanstvo treće zemlje pod uvjetom materijalnog reciprociteta. Ispunjenost uvjeta reciprociteta provjerava ministarstvo nadležno za rudarstvo. SK: Za rudarstvo, djelatnosti povezane s rudarstvom i djelatnosti geoloških istraživanja obvezno je osnovati društvo (bez podružnica).

[1] Uključuje sljedeće usluge koje se pružaju uz naknadu ili na temelju ugovora: savjetodavne i konzultantske usluge povezane s rudarenjem, priprema rudarskih zemljišta, instalacija opreme na mjestu iskopa, bušenje, usluge s oruđem za bušenje, usluge povezane s kućištem i cijevima, usluge u području tehnike mulja i dobave, nadzor krutih tvari, posebne operacije istraživanja i rada u oknima, geologija bušotina i nadzor bušenja, uzimanje uzoraka jezgre, ispitivanje okana, usluge ožičenja, dostava i rad tekućina za završne radove (slana voda), dostava i ugradnja uređaja za završne radove, cementiranje (ubrizgavanje pod tlakom), usluge stimulacije (lomljenje, obrada kiselinama i ubrizgavanje pod tlakom), usluge završnih radova i popravka okna, pečaćenje i napuštanje okana.
Ne uključuje izravan pristup prirodnim resursima ili iskorištavanje prirodnih resursa.
Ne uključuje pripremne radove na lokaciji za rudarenje resursa osim nafte i plina (CPC 5115), koji se nalaze pod naslovom 3. Graditeljstvo i povezane inženjerske usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Prijevoz goriva cjevovodom (CPC 7131)	Za način 1. EU: Bez obveze. Za način 2. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez obveze.
C. Usluge pohrane i skladištenja goriva koja se prevoze cjevovodima (dio CPC-a 742)	Za način 1. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
D. Usluge veleprodaje krutih, tekućih i plinovitih goriva i povezanih proizvoda (CPC 62271) i usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode	Za način 1. EU: Bez obveze za usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode. SK: Tekuća i plinovita goriva su bez obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno je osnivanje društva). Za način 2. Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
E. Usluge maloprodaje motornog goriva (CPC 613)	Za način 1. EU: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
F. Maloprodaja loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva (CPC 63297) i usluge maloprodaje električne energije, plina (ne u boci), pare i tople vode	Za način 1. EU: Bez obveze za usluge maloprodaje električne energije, plina (ne u boci), pare i tople vode. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK: Bez obveze za maloprodaju loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva, osim za poštanske narudžbe (nema ograničenja za poštanske narudžbe). Za način 2. Nema ograničenja.
G. Usluge povezane s distribucijom energije (CPC 887)	Za način 1. EU: Bez obveze, osim za konzultantske usluge (nema ograničenja za konzultantske usluge). Za način 2. Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
15. Ostale usluge koje nisu drugdje uključene	
a) Usluge pranja, čišćenja i bojanja (CPC 9701)	Za način 1. EU: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
b) Frizerske usluge (CPC 97021)	Za način 1. EU: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
c) Usluge kozmetičkih tretmana, manikure i pedikure (CPC 97022)	Za način 1. EU: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
d) Ostale usluge tretmana uljepšavanja koje nisu razvrstane u drugu skupinu usluga. (CPC 97029)	Za način 1. EU: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
e) Usluge lječilišta i neterapeutske masaže, ako se pružaju kao usluge opuštanja za dobrobit tijela, a ne za medicinske ili rehabilitacijske potrebe[1] (CPC ver. 1.0 97230)	Za način 1. EU: Bez obveze. Za način 2. Nema ograničenja.
g) Usluge telekomunikacijskih veza (CPC 7543)	Za načine 1. i 2. Nema ograničenja.

[1] Usluge terapeutske masaže i termalnog liječenja nalaze se u točki 1.A.h) Medicinske usluge (uključujući psihologe) i stomatološke usluge, 1.A.j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i pomoćnog medicinskog osoblja. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i pomoćnog medicinskog osoblja, a zdravstvene usluge nalaze se u točki 8.A Bolničke usluge i točki 8.C Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga.

PRILOG 18.-B

EUROPSKA UNIJA

POPIS OBVEZA U POGLEDU POSLOVNOG NASTANA
U SKLADU S ČLANCIMA 18.3. I 18.4.

1. U popisu obveza u ovom Prilogu navode se gospodarske djelatnosti liberalizirane na temelju članaka 18.3. i 18.4. te su, u obliku rezervi, utvrđena ograničenja pristupa tržištu i nacionalnog tretmana koja se primjenjuju na poduzeća i ulagače iz država Mercosura u tim djelatnostima. Popis u ovom Prilogu ima dva stupca sa sljedećim elementima:

   (a) u prvom stupcu navodi se sektor ili podsektor u kojem Europska unija preuzima obvezu i opseg liberalizacije na koji se primjenjuju rezerve i

   (b) u drugom stupcu navodi se opis primjenjivih rezervi.

2. Obveze se ne preuzimaju za poslovni nastan u sektorima ili podsektorima koji su obuhvaćeni dijelom III. ovog Sporazuma i nisu navedeni u popisu u ovom Prilogu.

3. Za potrebe ovog Priloga pri utvrđivanju pojedinačnih sektora i podsektora:

   (a) „CPC” znači privremena Središnja klasifikacija proizvoda kako je definirana u članku 9.3. točki (c);

(b) „CPC ver. 1.0” znači Središnja klasifikacija proizvoda (eng. Central Products Classification) kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, CPC ver. 1.0, 1998. i

(c) „ISIC rev 3.1” znači Međunarodna standardna industrijska klasifikacija svih gospodarskih aktivnosti kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 4, ISIC REV 3.1, 2002.

4. Popis u ovom Prilogu ne uključuje mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola ako oni ne predstavljaju ograničenje pristupa tržištu ili nacionalnog tretmana u smislu članka 18.3. odnosno 18.4. Te mjere (npr. potreba dobivanja dozvole, obveze univerzalne usluge, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, i nediskriminirajući zahtjev prema kojem se određene aktivnosti ne smiju izvršavati u ekološki zaštićenim zonama ili područjima od posebnog povijesnog ili umjetničkog značaja), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na poduzeća i ulagače iz države Mercosura potpisnice Sporazuma.

5. Europska unija preuzima obveze u pogledu pristupa tržištu iz članka 18.3. stavka 1., razvrstane po državama članicama, ako je primjenjivo.

6. Podrazumijeva se da za Europsku uniju obveza odobravanja nacionalnog tretmana ne podrazumijeva obvezu proširenja na fizičke ili pravne osobe iz države Mercosura potpisnice Sporazuma tretmana koji se u državi članici Europske unije, u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije ili bilo kojom mjerom donesenom u skladu s tim Ugovorom, uključujući provedbu tog ugovora ili mjera u državama članicama Europske unije, primjenjuje na:

(a) fizičke osobe ili osobe s boravištem u državi članici Europske unije; ili

(b) pravne osobe koje su osnovane ili organizirane na temelju prava druge države članice Europske unije ili prava Europske unije i čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u državi članici Europske unije.

Takav nacionalni tretman odobrava se pravnim osobama koje su osnovane ili organizirane na temelju prava države članice Europske unije ili prava Europske unije i čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u državi članici Europske unije, uključujući pravne osobe koje su u vlasništvu ili pod kontrolom fizičkih ili pravnih osoba iz države Mercosura potpisnice Sporazuma.

7. U popisu u ovom Prilogu koriste se sljedeće pokrate:

— EU Europska unija, uključujući sve njezine države članice
— EEA Europski gospodarski prostor
— AT Austrija
— BE Belgija
— BG Bugarska
— CY Cipar
— CZ Češka
— DE Njemačka
— DK Danska
— EE Estonija
— EL Grčka
— ES Španjolska
— FI Finska
— FR Francuska
— HR Hrvatska

— HU Mađarska

— IE Irska

— IT Italija

— LV Latvija

— LT Litva

— LU Luksemburg

— MT Malta

— NL Nizozemska

— PL Poljska

— PT Portugal

— RO Rumunjska

— SK Slovačka

— SI Slovenija

— SE Švedska

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Nekretnine Sve države članice Europske unije osim AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, HU, IE, IT, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK, ES: Nema ograničenja. AT: Strane fizičke i pravne osobe trebaju za stjecanje, kupnju, najam ili zakup nekretnina odobrenje nadležnih regionalnih tijela („Länder”) koja će razmotriti utječe li to na važne gospodarske, socijalne ili kulturne interese. BG: Strane fizičke i pravne osobe (ni njihove podružnice) ne mogu stjecati vlasništvo nad zemljištem. Bugarske pravne osobe sa stranim udjelom u vlasništvu ne mogu steći vlasništvo nad poljoprivrednim zemljištem. Strane pravne osobe i strani građani sa stalnim boravištem u inozemstvu mogu steći vlasništvo nad zgradama i ograničena prava vlasništva[1] nad nekretninama uz dozvolu Ministarstva financija. Zahtjev za dozvolu ne primjenjuje se na osobe koje su ulagale u Bugarskoj. Strani građani sa stalnim boravištem u inozemstvu, strane pravne osobe i poduzeća u kojima strani udio osigurava većinu pri donošenju odluka ili može spriječiti donošenje odluka mogu, ako za to dobiju dozvolu, steći prava vlasništva nad nekretninama u određenim geografskim regijama koje odredi Vijeće ministara.

[1] Bugarskim imovinskim pravom priznaju sljedeća ograničena prava vlasništva: pravo korištenja, pravo gradnje, pravo podizanja nadgradnje i pravo služnosti.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	CY: Bez obveze. CZ: Poljoprivredno i šumsko zemljište mogu steći strane fizičke i pravne osobe sa stalnim boravištem u Češkoj. Za poljoprivredno i šumsko zemljište u državnom vlasništvu vrijede posebna pravila. DE: Mogu se primjenjivati određeni uvjeti reciprociteta. DK: Ograničenja kupnje nekretnina za nerezidentne fizičke i pravne osobe. Ograničenja kupnje poljoprivrednih nekretnina za strane fizičke i pravne osobe. EE: Bez obveze za stjecanje poljoprivrednih i šumskih zemljišta[1]. EL: U skladu sa Zakonom br. 1892/90, građani za stjecanje zemljišta u pograničnim područjima trebaju dozvolu ministra obrane. FI: (Ålandski Otoci): Ograničenja se primjenjuju na prava fizičkih osoba koje nemaju regionalno državljanstvo na Ålandu i pravnih osoba da bez dozvole nadležnih tijela otoka stječu i imaju nekretnine na Ålandskim Otocima. Ograničenja se primjenjuju na prava fizičkih osoba na poslovni nastan i prava na pružanje usluga ako nemaju regionalno državljanstvo na Ålandu te svih pravnih osoba bez dozvole nadležnih tijela Ålandskih Otoka.

[1] Kad je riječ o uslužnim sektorima, ta ograničenja ne premašuju ograničenja iz postojećih obveza u okviru GATS-a.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	HR: Ne postoje za stjecanje nekretnina pružatelja usluga koji nemaju poslovni nastan i nisu osnovani u Hrvatskoj. Dopušteno je stjecanje nekretnina potrebnih za pružanje usluga društava koja imaju poslovni nastan i osnovana su u Hrvatskoj kao pravne osobe. Za stjecanje nekretnina potrebnih za pružanje usluga preko podružnica potrebno je odobrenje Ministarstva pravosuđa. Stranci ne mogu steći poljoprivredno zemljište. HU: Ograničenja stjecanja zemljišta i nekretnina za strane ulagače[1]. IE: Za stjecanje bilo kakvih udjela u vlasništvu nad zemljištem u Irskoj domaćim i stranim trgovačkim društvima te stranim državljanima potrebna je prethodna pisana suglasnost Zemljišne komisije. Ako takvo zemljište ima industrijsku namjenu (osim poljoprivrede), taj se zahtjev ne primjenjuje ako u tu svrhu potvrdu izda ministar poduzetništva, trgovine i zapošljavanja. Taj se zakon ne primjenjuje na zemljišta unutar granica gradova i mjesta. IT: Stjecanje nekretnina za strane fizičke i pravne osobe podliježe uvjetu reciprociteta. LV: Bez obveze za stjecanje zemljišta; dopušten je zakup zemljišta koji ne traje dulje od 99 (devedeset devet) godina.

[1] Kad je riječ o uslužnim sektorima, ta ograničenja ne premašuju ograničenja iz postojećih obveza u okviru GATS-a.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	LT: Bez obveze za stjecanje zemljišta[1]. MT: Zahtjevi iz malteških zakona i propisa o stjecanju nekretnina nastavljaju se primjenjivati. PL: Stranci (fizičke osobe ili strane pravne osobe) trebaju dozvolu za izravno ili neizravno stjecanje nekretnina. Bez obveze za stjecanje zemljišta u državnom vlasništvu (npr. propisi o postupku privatizacije). RO: Fizičke osobe bez rumunjskog državljanstva i bez boravišta u Rumunjskoj te pravne osobe bez rumunjskog državljanstva i sjedišta u Rumunjskoj ne mogu steći vlasništvo ni nad kakvim zemljišnim česticama na temelju pravnih poslova sklopljenih među živima. SI: Pravne osobe s poslovnim nastanom u Sloveniji sa sudjelovanjem stranog kapitala mogu stjecati nekretnine na državnom području Slovenije. Podružnice[2] koje su u Sloveniji osnovale strane osobe mogu stjecati samo nekretnine, osim zemljišta, koje su potrebne za obavljanje gospodarskih djelatnosti radi kojih su osnovane.

[1] Kad je riječ o uslužnim sektorima, ta ograničenja ne premašuju ograničenja iz postojećih obveza u okviru GATS-a.

[2] U skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, podružnica osnovana u Sloveniji ne smatra se pravnom osobom, ali kad je riječ o njezinu djelovanju ima isti tretman kao društvo kći, što je u skladu s člankom XXVIII. stavkom (g) GATS-a.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	SK: Ograničenja stjecanja nekretnina za strane fizičke i pravne osobe. Strani subjekti mogu stjecati nekretnine osnivanjem slovačkih pravnih subjekata ili sudjelovanjem u zajedničkim pothvatima. Bez obveze za zemljišta, uključujući prirodne resurse, jezera, rijeke i javne ceste. ES: Za strana ulaganja u djelatnosti koje su izravno povezane s ulaganjima u nekretnine za diplomatske misije država koje nisu članice EU-a obvezno je upravno odobrenje španjolskog Vijeća ministara, osim ako postoji sporazum o uzajamnoj liberalizaciji.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Javne komunalne usluge EU: Usluge koje se smatraju javnim komunalnim uslugama na nacionalnoj ili lokalnoj razini mogu podlijegati javnim monopolima ili isključivim pravima dodijeljenima privatnim subjektima[1] [2].

[1] Javne komunalne usluge postoje u sektorima kao što su srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja, usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima, usluge tehničkog ispitivanja i analize, usluge u području okoliša, zdravstvene usluge, usluge prijevoza te popratne usluge u svim vrstama prijevoza. Isključiva prava za takve usluge često se dodjeljuju privatnim subjektima, na primjer subjektima koji imaju koncesije tijela javne vlasti, podložno određenim obvezama u pogledu usluga. S obzirom na to da javne komunalne službe često postoje i na razini ispod središnje, podroban i iscrpan popis obveza specifičnih za sektore nije praktičan.

[2] Ovo se ograničenje ne primjenjuje na telekomunikacijske usluge i na računalne i srodne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Vrste poslovnog nastana EU: Tretmanom dodijeljenim društvima kćerima (pravnih osoba iz države Mercosura potpisnice Sporazuma) osnovanima u skladu s pravom države članice Europske unije, čije su registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja u Uniji, nisu obuhvaćene podružnice ili agencije koje su pravne osobe iz države Mercosura potpisnice Sporazuma osnovale u državama članicama Europske unije[1]. BG: Strani pružatelji usluga, uključujući zajedničke pothvate, smiju osnivati samo društva s ograničenom odgovornošću ili dionička društva s najmanje dva člana društva. Odobrenje je obvezno za osnivanje podružnica. Bez obveze za predstavništva. Predstavništva se ne smiju baviti gospodarskim djelatnostima. U poduzećima u kojima javni (državni ili lokalni) udio u vlasničkom kapitalu prelazi 30 %, za prijenos tih udjela trećim osobama potrebno je odobrenje. CY: Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (EU-a i države članice Europske unije), uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori obvezno je boravište (komercijalna prisutnost) i državljanstvo države članice EU-a. Samo odvjetnici upisani u odvjetničku komoru mogu biti partneri, dioničari ili članovi upravnih odbora odvjetničkih društava u Cipru.

[1] U skladu s člankom 54. UFEU-a, ta društva kćeri smatraju se pravnim osobama iz EU-a. Sve dok imaju stalnu i učinkovitu vezu s gospodarstvom EU-a, imaju koristi od unutarnjeg tržišta EU-a, što među ostalim uključuje slobodu osnivanja poslovne jedinice i pružanja usluga u svim državama članicama Europske unije.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	EE: Najmanje polovina članova upravnog odbora mora imati boravište u EU-u. FI: Državljanin države Mercosura potpisnice Sporazuma koji se bavi trgovinom kao partner u finskom komanditnom ili javnom trgovačkom društvu treba dozvolu za obavljanje trgovačke djelatnosti te mora imati stalno boravište u EU-u. Za sve sektore osim telekomunikacijskih usluga obvezni su državljanstvo i boravište za najmanje polovinu redovnih članova i zamjenika članova upravnog odbora te za glavnog direktora; međutim, određenim trgovačkim društvima mogu se odobriti iznimke. Za telekomunikacijske usluge obvezno je stalno boravište za polovinu osnivača i polovinu članova upravnog odbora te za glavnog direktora. Ako je osnivač pravna osoba, stalno boravište također je obvezno za tu pravnu osobu. Ako organizacija iz države Mercosura potpisnice Sporazuma namjerava obavljati poslovnu ili trgovačku djelatnost osnivanjem podružnice u Finskoj, obvezna je pribaviti dozvolu za obavljanje trgovačke djelatnosti. Dozvola za djelovanje kao osnivač trgovačkog društva s ograničenom odgovornošću obvezna je za organizaciju iz države Mercosura potpisnice Sporazuma ili fizičku osobu koji nije građanin EU-a. FR: Ako glavni direktor industrijske, trgovinske ili zanatske djelatnosti nema boravišnu dozvolu, treba imati posebno odobrenje. HU: Komercijalna prisutnost treba biti u obliku društva s ograničenom odgovornošću, dioničkog društva ili predstavništva. Početni ulazak na tržište u obliku podružnice dopušten je samo za financijske usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	IT: Za pristup industrijskim, trgovinskim i zanatskim djelatnostima potrebna je boravišna dozvola i posebno odobrenje za obavljanje djelatnosti. BG, PL: Opseg poslovanja predstavništva može uključivati samo oglašavanje i promidžbu stranog matičnog trgovačkog društva koje zastupa to predstavništvo. PL: Osim financijskih usluga, bez obveze za podružnice. Ulagači iz država Mercosura potpisnica Sporazuma mogu poduzimati i obavljati gospodarsku djelatnost samo u obliku komanditnog društva, komanditno-dioničkog društva, društva s ograničenom odgovornošću i dioničkog društva (u slučaju pravnih usluga samo u obliku registriranog partnerstva i komanditnog društva). Strani pružatelji usluga mogu uspostaviti predstavništva sa sjedištem u Poljskoj. Opseg djelovanja predstavništva može obuhvaćati samo obavljanje djelatnosti oglašavanja i promidžbe stranih pružatelja usluga. RO: Jedini upravitelj ili predsjednik upravnog odbora kao i polovina ukupnog broja upravitelja trgovačkih društava moraju biti rumunjski građani, osim ako je drukčije propisano u društvenom ugovoru ili njegovim statutima. Većina revizora i njihovih zamjenika zaposlenih u trgovačkim društvima moraju biti rumunjski građani.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	SE: Strano društvo koje nije osnovalo pravni subjekt u Švedskoj ili obavlja svoje djelatnosti preko trgovačkog zastupnika svoju trgovačku djelatnost obavlja preko podružnice registrirane u Švedskoj, s neovisnom upravom i odvojenim računima. Glavni direktor podružnice i njegov zamjenik moraju imati boravište u EGP-u. Fizička osoba koja nema boravište u EGP-u, a koja obavlja trgovačku djelatnost u Švedskoj, imenuje i registrira rezidentnog zastupnika koji je zadužen za te djelatnosti u Švedskoj. Za djelatnosti u Švedskoj vode se odvojeni računi. Nadležno tijelo može u pojedinačnim slučajevima dopustiti izuzeća od obveznih podružnica i boravišta. Građevinski projekti u trajanju kraćem od 1 (jedne) godine, koje provodi društvo koje se nalazi izvan EGP-a ili fizička osoba s boravištem izvan EGP-a, izuzeti su od uvjeta o osnivanju podružnice ili imenovanju zastupnika koji ima boravište u EGP-u. Fizička osoba s boravištem u EGP-u, švedska pravna osoba ili pravna osoba koja je osnovana u skladu sa zakonom u državi članici EGP-a i čije je registrirano sjedište, sjedište ili glavno mjesto poslovanja unutar EGP-a može osnovati društvo s ograničenom odgovornošću u Švedskoj. Trgovačko društvo može biti osnivač samo ako svi vlasnici s neograničenom osobnom odgovornošću imaju boravište unutar EGP-a. Osnivači izvan EGP-a mogu podnijeti zahtjev za dozvolu nadležnog tijela. U slučaju društava s ograničenom odgovornošću i gospodarskih zadruga, najmanje 50 % (pedeset posto) članova upravnog odbora, najmanje 50 % (pedeset posto) zamjenika članova upravnog odbora, glavni direktor, zamjenik glavnog direktora i najmanje jedna od osoba ovlaštenih za potpisivanje u ime društva, ako postoji, moraju imati boravište unutar EGP-a. Nadležno tijelo može odobriti izuzeća od tog uvjeta. Ako ni jedan zastupnik društva ili poduzeća nema boravište u Švedskoj, odbor mora imenovati i prijaviti osobu koja ima boravište u Švedskoj i koja je ovlaštena da pruži adresu za društvo ili poduzeće. Na osnivanje svih drugih vrsta pravnih osoba primjenjuju se odgovarajući uvjeti.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	SK: Fizička osoba iz države Mercosura potpisnice Sporazuma čije ime treba upisati u trgovački registar kao ime osobe ovlaštene za nastupanje u ime poduzetnika mora predočiti boravišnu dozvolu za Slovačku Republiku.
SVI SEKTORI	Ulaganja EU: Bez obveze za djelatnosti ili usluge koje čine dio javnog mirovinskog sustava ili zakonskog sustava socijalnog osiguranja. BG: U poduzećima u kojima javni (državni ili lokalni) udio u temeljnom kapitalu prelazi 30 %, za prijenos tih udjela trećim osobama potrebno je odobrenje. Određene gospodarske aktivnosti povezane s iskorištavanjem ili upotrebom državnih ili javnih dobara podliježu izdavanju koncesija dodijeljenih u skladu s odredbama Zakona o koncesijama. Strani ulagači ne mogu sudjelovati u privatizaciji. Strani ulagači i bugarske pravne osobe s kontrolirajućim stranim udjelom trebaju dozvolu za: (a) istraživanje, razvoj ili vađenje prirodnih resursa iz teritorijalnih mora, epikontinentalnog pojasa ili isključivog gospodarskog pojasa i (b) stjecanje kontrolirajućeg vlasničkog udjela u trgovačkim društvima koja se bave bilo kojom od djelatnosti navedenih pod točkom (a).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	CY: Subjekti s udjelom stranog vlasništva moraju uplatiti kapital razmjeran njihovim financijskim zahtjevima, a nerezidenti moraju svoj doprinos financirati uvozom deviznih sredstava. Ako je udio nerezidenata veći od 24 % (dvadeset četiri posto), sva dodatna sredstva financiranja obrtnog kapitala ili druga sredstva financiranja moraju doći iz lokalnih i stranih izvora razmjerno udjelu rezidenata i nerezidenata u vlasničkom kapitalu subjekta. Kad je riječ o podružnicama stranih društava, sav kapital za početno ulaganje mora potjecati iz stranih izvora. Posuđivanje od lokalnih izvora dopušteno je samo nakon početne provedbe projekta i to za financiranje obrtnog kapitala. FI: Za stjecanje udjela koji daju više od trećine glasačkih prava u većem finskom trgovačkom društvu ili poduzeću (s više od 1000 (tisuću) zaposlenika ili s prometom većim od 168 milijuna EUR (sto šezdeset osam milijuna eura) ili s ukupnim iznosom bilance[1] većim od 168 milijuna EUR (sto šezdeset osam milijuna eura)), stranim je vlasnicima potrebna suglasnost finskih vlasti. Ta se suglasnost uskraćuje samo ako bi time bio ugrožen važan nacionalni interes. Ta se ograničenja ne primjenjuju na telekomunikacijske usluge.

[1] Ukupan iznos imovine ili ukupan iznos dugova i kapitala.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	FR: U skladu s člancima L151-1 i R153-1 i dalje financijskog i monetarnog zakonika, strana ulaganja u Francuskoj u sektore navedene u članku R153-2 financijskog i monetarnog zakonika podliježu prethodnom odobrenju ministra gospodarstva. Francuska zadržava pravo ograničiti strani udio u novoprivatiziranim društvima na promjenjivi udio vlasničkog kapitala društva ponuđenog javnosti, koji francuska vlada utvrđuje na temelju svakog pojedinačnog slučaja. HU: Bez obveze za strane udjele u novoprivatiziranim društvima. IT: Novoprivatiziranim trgovačkim društvima mogu se dodijeliti ili očuvati isključiva prava. U nekim slučajevima prava glasa u novoprivatiziranim poduzećima mogu biti ograničena. Tijekom razdoblja od 5 (pet) godina od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma za stjecanje većeg broja udjelâ u vlasničkom kapitalu trgovačkih društava koja obavljaju djelatnosti u područjima obrane, prijevoznih usluga, telekomunikacija i energije može biti potrebno odobrenje nadležnih tijela. LT: Društva od strateške važnosti za nacionalnu sigurnost koja na temelju prava vlasništva moraju pripadati državi (udio kapitala koji mogu držati privatne nacionalne ili strane osobe u skladu s nacionalnim sigurnosnim interesima, s obzirom na ulaganja u poduzeća, sektore i objekte od strateške važnosti za nacionalnu sigurnost, te postupci i kriteriji za utvrđivanje usklađenosti potencijalnih nacionalnih ulagača i potencijalnih sudjelujućih društava itd.).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	MT: Društva s vlasničkim udjelima nerezidentnih pravnih ili fizičkih osoba moraju imati minimalni temeljni kapital od kojeg 50 % (pedeset posto) mora biti uplaćeno. Postotni udio nerezidenata u vlasničkom kapitalu društva mora biti uplaćen sredstvima iz inozemstva. U smislu članka 17. Zakona o deviznoj kontroli, nerezidenti u Malti koji žele pružati usluge putem poslovne prisutnosti u Malti mogu to činiti samo ako registriraju lokalno društvo uz prethodnu dozvolu Središnje banke Malte. PT: Strani udio u vlasništvu u novoprivatiziranim društvima može se ograničiti na promjenjivi udio vlasničkog kapitala društva ponuđenog javnosti, koji portugalska vlada utvrđuje na temelju svakog pojedinačnog slučaja. SI: Za financijske usluge odobrenje izdaju tijela navedena u posebnim obvezama po sektorima i to prema uvjetima navedenima u posebnim obvezama po sektorima. Nema ograničenja za poslovni nastan novih poduzeća („greenfield” ulaganja).
SVI SEKTORI	Geografske zone FI: Na Ålandskim Otocima postoje ograničenja prava fizičkih osoba na poslovni nastan ako nemaju regionalno državljanstvo na Ålandu te svih pravnih osoba.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
1. POLJOPRIVREDA, LOV I ŠUMARSTVO	
A. Poljoprivreda, lov (ISIC rev 3.1: 011, 012, 013, 014, 015) osim savjetodavnih i konzultantskih usluga[1]	EU: Količinska ograničenja primjenjuju se na proizvodnju poljoprivrednih proizvoda. AT, HR, HU, MT, RO: Bez obveze za poljoprivredne djelatnosti. CY: Sudjelovanje ulagača iz države Mercosura potpisnice Sporazuma dopušteno je samo do 49 % (četrdeset devet posto). FI: Samo državljani države članice EGP-a koji imaju boravište na području na kojem žive stada sobova mogu biti vlasnici sobova i uzgajati ih. Mogu se dodijeliti isključiva prava. FR: Ulagači izvan EU-a moraju dobiti odobrenje za osnivanje poljoprivrednih gospodarstava i poljoprivrednih zadruga. IE: Odobrenje je obvezno za poslovni nastan osoba s boravištem u državi Mercosura potpisnici Sporazuma u djelatnostima proizvodnje brašna. SE: Samo stanovništvo Sami može posjedovati i uzgajati sobove.

[1] Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s poljoprivredom, lovom, šumarstvom i ribarstvom nalaze se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.F.f) i 6.F.g).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Šumarstvo i sječa drva (ISIC rev 3.1: 020) osim savjetodavnih i konzultantskih usluga[1]	BG: Bez obveze za djelatnosti sječe drva.
2. RIBARSTVO I AKVAKULTURA (ISIC rev. 3.1: 0501, 0502) osim savjetodavnih i konzultantskih usluga[2]	EU: Bez obveze.

[1] Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s poljoprivredom, lovom, šumarstvom i ribarstvom nalaze se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.F.f) i 6.F.g).

[2] Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s poljoprivredom, lovom, šumarstvom i ribarstvom nalaze se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.F.f) i 6.F.g).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
3. RUDARENJE I VAĐENJE A. Kopanje ugljena i lignita; vađenje treseta (ISIC rev 3.1: 10) B. Vađenje sirove nafte i prirodnog plina[1] (ISIC rev 3.1: 1110) C. Vađenje metalnih ruda (ISIC rev 3.1: 13) D. Ostalo rudarstvo i vađenje (ISIC rev 3.1: 14)	EU: Bez obveze za pravne osobe koje su pod kontrolom fizičkih ili pravnih osoba iz trećih zemalja iz kojih Unija uvozi više od 5 % ulja ili prirodnog plina. Bez obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva). EU: Rezerva u pogledu traženja, istraživanja i iskorištavanja ugljikovodika: u skladu s Direktivom 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 1994. o uvjetima za davanje i korištenje odobrenja za traženje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika, SL L 164, 30.6.1994., str. 3., ako se čini da treća zemlja subjektima iz EU-a u pogledu pristupa i obavljanja tih djelatnosti ne odobrava tretman usporediv s onim koji EU odobrava subjektima iz te zemlje, Vijeće bi na prijedlog Komisije moglo dozvoliti državi članici Europske unije da odbije izdati odobrenje subjektu koji je pod stvarnom kontrolom predmetne treće zemlje ili državljana te zemlje (reciprocitet). EU: Bez obveze za vađenje sirove nafte i prirodnog plina. BG, HU, LT, MT, CZ, SK, CY: Bez obveze. ES: Rezerva u pogledu ulaganja iz trećih zemalja u strateške minerale.

[1] Ne uključuje usluge povezane s rudarenjem koje se uz naknadu ili na temelju ugovora pružaju na poljima nafte i plina i koje se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 19.A. Usluge povezane s rudarenjem.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	DK: Pravo na istraživanje i proizvodnju ugljikovodika i geotermalnog potencijala podliježe koncesiji danskog ministra gospodarstva i poduzetništva. U istraživanju za proizvodnju ugljikovodika mora sudjelovati država, koja od nositelja dozvole može tražiti da sklopi ugovor o objedinjavanju s drugim nositeljima dozvole koji imaju koncesiju za susjedno područje. Gospodarski subjekt s boravištem izvan Danske koji podnosi zahtjev za dozvolu mora imati registrirano sjedište na području EU-a. EL: Pravo istraživanja i iskorištavanja svih minerala, osim ugljikovodika, krutih goriva, radioaktivnih minerala i geotermalnog potencijala podliježe grčkoj koncesiji, uz prethodnu suglasnost Vijeća ministara. FR: Nerezidenti mogu sudjelovati u ekstraktivnoj industriji osnivanjem društva kćeri u Francuskoj ili Europi, a njegov direktor mora imati boravište u Francuskoj ili u drugoj državi članici Europske unije i prijaviti boravište u nadležnoj policijskoj upravi. NL: U proizvodnji ugljikovodika mora sudjelovati država, uključujući sudjelovanje u proizvodnim postrojenjima. Država od nositelja dozvole može tražiti da sklopi ugovor o objedinjavanju s drugim nositeljem dozvole koji ima koncesiju za susjedno područje. SI: Za istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa, uključujući regulirane usluge rudarstva, obvezan je poslovni nastan u EGP-u, Švicarskoj Konfederaciji ili državi članici OECD-a, odnosno državljanstvo jedne od tih država, ili državljanstvo treće zemlje pod uvjetom materijalnog reciprociteta. Ispunjenost uvjeta reciprociteta provjerava ministarstvo nadležno za rudarstvo.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
4. PROIZVODNJA[1]	
A. Proizvodnja prehrambenih proizvoda i pića (ISIC rev 3.1: 15)	Nema ograničenja.
B. Proizvodnja duhanskih proizvoda (ISIC rev 3.1: 16)	Nema ograničenja.
C. Proizvodnja tekstila (ISIC rev 3.1: 17)	Nema ograničenja.
D. Proizvodnja odjeće; dorada i bojenje krzna (ISIC rev 3.1: 18)	Nema ograničenja.

[1] Taj sektor ne uključuje savjetodavne usluge povezane s proizvodnjom koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.h).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
E. Štavljenje i strojenje kože; proizvodnja putnih i ručnih torba, sedlarskih i remenarskih proizvoda i obuće (ISIC rev 3.1: 19)	Nema ograničenja.
F. Proizvodnja drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala (ISIC rev 3.1: 20)	Nema ograničenja.
G. Proizvodnja papira i papirnatih proizvoda (ISIC rev 3.1: 21)	Nema ograničenja.
H. Izdavaštvo, tiskanje i reproduciranje snimljenih medija[1] (ISIC rev 3.1: 22, osim izdavaštva i tiskanja uz naknadu ili na temelju ugovora[2])	IT: Državljanstvo je obvezno za vlasnike trgovačkih društava koja se bave izdavaštvom i tiskanjem. SE: Boravište je obvezno za izdavača i vlasnika izdavačke ili tiskarske tvrtke. HR: Obvezno je boravište.

[1] Sektor je ograničen na proizvodne djelatnosti. Ne uključuje djelatnosti koje su povezane s audiovizualnom djelatnošću ili predstavljaju kulturni sadržaj.

[2] Izdavaštvo i tiskanje uz naplatu ili na osnovi ugovora nalazi se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.p) Tiskanje i izdavaštvo.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
I. Proizvodnja proizvoda koksnih peći (ISIC rev 3.1: 231)	Nema ograničenja.
J. Proizvodnja rafiniranih naftnih proizvoda (ISIC rev 3.1: 232)	EU: Ne postoje obveze za pravne osobe koje su pod kontrolom fizičkih ili pravnih osoba iz trećih zemalja iz kojih Unija uvozi više od 5 % ulja ili prirodnog plina. Ne postoje obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva).
K. Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda osim eksploziva (ISIC rev 3.1: 24, osim proizvodnje eksploziva)	Nema ograničenja.
L. Proizvodnja proizvoda od gume i plastike (ISIC rev 3.1: 25)	Nema ograničenja.
M. Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda (ISIC rev 3.1: 26)	Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
N. Proizvodnja osnovnih metala (ISIC rev 3.1: 27)	Nema ograničenja.
O. Proizvodnja proizvoda od metala, osim strojeva i opreme (ISIC rev 3.1: 28)	Nema ograničenja.
P. Proizvodnja strojeva	
a) Proizvodnja strojeva za opće namjene (ISIC rev 3.1: 291)	Nema ograničenja.
b) Proizvodnja strojeva za posebne namjene osim oružja i streljiva (ISIC rev 3.1: 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2929)	Nema ograničenja.
c) Proizvodnja aparata za kućanstvo, d. n. (ISIC rev 3.1: 293)	Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
d) Proizvodnja uredskih, računovodstvenih i računalnih uređaja (ISIC rev 3.1: 30)	Nema ograničenja.
e) Proizvodnja električnih strojeva i aparata, d. n. (ISIC rev 3.1: 31)	Nema ograničenja.
f) Proizvodnja radiotelevizijskih i komunikacijskih aparata i opreme (ISIC rev 3.1: 32)	Nema ograničenja.
Q. Proizvodnja medicinskih, preciznih i optičkih instrumenata te satova (ISIC rev 3.1: 33)	Nema ograničenja.
R. Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica (ISIC rev 3.1: 34)	Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
S. Proizvodnja ostale (nevojne) prijevozne opreme (ISIC rev 3.1: 35 osim proizvodnje ratnih brodova, borbenih zrakoplova i ostale transportne opreme za vojnu upotrebu)	Nema ograničenja.
T. Proizvodnja namještaja; proizvodnja, d.n. (ISIC rev 3.1: 361, 369)	Nema ograničenja.
U. Recikliranje (ISIC rev 3.1: 37)	Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
5. PROIZVODNJA, PRIJENOS I DISTRIBUCIJA ZA VLASTITE POTREBE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I TOPLOM VODOM (OSIM PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE U NUKLEARNIM ELEKTRANAMA)	
A. Proizvodnja električne energije; prijenos i distribucija električne energije za vlastite potrebe (dio ISIC rev 3.1: 4010)[1]	EU: Bez obveze.
B. Proizvodnja plina; distribucija plinovitih goriva distribucijskom mrežom za vlastite potrebe (dio ISIC rev 3.1: 4020)[2]	EU: Bez obveze.

[1] Ne uključuje rad sustavâ za prijenos i distribuciju električne energije uz naknadu ili na temelju ugovora, koji se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE.

[2] Ne uključuje prijevoz prirodnog plina i plinovitih goriva cjevovodima, prijenos i distribuciju plina uz naknadu ili na temelju ugovora te prodaju prirodnog plina i plinovitih goriva, koji se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Proizvodnja pare i tople vode; distribucija pare i tople vode za vlastite potrebe (dio ISIC rev 3.1: 4030)[1]	EU: Ne postoje obveze za pravne osobe koje su pod kontrolom fizičkih ili pravnih osoba iz trećih zemalja iz kojih Unija uvozi više od 5 % ulja ili prirodnog plina. Ne postoje obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva). BG, DE, CZ, HU, LT, MT, SK: Bez obveze. AT: Bez obveze za nacionalni tretman. EL: Dozvola za istraživanje krutih goriva, radioaktivnih minerala i geotermalne energije ne može se izdati fizičkim ili pravnim osobama izvan EU-a. Pravo iskorištavanja podliježe grčkoj koncesiji, uz prethodnu suglasnost Vijeća ministara. FI: Rezerva u pogledu ulaganja u društva koja obavljaju djelatnosti povezane s nuklearnom energijom ili nuklearnim tvarima. Bez obveze za mreže i sustave za prijenos i distribuciju energije te pare i tople vode. FR: Bez obveze za proizvodnju električne energije. LV: Državni monopol u elektroenergetskom sektoru.

[1] Ne uključuje prijenos i distribuciju pare i tople vode uz naknadu ili na temelju ugovora ni prodaju pare i tople vode, koji se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
6. POSLOVNE USLUGE	
A. Profesionalne usluge	
a) Pravne usluge (CPC 861)[1] osim usluga pravnog savjetovanja i usluga sastavljanja pravne dokumentacije i potvrđivanja koje pružaju pravni stručnjaci kojima su povjerene javne funkcije, kao što su bilježnici, „huissiers de justice” ili drugi „officiers publics et ministériels”.	AT, ES, EL, LT, MT, PL, SK: Za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje je potrebno za obavljanje odvjetničke djelatnosti u području domaćeg prava (pravo Unije i države članice Europske unije), obvezno je državljanstvo, a u Slovačkoj je obvezno i boravište. AT: Udio odvjetnika iz države Mercosura potpisnice Sporazuma (koji moraju biti u potpunosti kvalificirani u državi Mercosura potpisnici Sporazuma) u vlasničkom kapitalu i njihovi udjeli u poslovnim rezultatima bilo kojeg odvjetničkog društva ne smiju biti veći od 25 % (dvadeset pet posto). Ti odvjetnici ne smiju imati odlučujući utjecaj prilikom odlučivanja.

[1] Uključuje usluge pravnog savjetovanja, usluge pravnog zastupanja, usluge pravne arbitraže i mirenja ili medijacije te usluge pripreme pravne dokumentacije i ovjeravanja. Pružanje pravnih usluga dopušteno je u vezi s javnim međunarodnim pravom, pravom EU-a i pravom bilo koje jurisdikcije gdje su pružatelj usluga ili njegovo osoblje kvalificirani za obavljanje zanimanja odvjetnika te, poput pružanja drugih usluga, podliježe zahtjevima u pogledu dozvole i postupcima primjenjivima u državama članicama Europske unije. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, ti zahtjevi i postupci izdavanja dozvola mogu, među ostalim, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, služenja titulom stečenom u matičnoj zemlji (osim ako je titula priznata u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavnog upisa u odvjetničku komoru ili pojednostavnjenog pristupa odvjetničkoj komori zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te pravnog ili profesionalnog prebivališta u zemlji domaćinu. Pravne usluge u pogledu prava EU-a u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u državi članici Europske unije i djeluje osobno, a pravne usluge u pogledu prava države članice Europske unije u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u toj državi članici Europske unije i djeluje osobno. Stoga bi punopravno članstvo u odvjetničkoj komori odgovarajuće države članice EU-a moglo biti potrebno za zastupanje pred sudovima i drugim nadležnim tijelima u EU-u jer uključuje primjenu postupovnog prava EU-a i nacionalnog postupovnog prava. Međutim, u nekim državama članicama Europske unije stranim odvjetnicima koji nisu punopravni članovi odvjetničke komore dopušteno je u građanskim postupcima zastupati stranku koja je državljanin ili pripada državi u kojoj odvjetnik ima pravo obavljati poslovnu djelatnost

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	BE: Za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje je obvezno za usluge pravnog zastupanja, potrebno je državljanstvo. Izuzeće se može odobriti pod posebnim uvjetima (među ostalim, obvezno boravište i reciprocitet). za zastupanje pred „Cour de cassation” u građanskim predmetima primjenjuju se kvote. CY: Državljanstvo, boravište i punopravno članstvo u odvjetničkoj komori obvezni su za pružanje pravnih usluga. Za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori obvezni su državljanstvo i boravište. Samo odvjetnici upisani u odvjetničku komoru mogu biti partneri, dioničari ili članovi upravnih odbora odvjetničkih društava u Cipru. HR: Zastupanje stranaka pred sudovima dopušteno je samo članovima Hrvatske odvjetničke komore (hrvatski naziv „odvjetnici”). Za članstvo u odvjetničkoj komori potrebno je državljanstvo. DK: Samo odvjetnici s danskom licencijom za obavljanje djelatnosti i odvjetnička društva registrirana u Danskoj mogu biti vlasnici poslovnih udjela u danskom odvjetničkom društvu. Samo odvjetnici s danskom dozvolom za obavljanje djelatnosti mogu biti članovi upravnog odbora ili biti dio uprave danskog odvjetničkog društva. Za dobivanje danske dozvole za obavljanje djelatnosti potrebno je pristupiti danskom pravnom ispitu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	FR: Za pružanje pravnih usluga u području francuskog nacionalnog prava, uključujući zastupanje pred sudovima, potrebno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori potrebno je boravište (komercijalna prisutnost). Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (EU-a i država članica Europske unije) može biti potrebna komercijalna prisutnost u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajućoj osnovi dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika („association d'avocats" i „société en participation d'avocat") mogu biti ograničene isključivo na odvjetnike koji su punopravni članovi odvjetničke komore u Francuskoj, također na nediskriminirajućoj osnovi. Zastupanje pred sudom „Cour de Cassation" i tijelom „Conseil d'Etat" podliježe kvotama. U odvjetničkom društvu koje pruža usluge u području francuskog prava ili prava Unije na udjele i glasačka prava mogu se primjenjivati količinska ograničenja povezana s profesionalnom djelatnošću partnera. HU: Komercijalna prisutnost treba biti u obliku partnerstva s mađarskim odvjetnikom („ügyvéd") ili s odvjetničkim uredom („ügyvédi iroda"), ili u obliku zastupništva. IE: Za pružanje pravnih usluga u području irskog nacionalnog prava, uključujući zastupanje pred sudovima, potrebno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori potrebno je boravište (komercijalna prisutnost). Odvjetnici u Irskoj podijeljeni su u dvije različite kategorije: odvjetnike koji zastupaju pred nižim sudovima i obavljaju funkciju javnog bilježnika („solicitors") i odvjetnike koji zastupaju pred višim sudovima („barristers"). Law Society of Ireland ovlašteno je pravno strukovno tijelo koje uređuje registraciju „solicitora" u Irskoj. Honourable Society of King's Inns tijelo je koje uređuje registraciju „barristera" u Irskoj.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	PL: Odvjetnicima iz EU-a raspoložive su druge vrste pravnog oblika, a strani odvjetnici imaju pristup samo pravnim oblicima registriranog partnerstva ili komanditnog društva. PT: Priznavanje kvalifikacija za pružanje usluga u području portugalskog prava podliježe uvjetu reciprociteta. Državljanstvo je uvjet za pristup zanimanju „solicitadores” i za zastupnike u području industrijskog vlasništva. Samo odvjetnička društva čiji udjeli pripadaju isključivo odvjetnicima koji su primljeni u portugalsku odvjetničku komoru mogu pružati pravne usluge u Portugalu. SI: Zastupanje klijenata pred sudom uz plaćanje uvjetovano je komercijalnom prisutnošću u Sloveniji. Strani odvjetnik koji ima pravo obavljati pravnu djelatnost u trećoj zemlji može pružati pravne usluge ili obavljati pravnu djelatnost u skladu s uvjetima navedenima u članku 34.a Zakona o odvjetništvu, uz uvjet da je ispunjen uvjet stvarnog reciprociteta. Ispunjenost uvjeta reciprociteta provjerava Ministarstvo pravosuđa. Komercijalna prisutnost za odvjetnike koje je imenovala slovenska odvjetnička komora ograničena je samo na trgovca pojedinca, odvjetničko društvo s ograničenom odgovornošću (komanditno društvo) ili odvjetničko društvo s neograničenom odgovornošću (javno trgovačko društvo). Djelatnosti odvjetničkog društva ograničene su na pružanje pravnih usluga. Samo odvjetnici mogu biti partneri u odvjetničkom društvu. SE: Za članstvo u odvjetničkoj komori, koje je potrebno samo za upotrebu švedskog naziva „advokat”, obvezno je boravište.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) 1. Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 86212 osim „revizorskih usluga”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)	AT: Udio računovođa iz države Mercosura potpisnice Sporazuma (koji moraju biti ovlašteni u skladu s pravom države Mercosura potpisnice Sporazuma) u vlasničkom kapitalu i njihovi udjeli u poslovnim rezultatima bilo kojeg austrijskog pravnog subjekta ne smiju biti veći od 25 % (dvadeset pet posto) ako nisu članovi austrijskog strukovnog tijela. CY: Pristup podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanje zaposlenosti u podsektoru. DK: Strani računovođe mogu ući u partnerstvo s ovlaštenim danskim računovođama uz dozvolu Danske poslovne agencije. FR: Pružanje usluga samo preko SEL-a („société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions”), AGC-a („Association de gestion et comptabilité”) ili SCP-a („société en commandite par actions”).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) 2. Revizorske usluge (CPC 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga)	AT: Udio revizora iz države Mercosura potpisnice Sporazuma (koji moraju biti ovlašteni u skladu s pravom države Mercosura potpisnice Sporazuma) u vlasničkom kapitalu i njihovi udjeli u poslovnim rezultatima bilo kojeg austrijskog pravnog subjekta ne smiju biti veći od 25 % (dvadeset pet posto) ako nisu članovi austrijskog strukovnog tijela. CY: Posebna dozvola izdaje se revizorima iz trećih zemalja, podložno određenim uvjetima. CZ i SK: Najmanje 60 % (šezdeset posto) dioničkog kapitala ili glasačkih prava mora biti u vlasništvu državljana. DK: Strani računovođe mogu ući u partnerstvo s ovlaštenim danskim računovođama uz dozvolu Danske agencije za trgovinu i trgovačka društva. FI: Najmanje jedan revizor u finskim društvima s ograničenom odgovornošću i društvima koja su obvezna obavljati revizije mora imati boravište. Revizor mora biti lokalno ovlašteni revizor ili lokalno ovlašteno revizorsko društvo. FR: Za zakonske revizije usluge se pružaju preko bilo kojeg oblika društva osim SNC-a („société en nom collectif”) i SCS-a („société en commandite simple”). HR: Nema ograničenja, osim što reviziju mogu obavljati samo pravne osobe.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	LV: Vlasnik udjela ili voditelj poduzeća mora biti ovlašteni revizor u Latviji. U trgovačkom društvu ovlaštenih revizora više od 50 % (pedeset posto) udjela u dioničkom kapitalu s pravom glasa u vlasništvu je ovlaštenih revizora ili trgovačkih društava ovlaštenih revizora iz EU-a. LT: Najmanje 75 % (sedamdeset pet posto) udjela treba pripadati revizorima ili revizorskim društvima iz EU-a. PL: Revizorska društva mogu se osnovati samo u određenim poljskim pravnim oblicima sa sjedištem u EU-u. RO: Bez obveze. SE: Samo revizori odobreni u Švedskoj, ovlašteni revizori i registrirana revizorska društva mogu obavljati zakonsku reviziju u određenim pravnim subjektima, uključujući sva društva s ograničenom odgovornošću te fizičke osobe. Samo revizori ovlašteni u Švedskoj i registrirana javna računovodstvena društva mogu biti dioničari ili članovi trgovačkih društava koja obavljaju kvalificirane revizije (u službene svrhe). Za ovlaštenje ili odobrenje potrebno je boravište u EGP-u. Nazive „odobreni revizor” i „ovlašteni revizor” mogu upotrebljavati isključivo revizori odobreni ili ovlašteni u Švedskoj. Revizori gospodarskih zadruga i određenih drugih poduzeća koji nisu ovlašteni ili odobreni računovođe moraju imati boravište u EGP-u. Nadležno tijelo može odobriti izuzeća od tog uvjeta.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	SI: Komercijalna prisutnost treba biti u obliku pravne osobe. Revizorski subjekt iz treće zemlje može biti dioničar ili član slovenskih revizorskih društava ako, u skladu s pravom zemlje u kojoj je revizorski subjekt iz treće zemlje osnovan, slovenska revizorska društva mogu biti dioničari ili članovi revizorskog društva u toj zemlji. Stalno boravište u Sloveniji obvezno je za barem jednog člana upravnog odbora revizorskog društva osnovanog u Sloveniji. ES: Državljanstvo je obvezno za ovlaštene revizore i za upravitelje, direktore i partnere u trgovačkim društvima osim onih obuhvaćenih Direktivom 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja, kojom se mijenjaju direktive Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ i stavlja izvan snage Direktiva Vijeća 84/253/EEZ, SL L 157, 9.6.2006., str. 87.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
c) Usluge poreznog savjetovanja (CPC 863)[1]	AT: Udio poreznih savjetnika iz države Mercosura potpisnice Sporazuma (koji moraju biti ovlašteni u skladu s pravom države Mercosura potpisnice Sporazuma) u vlasničkom kapitalu i njihovi udjeli u poslovnim rezultatima bilo kojeg austrijskog pravnog subjekta ne smiju biti veći od 25 % (dvadeset pet posto) ako nisu članovi austrijskog strukovnog tijela. CY: Pristup podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanje zaposlenosti u podsektoru. FR: Pružanje usluga samo preko SEL-a („société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions”) ili SCP-a („société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions”). BG, PL, SI, RO: Bez obveze.

[1] Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod točkom 6.A.a) Pravne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
d) Arhitektonske usluge i e) usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671 i CPC 8674)	BG: Za projekte od nacionalne ili regionalne važnosti ulagači iz države Mercosura potpisnice Sporazuma moraju djelovati u partnerstvu s lokalnim ulagačima ili kao njihovi podizvođači. CY: Obvezno je državljanstvo. FR: U Francuskoj arhitekt može pružati arhitektonske usluge samo u okviru jednog od sljedećih pravnih oblika (na nediskriminirajućoj osnovi): SA („sociétés anonymes”) i SARL („sociétés anonymes, à responsabilité limitée”), EURL („entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée”), SCP („en commandite par actions”), SCOP („société coopérative ouvrière de production”), SELARL („société d'exercice libéral à responsabilité limitée”), SELAFA („société d'exercice libéral à forme anonyme”), SELAS („société d'exercice libéral par actions simplifiée”) ili SAS („Société par actions simplifiée”), ili kao fizička osoba ili partner u društvu za arhitektonske usluge. LV: Za arhitektonske usluge, radno iskustvo od 3 (tri) godine u Latviji u području projektiranja i sveučilišna diploma potrebni su za dobivanje dozvole za obavljanje poslovne djelatnosti uz punu pravnu odgovornost i s pravom na potpisivanje projekata. SK: Kako bi fizička osoba koja boravi na državnom području Slovačke Republike pružala te usluge, obvezno je članstvo u Slovačkoj komori arhitekata ili Slovačkoj komori inženjera. Za članstvo je obvezno boravište u Slovačkoj.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
f) Inženjerske usluge i g) integrirane inženjerske usluge (CPC 8672 i CPC 8673)	BG: Za projekte od nacionalne ili regionalne važnosti ulagači iz države Mercosura potpisnice Sporazuma moraju djelovati u partnerstvu s lokalnim ulagačima ili kao njihovi podizvođači. CY: Obvezno je državljanstvo.
h) Medicinske usluge (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (CPC 9312 i dio CPC-a 85201)	CY, EE, FI, MT: Bez obveze. AT: Bez obveze, osim za psihologe i psihoterapeute. DE: Ispitivanje gospodarskih potreba za liječnike i stomatologe koji su ovlašteni liječiti osiguranike javnog zdravstvenog osiguranja. Glavni kriterij: pomanjkanje liječnika i stomatologa u odnosnoj regiji. FR: ulagačima iz EU-a na raspolaganju su i drugi pravni oblici, a strani ulagači imaju pristup samo pravnim oblicima „société d'exercice liberal” i „société civile professionnelle”. Obvezno je državljanstvo. Međutim, pristup je omogućen i strancima unutar godišnje utvrđenih kvota. HR: Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje pacijente liječe potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora. LV: Državljanstvo je uvjet za usluge liječnika i stomatologa. Ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: pomanjkanje liječnika i stomatologa u odnosnoj regiji.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	BG, LT: Za pružanje usluga obvezno je odobrenje temeljeno na planu zdravstvenih usluga koji je sastavljen u skladu s potrebama, uzimajući u obzir stanovništvo i već postojeće medicinske i stomatološke usluge. PL: Obvezno je državljanstvo. RO: Bez obveze. SE: Potrebno je ispitivanje gospodarskih potreba radi odlučivanja o broju privatnih praksi koje će se subvencionirati javnim sredstvima. SI: Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili ih liječe treba dozvola i odobrenje za pružanje zdravstvenih usluga Ministarstva zdravstva ili liječničke komore. Bez obveze za usluge socijalne medicine te sanitarne, epidemiološke i medicinske/ekološke usluge; opskrbu krvlju, krvnim pripravcima i transplantatima te autopsiju.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
i) Veterinarske usluge (CPC 932)	AT, CY, EE, HU, MT, SI: Bez obveze. BG: Ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanovništvo i gustoća postojećih poduzeća. Bez obveze za sve usluge povezane s veterinarskim nadzorom na granici, prevencijom, lokalizacijom i liječenjem itd. zaraznih i parazitskih epizootskih bolesti i s time povezanim dijagnostičkim analizama te nadzorom nad proizvodima životinjskog porijekla. FR: Uvjet u pogledu državljanstva ograničen je na državljane država članica EU-a i EGP-a. Ako Mercosur dopušta francuskim državljanima pružanje veterinarskih usluga, Francuska pod istim uvjetima pružateljima usluga iz država Mercosura dopušta pružanje veterinarskih usluga. Mogući pravni oblici društva za pružanje veterinarskih usluga ograničeni su na tri vrste društava: SEP („société en participation”), SCP („société en commandite par actions”) i SEL („société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions”). SK: Pristup je dopušten samo fizičkim osobama. Obvezno je odobrenje veterinarske uprave. SE: Potrebno je ispitivanje gospodarskih potreba radi odlučivanja o broju privatnih praksi koje će se subvencionirati javnim sredstvima. ES: Pristup je ograničen na fizičke osobe.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
j) 1. Usluge primalja (dio CPC-a 93191)	BG, CY, CZ, EE, FI, HU, MT, RO, SK: Bez obveze. FR: ulagačima iz EU-a na raspolaganju su i drugi pravni oblici, a strani ulagači imaju pristup samo pravnim oblicima „société d'exercice liberal” i „société civile professionnelle”. Obvezno je državljanstvo. Međutim, pristup je omogućen i strancima unutar godišnje utvrđene kvote. HR: Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje pacijente liječe potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora. LT: Može se primijeniti ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanje zaposlenosti u podsektoru. SI: Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili ih liječe treba dozvola i odobrenje za pružanje zdravstvenih usluga Ministarstva zdravstva ili liječničke komore. SE: Potrebno je ispitivanje gospodarskih potreba radi odlučivanja o broju privatnih praksi koje će se subvencionirati javnim sredstvima.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i pomoćnog medicinskog osoblja (dio CPC-a 93191)	BG, CY, CZ, EE, HU, MT, SI, SK: Bez obveze. AT: Strani ulagači smiju sudjelovati samo u sljedećim djelatnostima: medicinske sestre, fizioterapeuti, radni terapeuti, logopedi, dijetetičari i nutricionisti. FI, SI: Bez obveze za psihoterapeute i paramedicinsko osoblje. FR: ulagačima iz EU-a na raspolaganju su i drugi pravni oblici, a strani ulagači imaju pristup samo pravnim oblicima „société d'exercice liberal” i „société civile professionnelle”. Obvezno je državljanstvo. Međutim, pristup je omogućen i strancima unutar godišnje utvrđene kvote. HR: Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje pacijente liječe potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora. LT: Može se primijeniti ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanje zaposlenosti u podsektoru. PL: Obvezno je državljanstvo. SE: Potrebno je ispitivanje gospodarskih potreba radi odlučivanja o broju privatnih praksi koje će se subvencionirati javnim sredstvima.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
k) Maloprodaja farmaceutskih proizvoda te medicinske i ortopedske robe (CPC 63211) i druge usluge koje pružaju ljekarnici[1]	AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HU, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Bez obveze. BE, DE, DK, ES, FR, IT, HR, IE, PT: Odobrenje podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanovništvo i geografska rasprostranjenost postojećih ljekarni. DE: Pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda javnosti dopušteno je samo fizičkim osobama. Osobe koje nisu položile stručni ispit za farmaceuta u Njemačkoj mogu steći samo dozvolu za preuzimanje ljekarne koja postoji unazad tri godine. Državljani država koje nisu članice EGP-a ne mogu steći dozvolu za osnivanje ljekarne. Ukupan broj ljekarni po osobi ograničen je na jednu ljekarnu i najviše 3 (tri) podružnice ljekarni. FR: Za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske. Strani farmaceuti mogu dobiti odobrenje za osnivanje ljekarne u okviru godišnje utvrđenih kvota. Komercijalna prisutnost mora biti u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom: samo SEL („société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions”), SNC („société en noms collectifs”), „société de participations financières de profession libérale de pharmaciens d’officine” i SARL („sociétés anonymes, à responsabilité limitée”). ES: Samo je fizičkim osobama koje su ovlašteni farmaceuti dopušteno da budu vlasnici ljekarne i javnosti pružaju usluge maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih proizvoda (CPC 63211). Svaki farmaceut može pribaviti samo jednu dozvolu.

[1] Opskrba opće javnosti farmaceutskim proizvodima, kao i pružanje ostalih usluga, podliježe zahtjevima u pogledu izdavanja dozvola i kvalifikacija te postupcima primjenjivima u državama članicama Europske unije. Općenito je ta djelatnost rezervirana za farmaceute. U nekim je državama članicama Europske unije samo djelatnost opskrbe lijekovima na recept rezervirana za farmaceute.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Računalne i srodne usluge (CPC 84)	Nema ograničenja.
C. Usluge istraživanja i razvoja	
a) Usluge istraživanja i razvoja u prirodnim znanostima (CPC 851)	AT, BG, EE, HU, LV, SE, SI: Za usluge istraživanja i razvoja, koje se financiraju javnim sredstvima ili državnim potporama u bilo kojem obliku i stoga se ne smatraju privatno financiranima, isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima države članice Europske unije. BE, HR, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK: Bez obveze.
b) Usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima (CPC 852 osim usluga psihologa)[1]	Nema ograničenja.
c) Interdisciplinarne usluge istraživanja i razvoja (CPC 853)	AT, BG, EE, HU, LV, SE, SI: Za javno financirane usluge istraživanja i razvoja isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima države članice Europske unije i pravnim osobama iz Unije koje imaju sjedište u Uniji. BE, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK: Bez obveze.

[1] Dio CPC-a 85201, koji se nalazi pod točkom 6.A.h) (Medicinske i stomatološke usluge).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Usluge povezane s nekretninama[1]	
a) Koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (CPC 821)	BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Bez obveze.
b) Uz naknadu ili na temelju ugovora (CPC 822)	BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Bez obveze. DK: Ovlaštenom agentu za nekretnine ovlaštenjem se može ograničiti opseg djelatnosti.
E. Usluge najma/davanja u zakup bez rukovatelja	
a) U vezi s brodovima (CPC 83103)	AT, BE, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV LU, NL, PT, SI, SE: Bez obveze za osnivanje registriranog trgovačkog društva za potrebe upravljanja flotom pod nacionalnom zastavom države osnivanja. LT: Brodovi moraju biti u vlasništvu litavskih fizičkih osoba ili društava s poslovnim nastanom u Litvi. SE: Za plovidbu pod švedskom zastavom mora se predočiti dokaz o prevladavajućem švedskom utjecaju na poslovanje u slučaju stranih vlasničkih udjela u brodu. „Prevladavajući švedski utjecaj” znači razmjerno velik udio švedskog vlasništva nad brodom i da se vođenje poslovanja broda obavlja u Švedskoj. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Bez obveze.

[1] Uključena usluga odnosi se na zanimanje posrednika nekretninama i ne utječe ni na kakva prava ili ograničenja za fizičke ili pravne osobe koje kupuju nekretninu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) U vezi sa zrakoplovima (CPC 83104)	AT, BE, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV LU, NL, PT, SI, SE: Za najam ili zakup zrakoplova bez posade („dry lease”) na zrakoplove koje upotrebljavaju zračni prijevoznici iz Ujedinjene Kraljevine primjenjuju se mjerodavni zahtjevi za registraciju zrakoplova. Na ugovor o zakupu zrakoplova bez posade u kojem je jedna od stranaka zračni prijevoznik iz EU-a primjenjuju se zahtjevi iz prava EU-a ili nacionalnog prava u području sigurnosti zračnog prijevoza, primjerice zahtjev za prethodno odobrenje i drugi uvjeti koji se primjenjuju na upotrebu registriranih zrakoplova iz trećih zemalja. Za registraciju zrakoplova može se zahtijevati da bude u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete državljanstva ili u vlasništvu poduzeća koja ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Bez obveze.
c) U vezi s drugom prijevoznom opremom (CPC 83101, CPC 83102 i CPC 83105)	BG, CY, CZ, LV, LT, MT, PL, RO, SK: Bez obveze.
d) U vezi s ostalim strojevima i opremom (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 i CPC 83109)	BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Bez obveze.
e) U vezi s osobnim i kućanskim artiklima (CPC 832)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Bez obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
f) Iznajmljivanje telekomunikacijske opreme (CPC 7541)	Nema ograničenja.
F. Ostale poslovne usluge	
a) Oglašavanje (CPC 871)	RO: Bez obveze.
b) Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja (CPC 864)	RO, PL: Bez obveze.
c) Usluge savjetovanja o upravljanju (CPC 865)	Nema ograničenja.
d) Usluge povezane sa savjetovanjem o upravljanju (CPC 866)	HU: Ne postoje obveze za usluge arbitraže i mirenja (CPC 86602). BG: Bez obveze.
e) Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK: Bez obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(f) Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom (dio CPC-a 881)	RO, SI: Bez obveze. CZ: Obveze postoje samo za usluge savjetovanja o metodama za poboljšanje produktivnosti, smanjenje troškova proizvodnje i poboljšanje kvalitete proizvodnje u području poljoprivrede, lova i šumarstva.
g) Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s ribarstvom (dio CPC-a 882)	CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Bez obveze.
h) Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s proizvodnjom (dio CPC-a 884 i dio CPC-a 885)	AT, BE, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Bez obveze.
i) Usluge posredovanja pri zapošljavanju i angažiranja osoblja	
i) 1 Traženje rukovodećeg osoblja (CPC 87201)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Bez obveze. ES: Državni monopol.
i) 2. Usluge posredovanja pri zapošljavanju (CPC 87202)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SI, SK: Bez obveze. BE, ES, FR, IT: Državni monopol.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
i) 3. Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja (CPC 87203)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Bez obveze. IT: Državni monopol.
i) 5. Usluge angažiranja pomoćnog osoblja u domaćinstvu, drugih komercijalnih ili industrijskih radnika, sestrinskog i drugog osoblja (CPC 87204, 87205, 87206, 87209)	U svim državama članicama Europske unije, osim Mađarske: Bez obveze. HU: Nema ograničenja.
j) 1. Istražne usluge (CPC 87301)	BE, BG, CY, CZ, DE, ES, EE, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Bez obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
j) 2. Usluge u području sigurnosti (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 i CPC 87305)	DK: Državljanstvo i boravište obvezni su za članove upravnog odbora. Bez obveze za zaštitne službe zračnih luka. BG, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Dozvola se može dodijeliti samo državljanima i nacionalnim registriranim organizacijama. ES: Pristup podliježe prethodnom odobrenju. Vijeće ministara pri davanju odobrenja uzima u obzir uvjete kao što su sposobnost, profesionalni integritet i neovisnost te primjerenost pružene zaštite za sigurnost stanovništva i javnog reda. FI: Dozvole za pružanje sigurnosnih usluga mogu se dodijeliti samo fizičkim osobama koje imaju boravište u EGP-u ili pravnim osobama s poslovnim nastanom u EGP-u. HR, CY: Bez obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
k) Srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)	FR: Za ispitivanje pristup je moguć samo preko SEL-a („société anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions”), SCP-a („société en commandite par actions”), SA-a („sociétés anonymes”) i SARL-a („sociétés anonymes, à responsabilité limitée”). Za strane ulagače obvezno je posebno odobrenje za usluge istraživanja i ispitivanja. CY: Bez obveze. SI: Za istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa, uključujući regulirane usluge rudarstva, obvezan je poslovni nastan u EGP-u, Švicarskoj Konfederaciji ili državi članici OECD-a, odnosno državljanstvo jedne od tih država, ili državljanstvo treće zemlje pod uvjetom materijalnog reciprociteta. Ispunjenost uvjeta reciprociteta provjerava ministarstvo nadležno za rudarstvo.
l) 1 Održavanje i popravak plovila (dio CPC-a 8868)	Nema ograničenja.
l) 2. Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio CPC-a 8868)	LT: Državni monopol. SE: Ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se ako ulagač namjerava osnovati vlastite objekte terminalne infrastrukture. Glavni kriterij: ograničenja prostora i sposobnosti.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
l) 3. Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih sanjki i opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112, CPC 6122, dio CPC-a 8867 i dio CPC-a 8868)	SE: Ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se ako ulagač namjerava osnovati vlastite objekte terminalne infrastrukture. Glavni kriterij: ograničenja prostora i sposobnosti.
l) 4. Održavanje i popravak zrakoplova i njihovih dijelova (dio CPC-a 8868)	Nema ograničenja.
l) 5. Usluge održavanja i popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva, (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu upotrebu i kućanstvo[1] (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	Nema ograničenja.

[1] Usluge održavanja i popravka prijevozne opreme (CPC 6112, 6122, 8867 i CPC 8868) nalaze se pod točkom od 6.F.l) 1. Održavanje i popravak plovila do 6.F.l) 4. Održavanje i popravak zrakoplova i njihovih dijelova
Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala (CPC 845), nalaze se pod točkom 6.B. Računalne i srodne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
m) Usluge čišćenja zgrada (CPC 874)	Nema ograničenja.
n) Fotografske usluge (CPC 875)	Nema ograničenja.
o) Usluge pakiranja (CPC 876)	Nema ograničenja.
p) Tiskanje i izdavaštvo (CPC 88442)	HR: Boravište je obvezno za upravu izdavača i uredništvo. LT, LV: Prava na osnivanje u izdavačkom sektoru dodjeljuju se samo pravnim osobama registriranim u tim državama (bez podružnica). PL: Državljanstvo je uvjet za glavne urednike novina i časopisa. SE: Boravište je obvezno za nakladnike te vlasnike izdavačkih kuća i tiskara.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
q) Usluge povezane s organizacijom kongresa (dio CPC-a 87909)	Nema ograničenja.
r) 1 Usluge pismenog i usmenog prevođenja (CPC 87905)	DK: Odobrenje za ovlaštene javne prevoditelje za pismeno i usmeno prevođenje može ograničiti opseg njihovih djelatnosti. HR: Bez obveze za usluge pismenog i usmenog prevođenja za hrvatske sudove ili pred njima. PL: Bez obveze za pružanje usluga ovlaštenih tumača. BG, HU, SK: Ne postoje obveze za službeno pismeno i usmeno prevođenje. CY: Bez obveze za usluge pismenog i usmenog prevođenja.
r) 2. Usluge unutarnjeg uređenja i druge usluge dizajniranja posebnih proizvoda (CPC 87907)	Nema ograničenja.
r) 3. Usluge agencija za naplatu (CPC 87902)	IT, PT: Državljanstvo je uvjet za ulagače.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) 4. Usluge kreditnog izvješćivanja (CPC 87901)	BE: U pogledu banaka kreditnih podataka o potrošačima, državljanstvo je obvezno za ulagače. IT, PT: Državljanstvo je uvjet za ulagače.
r) 5. Usluge umnožavanja (CPC 87904)[1]	Nema ograničenja.
r) 6. Usluge savjetovanja u području telekomunikacija (CPC 7544)	Nema ograničenja.
r) 7. Usluge odgovaranja na telefonske pozive (CPC 87903)	Nema ograničenja.

[1] Ne uključuje usluge tiskanja, koje su uvrštene pod CPC 88442 i nalaze se pod točkom 6.F.p) Tiskanje i izdavaštvo.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) Prodaja i stavljanje na tržište r) Usluge računalnog sustava rezervacija (CRS)	EU: Ako pružatelji usluga CRS-a koji posluju izvan EU-a zračnim prijevoznicima iz EU-a ne dodijele jednak (nediskriminirajući) pristup kao u EU-u ili ako zračni prijevoznici izvan EU-a pružateljima usluga CRS-a iz EU-a ne dodijele jednak pristup kao u EU-u, mogu se poduzeti mjere kako bi pružatelji usluga CRS-a koji posluju u EU-u osigurali jednak pristup zračnim prijevoznicima izvan EU-a odnosno kako bi zračni prijevoznici iz EU-a osigurali jednak pristup pružateljima usluga CRS-a izvan EU-a. BG: Ne postoje obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
7. KOMUNIKACIJSKE USLUGE	
A. Poštanske i kurirske usluge (Usluge povezane s rukovanjem[1] poštanskim pošiljkama[2] prema sljedećem popisu podsektora, bilo za strana ili domaća odredišta: i. rukovanje adresiranom pisanom korespondencijom na bilo kojem fizičkom mediju[3], uključujući hibridnu poštansku uslugu i izravnu poštu, ii. rukovanje adresiranim pošiljkama i paketima[4], iii. rukovanje adresiranim novinskim proizvodima[5], iv. rukovanje pošiljkama iz točaka od i. do iii. kao preporučenom ili osiguranom poštom, v. usluge ekspresne dostave[6] za pošiljke iz točaka od i. do iii., vi. rukovanje neadresiranim pošiljkama i vii. razmjena dokumenata[7]	Nema ograničenja.

[1] „Rukovanje” se odnosi na djelatnosti kao što su prijem, sortiranje, prijevoz i dostava.

[2] „Poštanska pošiljka” odnosi se na pošiljke kojima rukuje javni ili privatni komercijalni operater.

[3] Na primjer, pisma ili razglednice.

[4] Uključuje knjige i kataloge.

[5] Časopisi, novine i periodične publikacije.

[6] Usluge ekspresne dostave mogu uključivati, uz veću brzinu i pouzdanost, elemente dodane vrijednosti, kao što su preuzimanje na točki podrijetla, osobna dostava adresiranoj osobi, praćenje, mogućnost promjene odredišta i adresirane osobe u provozu i potvrda primitka.

[7] Osiguravanje sredstava, uključujući *ad hoc* objekte i prijevoz koji obavljaju treće osobe, kojima se omogućuje samostalna dostava međusobnom razmjenom poštanskih pošiljaka među korisnicima pretplaćenima na tu uslugu. „Poštanska pošiljka” odnosi se na pošiljke kojima rukuje javni ili privatni komercijalni operater.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Međutim, podsektori i., iv. i v. isključeni su ako su dio usluga koje se mogu rezervirati za predmete korespondencije čije su cijene niže od pet puta iznosa javne osnovne tarife, pod uvjetom da teže manje od 50 grama[1], i za uslugu preporučene dostave korištenu tijekom pravnog ili administrativnog postupka.) (dio CPC-a 751, CPC-a 71235[2] i CPC-a 73210[3])	

[1] „Predmeti korespondencije” znači komunikacija u pisanom obliku na bilo kojoj vrsti fizičkog medija koji se treba prenijeti i dostaviti na adresu koju pošiljatelj navodi na samom predmetu ili njegovu omotu. Knjige, katalozi, novine i periodične publikacije ne smatraju se predmetima korespondencije.

[2] Prijevoz poštanskih i kurirskih predmeta za vlastite potrebe bilo kojim kopnenim prijevoznim sredstvom.

[3] Prijevoz pošte za vlastite potrebe zračnim putem.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Telekomunikacijske usluge Telekomunikacijske usluge ne uključuju usluge pružanja ili izvršavanja uredničke kontrole nad prenesenim sadržajem.	CY: Državljanstvo je obvezno za usluge radiodifuzijskog emitiranja.
(a) Sve usluge koje obuhvaćaju prijenos i primanje elektromagnetskih signala bilo kojim elektromagnetskim sredstvom[1], osim radiodifuzije[2]	Nema ograničenja. CY: Državljanstvo je obvezno za usluge radiodifuzijskog emitiranja.
8. GRADITELJSTVO I POVEZANE INŽENJERSKE USLUGE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 i CPC 518)	CY: Primjenjuju se posebni uvjeti, a za državljane trećih zemalja potrebno je odobrenje.

[1] Te usluge ne obuhvaćaju obradu informacija ili podataka na internetu (uključujući obradu transakcija) (dio CPC-a 843) koji se nalaze pod točkom 6.B. Računalne i srodne usluge.

[2] „Radiodifuzija” se definira kao radijska komunikacija čiji je prijenos namijenjen izravnom prijemu šire javnosti i može uključivati emitiranje zvuka i televizijski prijenos.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
9. USLUGE DISTRIBUCIJE (osim distribucije oružja, streljiva, eksploziva i drugog vojnog materijala) Svi dolje navedeni podsektori	AT: Ne postoje obveze za distribuciju pirotehničkih sredstava, zapaljivih predmeta i eksplodirajućih uređaja te otrovnih tvari. Za distribuciju farmaceutskih proizvoda i duhanskih proizvoda, isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima države članice Europske unije i pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u. FI: Bez obveze za distribuciju alkoholnih pića i farmaceutskih proizvoda. HR: Bez obveze za distribuciju duhanskih proizvoda.
A. Usluge posrednika	
a) Usluge posrednika motornih vozila, motocikala, motornih saonica te njihovih dijelova i pribora (dio CPC-a 61111, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121)	Nema ograničenja.
b) Ostale usluge posrednika (CPC 621)	Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Usluge veleprodaje	
a) Usluge veleprodaje motornih vozila, motocikala, motornih saonica te njihovih dijelova i pribora (dio CPC-a 61111, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121)	Nema ograničenja.
b) Usluge veleprodaje telekomunikacijske terminalne opreme (dio CPC-a 7542)	Nema ograničenja.
c) Ostale usluge veleprodaje (CPC 622 osim usluga veleprodaje energenata[1])	FR, IT: Državni monopol na duhan. FR: Odobrenje za veleprodajne ljekarne podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriterij: stanovništvo i geografska rasprostranjenost postojećih ljekarni.

[1] Te usluge uključuju CPC 62271 i nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 19.D Usluge veleprodaje krutih, tekućih i plinovitih goriva i povezanih proizvoda te usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge maloprodaje[1] Usluge maloprodaje motornih vozila, motocikala i motornih saonica te njihovih dijelova i pribora (CPC 61112, dio CPC-a 6113 i dio CPC-a 6121) Usluge maloprodaje telekomunikacijske terminalne opreme (dio CPC-a 7542) Usluge maloprodaje prehrambenih proizvoda (CPC 631) Usluge maloprodaje u vezi s drugom robom (koja se ne odnosi na energiju), osim usluge maloprodaje farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda[2] (CPC 632, osim CPC-a 63211 i 63297)	ES, FR, IT: Državni monopol na duhan. FR: Državljanstvo je obvezno za prodavače duhana („buraliste”). BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Odobrenje za robne kuće (u slučaju Francuske i Portugala samo za velike robne kuće) podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriterij: broj i učinak na postojeće trgovine, gustoća stanovništva, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i stvaranje novih radnih mjesta. IE, SE: Bez obveze za maloprodaju alkoholnih pića.

[1] Ne uključuje usluge održavanja i popravka, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.B. Računalne i srodne usluge i točki 6.F.l).
Ne uključuje usluge maloprodaje energetskih proizvoda koje se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 19.E. Usluge maloprodaje motornog goriva i točki 19. F. Maloprodaja loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva i usluge maloprodaje električne energije, plina (ne u boci), pare i tople vode

[2] Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda nalazi se pod naslovom PROFESIONALNE USLUGE u točki 6.A.k).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Franšize (CPC 8929)	Nema ograničenja.
10. USLUGE OBRAZOVANJA (samo privatno financirane usluge)	
A. Usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921) B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922) C. Usluge visokoškolskog obrazovanja (CPC 923) D. Usluge obrazovanja odraslih (CPC 924)	EU: Ako je stranim pružateljima usluga dopušteno pružanje obrazovnih usluga financiranih iz privatnih izvora, sudjelovanje privatnih subjekata u obrazovnom sustavu može podlijegati dodjeli koncesije na nediskriminirajućoj osnovi. AT: Bez obveze za usluge visokoškolskog obrazovanja i za škole za odrasle putem radija ili televizije. BG: Bez obveze za pružanje usluga osnovnog i/ili srednjoškolskog obrazovanja od strane stranih fizičkih osoba i udruženja te za pružanje usluga visokoškolskog obrazovanja. CZ, SK: Državljanstvo je uvjet za većinu članova uprave. Bez obveze za pružanje usluga visokoškolskog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (CPC 92310). CY, FI, MT, RO, SE: Bez obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	HR: Bez obveze za usluge osnovnoškolskog obrazovanja (CPC 921). Za usluge srednjoškolskog obrazovanja: nema ograničenja za pravne osobe. EL: Državljanstvo je uvjet za većinu članova uprave u osnovnim i srednjim školama. Bez obveze za institucije visokoškolskog obrazovanja koje izdaju priznate državne diplome. ES, IT: Ispitivanje gospodarskih potreba za osnivanje privatnih sveučilišta ovlaštenih za izdavanje priznatih diploma ili svjedodžbi. Predmetni postupak uključuje pribavljanje mišljenja Parlamenta. Glavni kriterij: stanovništvo i geografska rasprostranjenost postojećih ustanova. FR: Za podučavanje u privatno financiranoj obrazovnoj ustanovi obvezno je francusko državljanstvo ili državljanstvo države članice EU-a. Međutim, strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za podučavanje u ustanovama osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja. Strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela i za osnivanje i vođenje ustanova osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja ili upravljanje njima. To se odobrenje dodjeljuje na diskrecijskoj osnovi. HU: Lokalna tijela nadležna za izdavanje dozvola mogu ograničiti broj škola koje se osnivaju (ili kad je riječ o srednjim školama i institucijama visokoškolskog obrazovanja to mogu učiniti središnja tijela).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	SK: Nadležna tijela mogu ograničiti broj škola koje se osnivaju. LV: Bez obveze za osiguravanje usluga obrazovanja koje se odnose na usluge tehničkog i strukovnog srednjoškolskog obrazovanja za učenike s invaliditetom (CPC 9224). SI: Bez obveze za osnovne škole. Državljanstvo je uvjet za većinu članova uprave u srednjim i višim školama.
E. Ostale usluge obrazovanja (CPC 929)	AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE: Bez obveze. CZ, SK: Sudjelovanje privatnih subjekata u obrazovnoj mreži podliježe koncesiji. Državljanstvo je uvjet za većinu članova uprave.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
11. USLUGE U PODRUČJU OKOLIŠA A. Usluge zbrinjavanja otpadnih voda (CPC 9401)[1] B. Gospodarenje krutim/opasnim otpadom, osim prekograničnog prometa opasnim otpadom a) Usluge zbrinjavanja otpada (CPC 9402) b) Sanitarne i slične usluge (CPC 9403) C. Zaštita zraka i klime (CPC 9404)[2]	Nema ograničenja.

[1] Odgovara uslugama odvodnje otpadnih voda.
[2] Odgovara uslugama čišćenja ispušnih plinova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Saniranje i čišćenje tla i vode a) Pročišćavanje i sanacija onečišćenog ili zagađenog tla i vode (dio CPC-a 9406)[1] E. Ublažavanje buke i vibracija (CPC 9405) F. Zaštita biološke raznolikosti i krajolika a) Usluge zaštite prirode i krajolika (dio CPC-a 9406) G. Ostale usluge u području okoliša i pomoćne usluge (CPC 9409)	

[1] Odgovara dijelovima usluga zaštite prirode i krajolika.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
12. FINANCIJSKE USLUGE	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	AT: Dozvola za podružnice osiguravatelja iz države Mercosura potpisnice Sporazuma uskraćuje se ako osiguravatelj u državi Mercosura nema pravni oblik koji odgovara ili je usporediv dioničkom društvu ili udruženju uzajamnog osiguranja. BG, ES: Osiguravatelj iz države Mercosura potpisnice Sporazuma prije osnivanja podružnice ili zastupništva u Bugarskoj ili Španjolskoj za pružanje određenih vrsta osiguranja mora u državi Mercosura potpisnici Sporazuma najmanje 5 (pet) godina imati odobrenje za pružanje istih vrsta osiguranja. ES: Izravne podružnice nisu dopuštene za posredovanje u osiguranju, koje je ograničeno na društva koja su osnovana u skladu s pravom države članice Europske unije. ES: Za aktuarske usluge obvezni su boravište i odgovarajuće iskustvo od 3 (tri) godine. EL: Pravo poslovnog nastana ne obuhvaća osnivanje predstavničkih ureda ili ostale trajne prisutnosti osiguravajućih društava, osim ako su takvi uredi osnovani kao zastupništva, podružnice ili sjedišta.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	FI: Najmanje polovina promotora i članova upravnog odbora i nadzornog odbora te izvršni direktor osiguravajućeg društva koje pruža usluge obveznog mirovinskog osiguranja mora imati boravište u EGP-u, osim ako su nadležna tijela odobrila izuzeće. Strani osiguravatelji ne mogu ishoditi dozvolu u Finskoj kao podružnica za pružanje usluga obveznog mirovinskog osiguranja. Najmanje jedan revizor mora imati stalno boravište u EGP-u. IT: Odobrenje za osnivanje podružnica u konačnici podliježe ocjeni nadzornih tijela. BG, PL: Za posrednike u osiguranju obvezno je osnivanje u zemlji (bez podružnica). PT: Pravne osobe koje se bave osiguranjem iz države Mercosura potpisnice Sporazuma moraju za osnivanje podružnice u Portugalu dokazati prethodno iskustvo u poslovanju od najmanje 5 (pet) godina. Izravne podružnice nisu dopuštene za posredovanje u osiguranju, koje je ograničeno na društva koja su osnovana u skladu s pravom države članice Europske unije. SK: Državljani države Mercosura potpisnice Sporazuma mogu osnovati osiguravajuće društvo u obliku dioničkog društva ili mogu obavljati djelatnost osiguranja putem svojih društava kćeri s registriranim sjedištem u Slovačkoj (bez podružnica). U oba slučaja odobrenje podliježe ocjeni nadzornog tijela.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	SI: Strani ulagači ne mogu sudjelovati u osiguravajućim društvima koja su u postupku privatizacije. Članstvo u institucijama uzajamnog osiguranja ograničeno je na trgovačka društva osnovana u Sloveniji (bez podružnica) i domaće fizičke osobe. Za pružanje savjetodavnih usluga i usluga namire potraživanja potrebno je osnivanje kao pravna osoba (bez podružnica). SE: Poduzeća za osiguranje koja nisu osnovana u Švedskoj mogu ostvariti poslovni nastan samo kao podružnica.
B. Bankarske i druge financijske usluge (osim osiguranja)	EU: Samo poduzeća s registriranim sjedištem u EU-u mogu djelovati kao depozitari imovine investicijskih fondova. Osnivanje specijaliziranog društva za upravljanje, s glavnim uredom i registriranim sjedištem u istoj državi članici Europske unije, zahtijeva se za obavljanje djelatnosti upravljanja otvorenim investicijskim fondovima i investicijskim društvima. BG: Mirovinsko osiguranje provodi se kroz sudjelovanje u osnovanim društvima za mirovinsko osiguranje (bez podružnica). Stalno boravište u Bugarskoj zahtijeva se za predsjednika upravnog odbora i predsjednika odbora direktora. HR: Nema ograničenja, osim za usluge namire i klirinške usluge jer je Središnje klirinško depozitarno društvo (dalje u tekstu: SKDD) jedini pružatelj tih usluga u Hrvatskoj. Pristup uslugama SKDD-a odobrit će se nerezidentima na nediskriminirajućoj osnovi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	HU: Podružnicama institucija iz države Mercosura potpisnice Sporazuma nije dopušteno pružanje usluga upravljanja imovinom za privatne mirovinske fondove ili upravljanje poduzetničkim kapitalom. Upravni odbor financijske institucije treba uključivati najmanje 2 (dva) člana koji su mađarski građani, rezidenti u smislu relevantnih deviznih propisa te koji imaju stalno boravište u Mađarskoj najmanje 1 (jedne) godine. IE: U slučaju kolektivnih investicijskih programa organiziranih kao otvoreni investicijski fondovi i trgovačka društva s promjenjivim kapitalom (osim subjekata za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire, dalje u tekstu: UCITS), skrbnik/depozitar i društvo za upravljanje moraju biti osnovani u Irskoj ili u nekoj drugoj državi članici Europske unije (bez podružnica). U slučaju investicijskih komanditnih društava barem jedan komplementar mora biti osnovan u Irskoj. Da bi postao član burze u Irskoj, subjekt mora biti: (a) ovlašten u Irskoj, zbog čega mora osnovati društvo ili biti partnerstvo, s glavnim uredom ili registriranim sjedištem u Irskoj ili (b) ovlašten u drugoj državi članici Europske unije u skladu s Direktivom 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata te o izmjeni direktiva Vijeća 85/611/EEZ i 93/6/EEZ i Direktive 2000/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/22/EEZ, SL L 145, 30.4.2004., str. 1.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	IT: Da bi bilo ovlašteno upravljati sustavom za namiru vrijednosnih papira s poslovnim nastanom u Italiji, trgovačko društvo mora biti osnovano u Italiji (bez podružnica). Kako bi bila ovlaštena upravljati uslugama središnjeg depozitorija vrijednosnih papira s poslovnim nastanom u Italiji, društva moraju biti osnovana u Italiji (bez podružnica). U slučaju kolektivnih investicijskih programa, osim UCITS-a usklađenih na temelju zakonodavstava EU-a, povjerenik ili depozitar mora biti osnovan u Italiji ili u nekoj drugoj državi članici Europske unije i mora osnovati podružnicu u Italiji. Društva za upravljanje UCITS-a koja nisu usklađena na temelju zakonodavstava EU-a također moraju biti osnovana u Italiji (bez podružnica). Samo banke, osiguravajuća društva, investicijska poduzeća i društva koja upravljaju UCITS-om usklađenim na temelju zakonodavstva Europske unije sa sjedištem u Uniji te UCITS-i osnovani u Italiji mogu obavljati djelatnosti upravljanja sredstvima mirovinskih fondova. U obavljanju djelatnosti prodaje od vrata do vrata posrednici moraju angažirati ovlaštene financijske trgovce s boravištem na državnom području države članice Europske unije. Predstavništva stranih posrednika ne mogu obavljati djelatnosti u cilju pružanja investicijskih usluga. LT: Za potrebe upravljanja imovinom zahtijeva se osnivanje kao specijalizirano trgovačko društvo za upravljanje (bez podružnica). Samo poduzeća s registriranim sjedištem u Litvi mogu djelovati kao depozitari imovine. Barem jedan član uprave banke mora govoriti litavski.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	PT: Usluge upravljanja mirovinskim fondovima mogu pružati samo specijalizirana trgovačka društva osnovana u Portugalu u tu svrhu te osiguravajuća društva osnovana u Portugalu i ovlaštena za obavljanje poslova životnog osiguranja ili subjekti ovlašteni za upravljanje mirovinskim fondovima u drugim državama članicama Europske unije (bez obveze za izravno širenje poslovne mreže iz trećih zemalja). RO: Podružnicama stranih institucija nije dopušteno pružati usluge upravljanja imovinom. SK: Investicijske usluge u Slovačkoj mogu pružati banke, investicijska društva, investicijski fondovi i trgovci vrijednosnim papirima koji imaju pravni oblik dioničkog društva s vlasničkim kapitalom u skladu sa zakonom (bez podružnica). SI: Bez obveze za sudjelovanje u bankama koje su u postupku privatizacije i za privatne mirovinske fondove (dobrovoljni mirovinski fondovi). SE: Osnivač štedionice fizička je osoba s boravištem u EU-u.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
13. ZDRAVSTVENE USLUGE I USLUGE SOCIJALNE SKRBI (samo privatno financirane usluge)	
A. Bolničke usluge (CPC 9311) B. Usluge hitne pomoći (CPC 93192) C. Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 93193) D. Socijalne usluge (CPC 933)	EU: Sudjelovanje privatnih subjekata u mreži zdravstvene i socijalne skrbi podliježe koncesiji. Može se provesti ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: broj i učinak na postojeće ustanove, prometna infrastruktura, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost i otvaranje novih radnih mjesta. AT: Bez obveze za usluge hitne pomoći. SI: Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili ih liječe treba dozvola i odobrenje za pružanje zdravstvenih usluga Ministarstva zdravstva ili liječničke komore. BG: Bez obveze za bolničke usluge, usluge hitne pomoći i usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje, osim bolničkih usluga. CY, CZ, FI, MT, SE, SK, SI: Bez obveze. FR: Ne postoje obveze za socijalne usluge, osim za usluge povezane s lječilištima, odmarališima i domovima za starije osobe.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	HR: Nema ograničenja, osim što osnivanje nekih ustanova socijalne skrbi može podlijegati ograničenjima s obzirom na potrebe na određenim zemljopisnim područjima. Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje pacijente liječe potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora. HU: Bez obveze za usluge socijalne skrbi. PL: Bez obveze za usluge hitne pomoći, usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga te za usluge socijalne skrbi. BE, DE, ES: Bez obveze za usluge hitne pomoći, usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga te za usluge socijalne skrbi, osim lječilišta, odmarališta i domova za starije osobe. DE: Usluge spašavanja i „kvalificirane usluge hitne pomoći” mogu se ograničiti na neprofitne subjekte. Broj pružatelja usluga IKT-a može se ograničiti kako bi se zajamčila interoperabilnost, kompatibilnost i potrebni sigurnosni standardi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
14. TURISTIČKE USLUGE I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJIMA	
A. Hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića (*catering*) (CPC 641, CPC 642 i CPC 643) osim pripreme i dostave hrane i pića (*catering*) u uslugama zračnog prijevoza[1]	BG: Zahtijeva se osnivanje (bez podružnica). IT: Ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se na barove, kafiće i restorane. Glavni kriterij: stanovništvo i geografska rasprostranjenost postojećih ustanova. HR: Lokacije koje se nalaze u zaštićenim područjima od posebnog povijesnog ili umjetničkog značenja i u nacionalnim parkovima ili parkovima prirode mora odobriti Vlada Republike Hrvatske, koja odobrenje može odbiti.
B. Usluge putničkih agencija i organizatora turističkih putovanja (uključujući voditelje putovanja) (CPC 7471)	BG: Ne postoje obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva). CY: Bez obveze.
C. Usluge turističkih vodiča (CPC 7472)	Nema ograničenja. CY: Bez obveze.

[1] Priprema i dostava hrane i pića (*catering*) u okviru usluga zračnog prijevoza nalaze se pod naslovom POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU u točki 17.E.a) Usluge prihvata i otpreme zrakoplova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
15. REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizualnih usluga)	
A. Usluge zabavnog sadržaja (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa i diskoteka) (CPC 9619)	CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI, SK: Bez obveze. BG: Bez obveze, osim za usluge zabavnog sadržaja kazališnih producenata, pjevačkih skupina, glazbenih skupina i orkestara (CPC 96191), usluge koje pružaju pisci, skladatelji, kipari, zabavljači i drugi umjetnici pojedinci (CPC 96192) te pomoćne kazališne usluge (CPC 96193). EE: Bez obveze za druge usluge zabavnog sadržaja (CPC 96199), osim za usluge kina. LV: Bez obveze, osim za usluge rada kina (dio CPC-a 96199).
B. Usluge novinskih agencija (CPC 962)	FR: Strani udjeli u postojećim društvima koja objavljuju publikacije na francuskom jeziku ne smiju biti veći od 20 % (dvadeset posto) udjela u kapitalu ili glasačkih prava društva. Na osnivanje stranih novinskih agencija primjenjuju se uvjeti utvrđeni nacionalnim propisima. Osnivanje novinskih agencija od strane stranih ulagača podliježe reciprocitetu. BG, CY, CZ, HU, LT, RO, PL, SK: Bez obveze. PT: Novinska trgovačka društva registrirana u Portugalu u pravnom obliku „Sociedade Anónima” moraju imati socijalni kapital u obliku nominalnih dionica.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge knjižnica, arhiva, muzeja i druge kulturne usluge	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Bez obveze. AT, LT: Sudjelovanje privatnih subjekata u mreži usluga knjižnica, arhiva, muzeja i drugih kulturnih usluga podliježe koncesiji ili dozvoli.
D. Sportske usluge (CPC 9641)	AT, SI: Bez obveze za usluge škola skijanja i planinarskih vodiča. BG, CY, CZ, EE, LV, MT, PL, RO, SK: Bez obveze.
E. Usluge rekreacijskih parkova i plaža (CPC 96491)	Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
16. PRIJEVOZNE USLUGE	
A. Pomorski prijevoz	
a) Međunarodni prijevoz putnika (CPC 7211 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza[1]) b) Međunarodni prijevoz tereta (CPC 7212 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza[2])	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Bez obveze za osnivanje registriranog trgovačkog društva za potrebe upravljanja flotom pod nacionalnom zastavom države osnivanja.

[1] Ne dovodeći u pitanje područje primjene djelatnosti koje se mogu smatrati kabotažom na temelju odgovarajućeg nacionalnog zakonodavstva, obveze ne uključuju nacionalni kabotažni prijevoz za koji se smatra da obuhvaća prijevoz putnika ili robe između luke ili mjesta u državi članici Europske unije i druge luke ili mjesta u istoj državi članici, uključujući njezin epikontinentalni pojas kako je predviđeno u UNCLOS-u te promet koji započinje i završava u istoj luci ili mjestu u državi članici Europske unije.

[2] Ne dovodeći u pitanje područje primjene djelatnosti koje se mogu smatrati kabotažom na temelju odgovarajućeg nacionalnog zakonodavstva, obveze ne uključuju nacionalni kabotažni prijevoz za koji se smatra da obuhvaća prijevoz putnika ili robe između luke ili mjesta u državi članici Europske unije i druge luke ili mjesta u istoj državi članici, uključujući njezin epikontinentalni pojas kako je predviđeno u UNCLOS-u te promet koji započinje i završava u istoj luci ili mjestu u državi članici Europske unije.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Cestovni promet	
a) Prijevoz putnika (CPC 7121 i CPC 7122)	EU: Strani ulagači ne mogu pružati usluge prijevoza u državi članici Europske unije (kabotaža), osim najma nenavedenih autobusnih linija s vozačem. EU: Ispitivanje gospodarskih potreba za usluge taksija. Glavni kriterij: broj i učinak na postojeće poslovne jedinice, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta. AT, BG: Isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima države članice Europske unije i pravnim osobama iz Unije koje imaju sjedište u Uniji. BG, CZ: Ne postoje obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva). FI, LV: Zahtijeva se odobrenje koje se ne odnosi na vozila registrirana u inozemstvu. LV i SE: Subjekti s poslovnim nastanom obvezni su upotrebljavati vozila s nacionalnom registracijom. ES: Ispitivanje gospodarskih potreba za CPC 7122. Glavni kriterij: lokalna potražnja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	IT, PT: Ispitivanje gospodarskih potreba za usluge limuzina. Glavni kriterij: broj i učinak na postojeće poslovne jedinice, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta. ES, IE, IT: Ispitivanje gospodarskih potreba za usluge međugradskog prijevoza. Glavni kriterij: broj i učinak na postojeće poslovne jedinice, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta. FR: Bez obveze za usluge međugradskog prijevoza.
b) Prijevoz tereta (CPC 7123, osim prijevoza poštanskih i kurirskih pošiljaka za vlastite potrebe[1])	AT, BG: Isključiva prava i/ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima države članice Unije i pravnim osobama iz Unije koje imaju sjedište u Uniji. ES: Odobrenje za uspostavljanje komercijalne prisutnosti u Španjolskoj može se odbiti pružateljima usluga čija zemlja podrijetla ne odobrava stvaran tržišni pristup pružateljima usluge iz Španjolske (CPC 7123). BG, CZ: Ne postoje obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva). FI, LV: Zahtijeva se odobrenje koje se ne odnosi na vozila registrirana u inozemstvu. LV i SE: Subjekti s poslovnim nastanom obvezni su upotrebljavati vozila s nacionalnom registracijom. IT, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriterij: lokalna potražnja.

[1] Dio CPC-a 71235, koji se nalazi pod naslovom KOMUNIKACIJSKE USLUGE u točki 7.A. Poštanske i kurirske usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
E. Prijevoz robe cjevovodima, osim goriva[1] (CPC 7139)	AT: Isključiva prava mogu se dodijeliti samo državljanima države članice Unije i pravnim osobama iz Unije koje imaju sjedište u Uniji.
17. POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU[2]	
A. Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu a) usluge utovara i istovara pomorskog tereta b) Usluge skladištenja i pohrane (dio CPC-a 742) c) Usluge carinjenja d) Usluge kontejnerske stanice i terminala e) Usluge pomorskih agencija	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Bez obveze za osnivanje registriranog trgovačkog društva za potrebe upravljanja flotom pod nacionalnom zastavom države osnivanja. IT: Ispitivanje gospodarskih potreba[3] za usluge utovara i istovara pomorskog tereta. Glavni kriterij: broj i učinak na postojeće poslovne jedinice, gustoća stanovništva, geografska rasprostranjenost i otvaranje novih radnih mjesta. BG: Ne postoje obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva). Pomoćne usluge u pomorskom prometu u kojem se trebaju koristiti plovila mogu pružati samo plovila koja plove pod bugarskom zastavom.

[1] Prijevoz goriva cjevovodima nalazi se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 19.B.

[2] Ne uključuje usluge održavanja i popravka prijevozne opreme, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.F.l) 1. Održavanje i popravak plovila do točke 6.F.l) 4. Održavanje i popravak zrakoplova i njihovih dijelova

[3] Ova se mjera primjenjuje na nediskriminacijskoj osnovi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
f) Usluge otpreme pomorskog tereta g) Najam plovila s posadom (CPC 7213) h) Usluge guranja i tegljenja (CPC 7214) i) Popratne usluge u pomorskom prijevozu (dio CPC-a 745) j) Ostale popratne i pomoćne usluge (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića (*catering*)) (dio CPC-a 749)	SI: Samo pravne osobe osnovane u Sloveniji (bez podružnica) mogu obavljati usluge carinjenja. FI: Usluge mogu pružati samo brodovi koji plove pod finskom zastavom. HR: Bez obveze za (c) usluge carinjenja, (d) usluge kontejnerske stanice i terminala, (e) usluge pomorskih agencija i (f) usluge pomorske špedicije. Za a) usluge utovara i istovara pomorskog tereta, b) usluge pohrane i skladištenja, j) ostale popratne i pomoćne usluge (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića (*catering*)), h) usluge guranja i tegljenja te i) popratne usluge u pomorskom prijevozu: Nema ograničenja, osim što se od strane pravne osobe zahtijeva da osnuje trgovačko društvo u Hrvatskoj kojem lučka uprava treba dodijeliti koncesiju nakon provedenog javnog natječaja. Broj pružatelja usluga može se ograničiti zbog ograničenog kapaciteta luke.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Pomoćne usluge u željezničkom prometu a) Usluge utovara i istovara tereta (dio CPC-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748) d) Usluge guranja i tegljenja (CPC 7113) e) Popratne usluge u željezničkom prometu (CPC 743) f) Ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)	BG: Ne postoje obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva). Sudjelovanje u bugarskim trgovačkim društvima ograničeno je na 49 % (četrdeset devet posto). CZ: Ne postoje obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva). SI: Samo pravne osobe osnovane u Sloveniji (bez podružnica) mogu obavljati usluge carinjenja. HR: Ne postoje obveze za usluge guranja i tegljenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Pomoćne usluge u cestovnom prometu a) Usluge utovara i istovara tereta (dio CPC-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748) d) Iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem (CPC 7124) e) Popratne usluge za opremu za cestovni prijevoz (CPC 744) f) Ostale popratne i pomoćne usluge (dio CPC-a 749)	AT: Odobrenje za iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem može se dodijeliti samo državljanima države članice Europske unije i pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u. BG: Ne postoje obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva). Sudjelovanje u bugarskim trgovačkim društvima ograničeno je na 49 % (četrdeset devet posto). CZ: Ne postoje obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva). FI: Za iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem obvezno je odobrenje koje se ne odnosi na vozila registrirana u inozemstvu. SI: Samo pravne osobe osnovane u Sloveniji (bez podružnica) mogu obavljati usluge carinjenja. HR, CY: Ne postoje obveze za iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
E. Pomoćne usluge u zračnom prijevozu	
a) Usluge prihvata i otpreme zrakoplova (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića (*catering*))	EU: Bez obveze, osim za pristup tržištu. Kategorije djelatnosti ovise o veličini zračne luke. Broj pružatelja usluga u svakoj zračnoj luci može se ograničiti zbog ograničenosti raspoloživog prostora i na najmanje 2 (dva) pružatelja usluga zbog drugih razloga. BG: Ne postoje obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva).
b) Usluge pohrane i skladištenja (dio CPC-a 742)	BG: Ne postoje obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva). PL: Za usluge pohrane zamrznute i ohlađene robe te usluge pohrane tekućina ili plinova u rasutom stanju, kategorije djelatnosti ovise o veličini zračne luke. Broj pružatelja usluga u svakoj zračnoj luci može se ograničiti zbog ograničenosti raspoloživog prostora i zbog drugih razloga na najmanje dva pružatelja usluga.
c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio CPC-a 748)	CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Bez obveze. BG: Strane osobe smiju pružati usluge samo ako imaju udio u bugarskim društvima, s ograničenjem od 49 % (četrdeset devet posto) udjela u vlasničkom kapitalu, i putem podružnica. SI: Samo pravne osobe osnovane u Sloveniji (bez podružnica) mogu obavljati usluge carinjenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
F. Pomoćne usluge u prijevozu robe cjevovodima, osim goriva[1] a) Usluge pohrane i skladištenja robe, osim goriva, koja se prevozi cjevovodima (dio CPC-a 742)	Nema ograničenja.
18. OSTALE PROMETNE USLUGE	
Pružanje usluga kombiniranog prijevoza	Sve države članice Europske unije osim AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Nema ograničenja, ne dovodeći u pitanje ograničenja iz ovog popisa koja utječu na bilo koji oblik prijevoza. AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Bez obveze.

[1] Pomoćne usluge u prijevozu goriva cjevovodima nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 19.C Usluge pohrane i skladištenja goriva koja se prevoze cjevovodima.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
19. ENERGETSKE USLUGE	
A. Usluge povezane s rudarenjem (CPC 883)[1]	CY: Bez obveze. SI: Za istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa, uključujući regulirane usluge rudarstva, obvezan je poslovni nastan u EGP-u, Švicarskoj Konfederaciji ili državi članici OECD-a, odnosno državljanstvo jedne od tih država, ili državljanstvo treće zemlje pod uvjetom materijalnog reciprociteta. Ispunjenost uvjeta reciprociteta provjerava ministarstvo nadležno za rudarstvo.
B. Prijevoz goriva cjevovodom (CPC 7131)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Bez obveze.

[1] Uključuje sljedeće usluge koje se pružaju uz naknadu ili na temelju ugovora: savjetodavne i konzultantske usluge povezane s rudarenjem, priprema rudarskih zemljišta, instalacija opreme na mjestu iskopa, bušenje, usluge s oruđem za bušenje, usluge povezane s kućištem i cijevima, usluge u području tehnike mulja i dobave, nadzor krutih tvari, posebne operacije istraživanja i rada u oknima, geologija bušotina i nadzor bušenja, uzimanje uzoraka jezgre, ispitivanje okana, usluge ožičenja, dostava i rad tekućina za završne radove (slana voda), dostava i ugradnja uređaja za završne radove, cementiranje (ubrizgavanje pod tlakom), usluge stimulacije (lomljenje, obrada kiselinama i ubrizgavanje pod tlakom), usluge završnih radova i popravka okna, pečaćenje i napuštanje okana.
Ne uključuje izravan pristup prirodnim resursima ili iskorištavanje prirodnih resursa.
Ne uključuje pripremne radove na lokaciji za rudarenje resursa osim nafte i plina (CPC 5115), koji se nalaze pod naslovom 8. GRADITELJSTVO I POVEZANE INŽENJERSKE USLUGE.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge pohrane i skladištenja goriva koja se prevoze cjevovodima (dio CPC-a 742)	CY, CZ, MT, PL, SK: Ulagačima iz zemalja koje su dobavljači energije može se zabraniti stjecanje nadzora nad djelatnošću. Ne postoje obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva). FI: Radi energetske sigurnosti bez obveze za kontrolu ili vlasništvo stranih osoba ili poduzeća nad terminalom za ukapljeni prirodni plin (dalje u tekstu „LNG”) (uključujući dijelove terminala za LNG koji se upotrebljavaju za skladištenje ili uplinjavanje LNG-a).
D. Usluge veleprodaje krutih, tekućih i plinovitih goriva i povezanih proizvoda (CPC 62271) i usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode	EU: Ne postoje obveze za usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode. FI: Bez obveze za uvoz, veleprodaju i maloprodaju električne energije. Količinska ograničenja primjenjuju se u obliku monopola ili isključivih prava za uvoz prirodnog plina te za proizvodnju i distribuciju pare i tople vode. SK: Za tekuća i plinovita goriva ne postoje obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva).
E. Usluge maloprodaje motornog goriva (CPC 613) F. Maloprodaja loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva (CPC 63297) i usluge maloprodaje električne energije, plina (ne u boci), pare i tople vode	EU: Bez obveze za usluge maloprodaje motornog goriva, električne energije, plina (ne u boci), pare i tople vode. BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Za usluge maloprodaje loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva, odobrenje za robne kuće (u slučaju Francuske i Portugala samo za velike trgovine) podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriterij: broj i učinak na postojeće trgovine, gustoća stanovništva, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i stvaranje novih radnih mjesta.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
G. Usluge povezane s distribucijom energije (CPC 887)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, HU, IT, LU, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE: Bez obveze, osim za usluge savjetovanja, i nema ograničenja za usluge savjetovanja. SI: Bez obveze, osim za usluge povezane s distribucijom plina, i nema ograničenja za distribuciju plina.
20. OSTALE USLUGE KOJE NISU DRUGDJE UKLJUČENE	
a) Usluge pranja, čišćenja i bojanja (CPC 9701)	Nema ograničenja.
b) Frizerske usluge (CPC 97021)	CY: Bez obveze. IT: Ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se na temelju nacionalnog tretmana. Glavni kriterij: stanovništvo i gustoća postojećih poduzeća.
c) Usluge kozmetičkih tretmana, manikure i pedikure (CPC 97022)	IT: Ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se na temelju nacionalnog tretmana. Glavni kriterij: stanovništvo i gustoća postojećih poduzeća. CY: Obvezno je državljanstvo.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
d) Ostale usluge tretmana uljepšavanja, d.n. (CPC 97029)	IT: Ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se na temelju nacionalnog tretmana. Glavni kriterij: stanovništvo i gustoća postojećih poduzeća. CY: Državljanstvo je obvezno.
e) Usluge lječilišta i neterapeutske masaže, ako se pružaju kao usluge opuštanja za dobrobit tijela, a ne za medicinske ili rehabilitacijske potrebe[1] (CPC ver. 1.0 97230)	CY: Državljanstvo je obvezno.
f) Usluge telekomunikacijskih veza (CPC 7543)	Nema ograničenja.

[1] Usluge terapeutske masaže i termalnog liječenja nalaze se u točki 6.A.h) Medicinske i stomatološke usluge i točki 6.A.j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i pomoćnog medicinskog osoblja, a zdravstvene usluge u točki 13.A Bolničke usluge i točki 13.C Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga.

PRILOG 18.-C

EUROPSKA UNIJA

POPIS OGRANIČENJA U SKLADU S ČLANCIMA 18.3., 18.4., 18.8. I 18.9.
(KLJUČNO OSOBLJE, DIPLOMIRANI VJEŽBENICI I PRODAVATELJI ROBE I USLUGA)

1. U popisu ograničenja u ovom Prilogu navode se gospodarske djelatnosti liberalizirane u skladu s člancima 18.3. i 18.4. te se u obliku rezervi navode ograničenja koja se primjenjuju na ključno osoblje, diplomirane vježbenike i prodavatelje robe i usluga u skladu s člancima 18.8. i 18.9. Popis u ovom Prilogu ima dva stupca sa sljedećim elementima:

   (a) u prvom stupcu navodi se sektor ili podsektor u kojem se primjenjuju ograničenja i

   (b) u drugom stupcu navodi se opis primjenjivih ograničenja.

   Europska unija ne preuzima nikakve obveze za ključno osoblje i diplomirane vježbenike u gospodarskim djelatnostima za koje ne preuzima obveze u pogledu poslovnog nastana u skladu s Prilogom 18.-B niti preuzima obveze za prodavatelje robe i usluga u gospodarskim djelatnostima za koje ne preuzima nikakve obveze u pogledu prekograničnog pružanja usluga u skladu s prilozima 18.-A i 18.-B.

2. Za potrebe ovog Priloga pri utvrđivanju pojedinačnih sektora i podsektora:

   (a) „CPC” znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je definirana u članku 9.3. točki (c);

(b) „CPC ver. 1.0” znači Središnja klasifikacija proizvoda (Central Products Classification) kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, CPC ver. 1.0, 1998. i

(c) „ISIC rev 3.1” znači Međunarodna standardna industrijska klasifikacija svih gospodarskih aktivnosti kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 4, ISIC REV 3.1, 2002.

3. Obveze u vezi s ključnim osobljem i diplomiranim vježbenicima ne primjenjuju se ako je namjera ili učinak njihovog privremenog boravka umiješati se ili na drugi način utjecati na ishod radnog spora, spora s rukovodstvom, pregovora s poslodavcem ili rukovodstvom.

4. Popis u ovom Prilogu ne uključuje mjere povezane sa zahtjevima i postupcima u pogledu kvalifikacija, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola ako ne predstavljaju ograničenje u smislu članka 18.3. i 18.4. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u zakonski uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, i potreba za poštanskom adresom na državnom području gdje se gospodarska djelatnost obavlja), čak i ako nisu navedene u nastavku, u svakom se slučaju primjenjuju na ključno osoblje i diplomirane vježbenike iz države Mercosura potpisnice Sporazuma.

5. U mjeri u kojoj u poglavlju 18. nisu preuzete obveze, i dalje se primjenjuju svi drugi zahtjevi propisani u zakonima i propisima svih stranaka u vezi s ulaskom i privremenim boravkom, među ostalim i oni koji se odnose na trajanje boravka.

6. Neovisno o odredbama ovog poglavlja, i dalje se primjenjuju svi zahtjevi propisani u zakonima i propisima svih stranaka u vezi sa zapošljavanjem i mjerama socijalne sigurnosti, uključujući propise o minimalnim plaćama i kolektivnim ugovorima o plaćama.

7. Popisom u ovom Prilogu ne dovodi se u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava, kako ih je Europska unija utvrdila u Prilogu 18.-B.

8. U onim sektorima u kojima se primjenjuju ispitivanja gospodarskih potreba, njihovi glavni kriteriji bit će procjena odgovarajućeg stanja na tržištu u državi članici Europske unije ili regiji u kojoj se usluga treba pružati, uključujući u odnosu na broj i učinak na postojeće pružatelje usluga.

9. Europska unija preuzima obveze u pogledu pristupa tržištu iz članka 18.3. točke 1., razvrstane po državama članicama, ako je primjenjivo.

10. Podrazumijeva se da za Europsku uniju obveza odobravanja nacionalnog tretmana ne podrazumijeva obvezu proširenja na fizičke ili pravne osobe iz države Mercosura potpisnice Sporazuma tretmana koji se u državi članici Europske unije, u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije ili bilo kojom mjerom donesenom u skladu s tim Ugovorom, uključujući provedbu tog ugovora ili takvih mjera u državama članicama Europske unije, primjenjuje na:

    (a) fizičke osobe ili osobe s boravištem u državi članici Europske unije; ili

    (b) pravne osobe koje su osnovane ili organizirane na temelju prava druge države članice Europske unije ili prava Europske unije i čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u državi članici Europske unije.

Takav nacionalni tretman odobrava se pravnim osobama koje su osnovane ili organizirane na temelju prava države članice Europske unije ili prava Europske unije i čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u državi članici Europske unije, uključujući pravne osobe koje su u vlasništvu ili pod kontrolom fizičkih ili pravnih osoba iz države Mercosura potpisnice Sporazuma.

11. U popisu u ovom Prilogu koriste se sljedeće pokrate:

— EU Europska unija, uključujući sve njezine države članice
— EEA Europski gospodarski prostor
— AT Austrija
— BE Belgija
— BG Bugarska
— CY Cipar
— CZ Češka
— DE Njemačka
— DK Danska
— EE Estonija
— EL Grčka
— ES Španjolska
— FI Finska
— FR Francuska
— HR Hrvatska
— HU Mađarska
— IE Irska
— IT Italija
— LV Latvija

— LT Litva

— LU Luksemburg

— MT Malta

— NL Nizozemska

— PL Poljska

— PT Portugal

— RO Rumunjska

— SK Slovačka

— SI Slovenija

— SE Švedska

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Svi sektori	Broj osoba premještenih unutar društva BG: Broj osoba premještenih unutar društva ne smije premašivati 10 % (deset posto) prosječnog godišnjeg broja državljana država članica EU-a koji su zaposleni u predmetnoj bugarskoj pravnoj osobi. Ako je zaposleno manje od 100 (sto) osoba, broj osoba premještenih unutar društva uz odobrenje može premašivati 10 % (deset posto) ukupnog broja zaposlenika. HU: Na osobe premještene unutar društva ne primjenjuju se ograničenja za fizičku osobu koja je bila partner u pravnoj osobi iz države Mercosura potpisnice Sporazuma.
Svi sektori	Stručnjaci[1] EU: Pri procjeni specijaliziranog znanja fizičkih osoba uzima se u obzir ne samo znanje specifično za poduzeće nego i ima li ta osoba visoki stupanj stručne osposobljenosti, uključujući odgovarajuće radno iskustvo, za vrstu posla ili djelatnosti koja zahtijeva specifično tehničko znanje, uključujući moguće članstvo u ovlaštenoj strukovnoj udruzi.

[1] Podrazumijeva se da se od upravitelja, rukovoditelja i stručnjaka može zahtijevati da dokažu da imaju stručne kvalifikacije i iskustvo potrebne u pravnoj osobi u koju su premješteni.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Svi sektori	Diplomirani vježbenici BG, HU: Za diplomirane vježbenike primjenjuje se ispitivanje gospodarskih potreba[1]. AT, DE, ES, FR, HU, LT, SK: Osposobljavanje mora biti povezano sa stečenom sveučilišnom diplomom.
Svi sektori	Glavni direktori i revizori AT: Glavni direktori podružnica pravnih osoba moraju imati boravište u Austriji. Fizičke osobe unutar pravne osobe ili podružnice nadležne za postupanje u skladu s austrijskim Zakonom o trgovini moraju imati prebivalište u Austriji. FI: Stranac koji trguje kao privatni poduzetnik treba imati dozvolu za obavljanje trgovačke djelatnosti i trajnu boravišnu dozvolu u EU-u. U svim sektorima osim telekomunikacijskih usluga, državljanstvo i boravište obvezni su za glavnog direktora društva s ograničenom odgovornošću. U sektoru telekomunikacijskih usluga glavni direktor mora imati stalno boravište. FR: Ako glavni direktor trgovinske, industrijske ili zanatske djelatnosti nema boravišnu dozvolu, treba imati posebno odobrenje. RO: Većina revizora i njihovih zamjenika zaposlenih u trgovačkim društvima moraju biti rumunjski građani. SE: Glavni direktor pravne osobe ili podružnice mora imati boravište u Švedskoj.

[1] Kad je riječ o uslužnim sektorima, ta ograničenja ne premašuju ograničenja iz postojećih obveza u okviru GATS-a.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Svi sektori	Vrsta poduzeća AT, CZ, SK: Osobe premještene unutar društva, diplomirani vježbenici i prodavatelji robe i usluga moraju biti zaposleni u poduzeću koje nije neprofitna organizacija; druge obveze ne postoje. FI: Rukovodeće osoblje mora biti zaposleno u poduzeću koje nije neprofitna organizacija.
Svi sektori	Priznavanje EU: Direktive EU-a o uzajamnom priznavanju diploma primjenjuju se samo na državljane država članica EU-a. Pravo pružanja zakonski uređene usluge stručnjaka u jednoj državi članici Europske unije ne daje pravo na pružanje te usluge u drugoj državi članici Europske unije[1].

[1] Kako bi se državljanima zemalja koje nisu članice EU-a priznale njihove kvalifikacije na razini EU-a, potreban je sporazum o uzajamnom priznavanju, o kojem se pregovara u okviru utvrđenom u članku 18.11.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
1. POLJOPRIVREDA, LOV I ŠUMARSTVO	
A. Poljoprivreda, lov (ISIC rev 3.1: 011, 012, 013, 014, 015) osim savjetodavnih i konzultantskih usluga[1]	AT, DE, DK, HU, LT, MT, RO: Ne postoje obveze za poljoprivredne djelatnosti. CY: Sudjelovanje ulagača iz države Mercosura dopušteno je samo do 49 % (četrdeset devet posto). FR: Kako bi osoba mogla postati član ili upravitelj poljoprivredne zadruge, mora dobiti prethodno odobrenje. FI: Samo državljani države članice EGP-a koji imaju boravište na području na kojem žive stada sobova mogu biti vlasnici sobova i uzgajati ih. Mogu se dodijeliti isključiva prava. IE: Odobrenje je obvezno za poslovni nastan osoba s boravištem u državi Mercosura potpisnici Sporazuma u djelatnostima proizvodnje brašna.

[1] Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s poljoprivredom, lovom, šumarstvom i ribarstvom nalaze se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.f).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Šumarstvo i sječa drva (ISIC rev 3.1: 020) osim savjetodavnih i konzultantskih usluga[1]	BG, DE, LT: Ne postoje obveze za djelatnosti sječe drva.
2. RIBARSTVO I AKVAKULTURA (ISIC rev.3.1: 0501, 0502) osim savjetodavnih i konzultantskih usluga[2]	Bez obveze.

[1] Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s poljoprivredom, lovom, šumarstvom i ribarstvom nalaze se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.f).

[2] Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s poljoprivredom, lovom, šumarstvom i ribarstvom nalaze se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.f).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
3. Rudarstvo i vađenje[1] A. Kopanje ugljena i lignita; vađenje treseta (ISIC rev 3.1: 10) B. Vađenje sirove nafte i prirodnog plina[2] (ISIC rev 3.1: 1110) C. Vađenje metalnih ruda (ISIC rev 3.1: 13) D. Ostalo rudarstvo i vađenje (ISIC rev 3.1: 14)	EU: Bez obveze za pravne osobe koje su pod kontrolom fizičkih ili pravnih osoba iz trećih zemalja iz kojih Unija uvozi više od 5 % ulja ili prirodnog plina. Ne postoje obveze za izravno širenje poslovne mreže (potrebno osnivanje društva). Ne postoje obveze za vađenje sirove nafte i prirodnog plina. CY: Bez obveze.

[1] Primjenjuje se horizontalno ograničenje za javne komunalne službe.

[2] Ne uključuje usluge povezane s rudarenjem koje se uz naknadu ili na temelju ugovora pružaju na poljima nafte i plina i koje se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 19.A.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
4. PROIZVODNJA[1]	
H. Izdavaštvo, tiskanje i reproduciranje snimljenih medija (ISIC rev 3.1: 22), osim izdavaštva i tiskanja uz naknadu ili na temelju ugovora[2]	IT: Boravište je uvjet za izdavače. PL: Državljanstvo je uvjet za glavne urednike novina i časopisa. SE: Boravište je obvezno za izdavače i vlasnike trgovačkih društava za izdavaštvo i tiskanje.

[1] Taj sektor ne uključuje savjetodavne usluge povezane s proizvodnjom koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.h).

[2] Izdavaštvo i tiskanje uz naplatu ili na osnovi ugovora nalazi se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.p) Tiskanje i izdavaštvo.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
6. POSLOVNE USLUGE	
A. Profesionalne usluge	
a) Pravne usluge (CPC 861)[1] osim usluga pravnog savjetovanja i usluga sastavljanja pravne dokumentacije i potvrđivanja koje pružaju pravni stručnjaci kojima su povjerene javne funkcije, kao što su javni bilježnici, „huissiers de justice” ili drugi „officiers publics et ministériels”.	AT, ES, EL, LT, MT, RO, SK: Za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje je potrebno za obavljanje odvjetničke djelatnosti u području domaćeg prava (pravo Unije i države članice Europske unije), obvezno je državljanstvo. U Španjolskoj nadležna tijela mogu odobriti izuzeća. U Slovačkoj je obvezno i boravište. CY, FI: obvezni su državljanstvo i boravište. Za pružanje pravnih usluga potrebno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za članstvo u odvjetničkoj komori obvezni su državljanstvo i boravište. Samo odvjetnici upisani u odvjetničku komoru mogu biti partneri, dioničari ili članovi upravnih odbora odvjetničkih društava u Cipru.

[1] Uključuje usluge pravnog savjetovanja, usluge pravnog zastupanja, usluge pravne arbitraže i mirenja ili medijacije te usluge pripreme pravne dokumentacije i ovjeravanja. Pružanje pravnih usluga dopušteno je samo u pogledu međunarodnog javnog prava, prava EU-a i prava one države u kojoj su pružatelj usluga ili njegovo osoblje kvalificirani za obavljanje poslovne djelatnosti odvjetnika te, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji su primjenjivi u državama članicama Europske unije. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, one mogu, među ostalim, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, služenja titulom stečenom u matičnoj zemlji (osim ako je naziv priznat u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavnog upisa u odvjetničku komoru ili pojednostavnjenog pristupa odvjetničkoj komori zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te pravnog ili profesionalnog boravišta u zemlji domaćinu. Pravne usluge u pogledu prava EU-a u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u državi članici Europske unije i djeluje osobno, a pravne usluge u pogledu prava države članice Europske unije u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u toj državi članici i djeluje osobno. Stoga bi punopravno članstvo u odvjetničkoj komori odgovarajuće države članice EU-a moglo biti potrebno za zastupanje pred sudovima i drugim nadležnim tijelima u EU-u jer uključuje primjenu postupovnog prava EU-a i nacionalnog postupovnog prava. Međutim, u nekim državama članicama Europske unije stranim odvjetnicima koji nisu punopravni članovi odvjetničke komore dopušteno je u građanskim postupcima zastupati stranku koja je državljanin ili pripada državi u kojoj odvjetnik ima pravo obavljati poslovnu djelatnost

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	BE: Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja, podliježe uvjetu u pogledu državljanstva. Izuzeća se mogu odobriti pod posebnim uvjetima (među ostalim, obvezno boravište i reciprocitet). za zastupanje pred „Cour de cassation” u građanskim predmetima primjenjuju se kvote. BG: Odvjetnici iz države Mercosura mogu pružati samo usluge pravnog zastupanja državljana države Mercosura potpisnice Sporazuma u skladu s načelom reciprociteta i u suradnji s bugarskim odvjetnikom. Za usluge pravne medijacije zahtijeva se stalno boravište. CZ: Za pružanje pravnih usluga, uključujući zastupanje pred sudovima, potrebno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Primjenjuju se zahtjevi nediskriminacije u pogledu pravnog oblika. Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (pravo Unije i države članice Europske unije), uključujući zastupanje pred sudovima, potrebni su državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske te boravište u Češkoj. DK: Pružanje pravnih usluga pod nazivom „Advokat” dopušteno je samo odvjetnicima s danskom dozvolom za obavljanje djelatnosti. Zastupanje pred sudovima uglavnom je rezervirano za odvjetnike koji imaju dansku dozvolu za obavljanje djelatnosti. U skladu s danskim Zakonom o pravosuđu, osobe koje nisu odvjetnici, a imaju dansku dozvolu za obavljanje djelatnosti, mogu pružati pravne usluge, ali ne smiju upotrebljavati naziv „Advokat”.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	ES: Za pružanje usluga zastupnika u području industrijskog vlasništva obvezno je državljanstvo države članice EGP-a. HR: Za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje je obvezno za usluge pravnog zastupanja, potrebno je državljanstvo države članice Europske unije. FI: Patentni zastupnik mora imati boravište u EGP-u kako bi se upisao u Registar patentnih zastupnika, što je nužno za obavljanje djelatnosti. FR: Za pružanje pravnih usluga u području francuskog prava, uključujući zastupanje pred sudovima, potrebno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori potrebno je boravište (komercijalna prisutnost). Za pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava (pravo Unije i države članice Europske unije) može biti potrebna komercijalna prisutnost u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajućoj osnovi dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike primljene u odvjetničku komoru, također na nediskriminirajućoj osnovi. Zastupanje pred „Cour de cassation" i „Conseil d'Etat" podliježe kvotama. U odvjetničkom društvu koje pruža usluge u području francuskog prava ili prava Unije na udjele i glasačka prava mogu se primjenjivati količinska ograničenja povezana s profesionalnom djelatnošću partnera.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	HU: Za punopravno članstvo u odvjetničkoj komori obvezni su državljanstvo i boravište. Za strane odvjetnike opseg pravnih usluga ograničen je na pravno savjetovanje koje se pruža na temelju ugovora o suradnji sklopljenog s mađarskim odvjetnikom ili odvjetničkim društvom. LV: Državljanstvo je obvezno za ovlaštene odvjetnike, koji jedini mogu pravno zastupati u kaznenim predmetima. PT: Državljanstvo je obvezno za pristup zanimanju „solicitadores” i za zastupnike u području industrijskog vlasništva. SI: Plaćeno zastupanje stranaka pred sudom uvjetovano je komercijalnom prisutnošću u Sloveniji. Strani odvjetnik koji ima pravo obavljati pravnu djelatnost u trećoj zemlji može pružati pravne usluge ili obavljati pravnu djelatnost u skladu s uvjetima navedenima u članku 34.a Zakona o odvjetništvu, uz uvjet da je ispunjen uvjet stvarnog reciprociteta. Ispunjenost uvjeta reciprociteta provjerava Ministarstvo pravosuđa. Komercijalna prisutnost za odvjetnike koje je imenovala slovenska odvjetnička komora ograničena je samo na trgovca pojedinca, odvjetničko društvo s ograničenom odgovornošću (komanditno društvo) ili odvjetničko društvo s neograničenom odgovornošću (javno trgovačko društvo). Djelatnosti odvjetničkog društva ograničene su na pružanje pravnih usluga. Samo odvjetnici mogu biti partneri u odvjetničkom društvu. SE: Za članstvo u odvjetničkoj komori, koje je potrebno samo za upotrebu švedskog naziva „advokat”, obvezno je boravište.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) 1. Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 86212 osim „revizorskih usluga”, CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)	AT: Državljanstvo je obvezno za zastupanje pred nadležnim tijelima. FR: Pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga stranog pružatelja usluga uvjetovano je odlukom ministra gospodarstva, financija i industrije, u suglasnosti s ministrom vanjskih poslova. CY: Posebna dozvola izdaje se stručnjacima iz trećih zemalja, podložno određenim uvjetima.
b) 2. Revizorske usluge (CPC 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga)	AT: Za zastupanje pred nadležnim tijelima i provedbu revizija predviđenih u posebnim austrijskim zakonima (među ostalim zakon o dioničkim društvima, zakon o burzi i bankarstvu) obvezno je državljanstvo. DK: Obvezno je boravište. ES: Državljanstvo je uvjet za ovlaštene revizore i za upravitelje, direktore i partnere u trgovačkih društvima osim onih obuhvaćenih Direktivom 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja, kojom se mijenjaju direktive Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ i stavlja izvan snage Direktiva Vijeća 84/253/EEZ, SL L 157, 9.6.2006., str. 87.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	FI: Boravište je obvezno za najmanje jednog revizora finskog društva s ograničenom odgovornošću. HR: Revizorske usluge mogu pružati samo ovlašteni revizori s dozvolom koju je službeno priznala Hrvatska revizorska komora. IT: Državljanstvo je uvjet za upravitelje, direktore i partnere u trgovačkih društvima osim onih obuhvaćenih Direktivom 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja, kojom se mijenjaju direktive Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ i stavlja izvan snage Direktiva Vijeća 84/253/EEZ, SL L 157, 9.6.2006., str. 87. Boravište je obvezno za revizore koji su fizičke osobe. SE: Samo revizori ovlašteni u Švedskoj mogu pružati usluge pravne revizije u određenim pravnim osobama, među ostalim, u svim društvima s ograničenom odgovornošću. Za odobrenje je potrebno boravište. CY: Posebna dozvola izdaje se revizorima iz trećih zemalja, podložno određenim uvjetima.
c) Usluge poreznog savjetovanja (CPC 863)[1]	AT: Državljanstvo je uvjet za zastupanje pred nadležnim tijelima. BG: Državljanstvo je uvjet za stručnjake. HU: Obvezno je boravište. CY: Posebna dozvola izdaje se stručnjacima iz trećih zemalja, podložno određenim uvjetima.

[1] Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod naslovom PRAVNE USLUGE u točki 6.A.a).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
d) Arhitektonske usluge i e) usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671 i CPC 8674)	EE: Barem jedna odgovorna osoba (voditelj projekta ili savjetnik) mora imati boravište u Estoniji. BG: Strani stručnjaci moraju imati iskustvo u području građevinarstva od najmanje 2 (dvije) godine. Državljanstvo je uvjet za usluge prostornog planiranja i krajobrazne arhitekture. CZ, EL, HR, HU: Obvezno je boravište. CY: Državljanstvo je obvezno. SK: Obvezni su boravište i državljanstvo.
f) Inženjerske usluge i g) integrirane inženjerske usluge (CPC 8672 i CPC 8673)	EE: Barem jedna odgovorna osoba (voditelj projekta ili savjetnik) mora imati boravište u Estoniji. BG: Strani stručnjaci moraju imati iskustvo u području građevinarstva od najmanje 2 (dvije) godine. HR: Obvezno je boravište. EL, HU: Obvezno je boravište (za CPC 8673 boravište je obvezno samo za diplomirane vježbenike). CY: Državljanstvo je obvezno. SK: Obvezni su boravište i državljanstvo.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
h) Medicinske usluge (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (CPC 9312 i dio CPC-a 85201)	CZ, IT, LT, SK: Obvezno je boravište. CZ, SK: Za strane fizičke osobe zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela. BE, LU, SI: Strane fizičke osobe trebaju odobrenje nadležnih tijela da bi postale diplomirani vježbenici. BG, CY, MT: Obvezno je državljanstvo. DK: Ograničeno odobrenje radi ispunjavanja posebne funkcije može se izdati na najviše 18 (osamnaest) mjeseci i potrebno je boravište. FR: Obvezno je državljanstvo. Međutim, pristup je moguć u okviru godišnje utvrđenih kvota. HR: Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje pacijente liječe potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora. LV: U određenim se regijama za liječnike i stomatologe primjenjuje ispitivanje gospodarskih potreba. PL: Stranci za obavljanje medicinske djelatnosti trebaju dozvolu. Strani liječnici imaju ograničena prava glasa u okviru strukovnih komora. PT: Boravište je obvezno za psihologe.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
i) Veterinarske usluge (CPC 932)	BG, CY, DE, EL, FR, HR, HU: Obvezno je državljanstvo (u Francuskoj je ograničeno na državljane država članica EU-a i EGP-a). CZ, SK: Obvezni su državljanstvo i boravište. DK, IT: Obvezno je boravište. PL: Obvezno je državljanstvo. Strane osobe mogu podnijeti zahtjev za dozvolu za obavljanje djelatnosti.
j) 1. Usluge primalja (dio CPC-a 93191)	BE, LU: Za diplomirane vježbenike zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe. DK: Ograničeno odobrenje radi ispunjavanja posebne funkcije može se izdati na najviše 18 (osamnaest) mjeseci i potrebno je boravište. FR: Obvezno je državljanstvo. Međutim, pristup je moguć u okviru godišnje utvrđenih kvota. HR: Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje pacijente liječe potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora. CY, HU: Obvezno je državljanstvo. CZ: Bez obveze. DK: Ograničeno odobrenje radi ispunjavanja posebne funkcije može se izdati na najviše 18 (osamnaest) mjeseci i potrebno je boravište.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	IT, SK: Obvezno je boravište. LV: Podložno ispitivanjima gospodarskih potreba koje se utvrđuju na temelju ukupnog broja primalja u određenoj regiji koji odobravaju lokalna zdravstvena nadležna tijela. LT: Za strane fizičke osobe zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela. PL: Obvezno je državljanstvo. Strane osobe mogu podnijeti zahtjev za dozvolu za obavljanje djelatnosti.
j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i pomoćnog medicinskog osoblja (dio CPC-a 93191)	BE, FR, LU: Za diplomirane vježbenike zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe. RO, SK: Za strane fizičke osobe zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela. DK: Ograničeno odobrenje radi ispunjavanja posebne funkcije može se izdati na najviše 18 (osamnaest) mjeseci i potrebno je boravište. HR: Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje pacijente liječe potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora. HU, CY: Obvezno je državljanstvo. LV: Podložno ispitivanjima gospodarskih potreba koje se utvrđuju na temelju ukupnog broja medicinskih sestara u određenoj regiji koji odobravaju lokalna zdravstvena nadležna tijela. LT: Za strane fizičke osobe zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela. SK: Obvezno je boravište.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
k) Maloprodaja farmaceutskih proizvoda te medicinske i ortopedske robe (CPC 63211) i druge usluge koje pružaju ljekarnici[1]	FR: Za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske. Strani farmaceuti mogu dobiti odobrenje za osnivanje ljekarne u okviru utvrđenih kvota. DE, EL, SK, CY: Obvezno je državljanstvo. HU: Državljanstvo je obvezno, osim na maloprodaju farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda (CPC 93191). IT, PT, SK: Obvezno je boravište.
D. Usluge povezane s nekretninama[2]	
a) Koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (CPC 821)	FR, HU, IT, PT: Obvezno je boravište. SI: Obvezno je državljanstvo.
b) Uz naknadu ili na temelju ugovora (CPC 822)	DK: Boravište je obvezno, osim ako ga ne ukine Danska agencija za gospodarstvo. FR, HU, IT, PT: Obvezno je boravište. SI: Obvezno je državljanstvo.

[1] Opskrba opće javnosti farmaceutskim proizvodima, kao i pružanje ostalih usluga, podliježe zahtjevima u pogledu izdavanja dozvola i kvalifikacija te postupcima primjenjivima u državama članicama Europske unije. Općenito je ta djelatnost rezervirana za farmaceute. U nekim je državama članicama samo djelatnost opskrbe lijekovima na recept rezervirana za farmaceute.

[2] Uključena usluga odnosi se na zanimanje posrednika nekretninama i ne utječe ni na kakva prava ili ograničenja za fizičke ili pravne osobe koje kupuju nekretninu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
E. Usluge najma/davanja u zakup bez rukovatelja	
e) U vezi s osobnim i kućanskim artiklima (CPC 832)	EU: Državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike.
f) Iznajmljivanje telekomunikacijske opreme (CPC 7541)	EU: Državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike.
F. Ostale poslovne usluge	
e) Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	IT, PT: Boravište je obvezno za biologe i kemijske analitičare.
(f) Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom (dio CPC-a 881)	IT: Boravište je obvezno za agronome („periti agrari”).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
j) 2. Usluge u području sigurnosti (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 i CPC 87305)	BE: Državljanstvo i boravište obvezni su za rukovodeće osoblje. BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Obvezni su državljanstvo i boravište. DK: Državljanstvo i boravište obvezni su za rukovodeće osoblje i za zaštitne službe zračnih luka. PT: Državljanstvo je uvjet za stručno osoblje. FR: Državljanstvo je uvjet za glavne direktore i direktore. IT: Državljanstvo i boravište obvezni su za dobivanje potrebnog odobrenja za zaštitnu službu zračnih luka i prijevoz vrijednih predmeta. ES: Državljanstvo je obvezno za zaštitarsko osoblje.
k) Povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)	BG: Državljanstvo je uvjet za stručnjake. DE: Državljanstvo je uvjet za ovlaštene geodete. FR: Državljanstvo je uvjet za „geodetske” djelatnosti koje se odnose na utvrđivanje prava vlasništva i zemljišnog prava. IT, PT: Obvezno je boravište.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
l) 1 Održavanje i popravak plovila (dio CPC-a 8868)	MT: Obvezno je državljanstvo.
l) 2. Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio CPC-a 8868)	LV: Obvezno je državljanstvo.
l) 3. Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih sanjki i opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112, CPC 6122, dio CPC-a 8867 i dio CPC-a 8868)	EU: Za održavanje i popravak motornih vozila, motocikala i motornih sanjki, državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
l) 5. Usluge održavanja i popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva ili (neprijevozne i neuredske) opreme te osobnih i kućanskih artikala[1] (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	EU: Državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike, osim za: — BE, DE, DK, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE za CPC 633, 8861, 8866; — BG za usluge popravka osobnih i kućanskih artikala (osim nakita): CPC 63301, CPC 63302, dio CPC-a 63303, 63304, 63309; — AT za CPC 633, 8861–8866; — EE, FI, LV, LT za CPC 633, 8861-8866; — CZ, SK za CPC 633, 8861–8865 i — SI za CPC 633, 8861, 8866.
m) Usluge čišćenja zgrada (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: Državljanstvo je uvjet za stručnjake.
n) Usluge fotografiranja (CPC 875)	HR, LV: Državljanstvo je uvjet za posebne fotografske usluge. PL: Državljanstvo je uvjet za pružanje usluga zračne fotografije.

[1] Usluge održavanja i popravka prijevozne opreme (CPC 6112, 6122, 8867 i CPC 8868) nalaze se pod točkom 6.F.l) 1. Održavanje i popravak plovila do točke 6.F.l) 3. Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih sanjki i opreme za cestovni prijevoz.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
p) Tiskanje i izdavaštvo (CPC 88442)	SE: Boravište je obvezno za izdavače i vlasnike trgovačkih društava za izdavaštvo i tiskanje. HR: Boravište je obvezno za izdavače.
q) Usluge povezane s organizacijom kongresa (dio CPC-a 87909)	SI: Obvezno je državljanstvo.
r) 1 Usluge pismenog i usmenog prevođenja (CPC 87905)	FI: Boravište je obvezno za ovlaštene prevoditelje. CY: obvezni su državljanstvo i boravište.
r) 3. Usluge agencija za naplatu (CPC 87902)	BE, EL, IT: Obvezno je državljanstvo.
r) 4. Usluge kreditnog izvješćivanja (CPC 87901)	BE, EL, IT: Obvezno je državljanstvo.
r) 5. Usluge umnožavanja (CPC 87904)[1]	EU: Državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike.

[1] Ne uključuje usluge tiskanja, koje su uvrštene pod CPC 88442 i nalaze se pod točkom 6.F.p) Tiskanje i izdavaštvo.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
8. GRADITELJSTVO I POVEZANE INŽENJERSKE USLUGE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 i CPC 518)	BG: Strani stručnjaci moraju imati iskustvo u području građevinarstva od najmanje 2 (dvije) godine. CY: Primjenjuju se posebni uvjeti i potrebno je odobrenje.
9. USLUGE DISTRIBUCIJE (osim distribucije oružja, streljiva i vojnog materijala)	CY: Državljanstvo i boravište obvezni su za distribuciju energije.
C. Usluge maloprodaje[1]	CY: Državljanstvo je obvezno za farmaceutske, medicinske i ortopedske proizvode te ostale usluge koje pružaju farmaceuti.
c) Usluge maloprodaje prehrambenih proizvoda (CPC 631)	FR: Državljanstvo je uvjet za prodavače duhana („buraliste”).

[1] Ne uključuje usluge održavanja i popravka, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.l. 1., 2., 3. i 5.
Ne uključuje usluge maloprodaje energetskih proizvoda koje se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 19.A.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
10. USLUGE OBRAZOVANJA (samo privatno financirane usluge)	
A. Usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921)	FR: Za podučavanje u privatno financiranoj obrazovnoj ustanovi obvezno je državljanstvo države članice EU-a. Međutim, strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za podučavanje u ustanovama osnovnoškolskog obrazovanja. Strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela i za osnivanje, vođenje i upravljanje ustanovama osnovnoškolskog obrazovanja. To se odobrenje dodjeljuje na diskrecijskoj osnovi. IT: Državljanstvo je obvezno za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. EL: Državljanstvo je uvjet za učitelje.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922)	FR: Za podučavanje u privatno financiranoj obrazovnoj ustanovi obvezno je državljanstvo države članice EU-a. Međutim, strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za podučavanje u ustanovama srednjoškolskog obrazovanja. Strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela i za osnivanje, vođenje i upravljanje ustanovama srednjoškolskog obrazovanja. To se odobrenje dodjeljuje na diskrecijskoj osnovi. IT: Državljanstvo je uvjet za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. EL: Državljanstvo je uvjet za učitelje. LV: Državljanstvo je obvezno za usluge tehničkog i strukovnog srednjoškolskog obrazovanja za učenike s invaliditetom (CPC 9224).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge visokoškolskog obrazovanja (CPC 923)	FR: Za podučavanje u privatno financiranoj obrazovnoj ustanovi obvezno je državljanstvo države članice EU-a. Međutim, strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za podučavanje u ustanovama visokog obrazovanja. Strani državljani mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela i za osnivanje, vođenje i upravljanje ustanovama visokog obrazovanja. To se odobrenje dodjeljuje na diskrecijskoj osnovi. CZ, SK: Državljanstvo je obvezno za usluge visokoškolskog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (CPC 92310). IT: Državljanstvo je uvjet za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. DK: Državljanstvo je obvezno za profesore.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
12. FINANCIJSKE USLUGE	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	AT: Uprava podružnice mora se sastojati od 2 (dvije) fizičke osobe s boravištem u Austriji. EE: Za izravno osiguranje, upravno tijelo osiguravajućeg dioničkog društva sa sudjelovanjem kapitala države Mercosura može uključivati državljane države Mercosura potpisnice Sporazuma samo u razmjeru sa sudjelovanjem države Mercosura, a u svakom slučaju najviše pola članova upravnog tijela. Predsjednik uprave društva kćeri ili neovisnog društva mora imati trajnu boravišnu dozvolu u Estoniji. ES: Boravište je obvezno za zanimanje aktuara (ili 2 (dvije) godine iskustva) IT: Boravište je obvezno za zanimanje aktuara. HR: Obvezno je boravište. FI: Barem polovina članova upravnog vijeća i nadzornog odbora mora imati boravište u EGP-u, osim ako su nadležna tijela odobrila izuzeće. Najmanje jedan revizor mora imati stalno boravište u EGP-u. Glavni zastupnik osiguravajućeg društva iz države Mercosura mora imati boravište u Finskoj, osim ako se sjedište društva nalazi u EU-u.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Bankarske i druge financijske usluge (osim osiguranja)	BG: Stalno boravište u Bugarskoj obvezno je za izvršne direktore i rukovoditelje. FI: Glavni direktor i najmanje jedan revizor kreditnih institucija moraju imati mjesto boravišta u EU-u, osim ako tijelo odgovorno za financijski nadzor nije odobrilo izuzeće. Broker (fizička osoba) na burzi izvedenica mora imati mjesto boravišta u EU-u. IT: Uvjet boravišta na državnom području države članice Europske unije za „promotori di servizi finanziari” (financijski trgovac). LT: Barem jedan član uprave banke mora govoriti litavski. PL: Državljanstvo je uvjet za barem jednog rukovoditelja banke. HR: Obvezno je boravište. Upravni odbor upravlja poslovanjem kreditne institucije s državnog područja Hrvatske. Najmanje jedan član upravnog odbora mora tečno govoriti hrvatski jezik.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
13. ZDRAVSTVENE USLUGE I USLUGE SOCIJALNE SKRBI (samo privatno financirane usluge) A. Bolničke usluge (CPC 9311) B. Usluge hitne pomoći (CPC 93192) C. Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (CPC 93193) E. Socijalne usluge (CPC 933)	FR: Za bolničke usluge i usluge hitne pomoći, usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje (osim bolničkih objekata) te socijalne usluge potrebno je odobrenje za izvršavanje upravljačkih funkcija. U postupku izdavanja odobrenja uzima se u obzir raspoloživost lokalnih rukovoditelja. LV: Za liječnike, stomatologe, primalje, medicinske sestre, fizioterapeute i paramedicinsko osoblje primjenjuje se ispitivanje gospodarskih potreba. PL: Strancima je za obavljanje medicinske djelatnosti potrebna dozvola. Strani liječnici imaju ograničena prava glasa u okviru strukovnih komora. HR: Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje pacijente liječe potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora. SI: Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili ih liječe treba dozvola i odobrenje za pružanje zdravstvenih usluga Ministarstva zdravstva.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
14. TURISTIČKE USLUGE I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJIMA	
A. Hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića (*catering*) (CPC 641, CPC 642 i CPC 643) osim pripreme i dostave hrane i pića (*catering*) u uslugama zračnog prijevoza	BG: Broj stranih rukovoditelja ne smije biti veći od broja rukovoditelja koji su bugarski građani ako je javni (državni ili općinski) udio u vlasničkom kapitalu bugarskog trgovačkog društva veći od 50 % (pedeset posto). HR: Državljanstvo je uvjet za pružanje hotelijerskih usluga i usluga pripreme i dostave hrane i pića (*catering*) u kućanstvima i na seoskim gospodarstvima.
B. Usluge putničkih agencija i organizatora turističkih putovanja (uključujući voditelje putovanja) (CPC 7471)	BG: Broj stranih rukovoditelja ne smije biti veći od broja rukovoditelja koji su bugarski građani ako je javni (državni ili općinski) udio u vlasničkom kapitalu bugarskog trgovačkog društva veći od 50 % (pedeset posto). HR: Odobrenje ministra turizma za položaj voditelja ureda.
C. Usluge turističkih vodiča (CPC 7472)	BG, CY, ES, HR, HU, IT, LT, MT, PL, SK: Obvezno je državljanstvo. EL: Potrebna je diploma škola za turističke vodiče grčkog Ministarstva turizma. Od toga se može odstupiti ako je potvrđeno da ne postoji turistički vodič za određeni jezik. FR: Francuska zadržava pravo da na svojem državnom području za pružanje usluga turističkih vodiča zahtijeva državljanstvo države članice EU-a.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
15. REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizualnih usluga)	
A. Usluge zabavnog sadržaja (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa i diskoteka) (CPC 9619)	FR: Potrebno je odobrenje za pristup rukovodećim funkcijama. Za odobrenje je obvezno državljanstvo kada se zahtijeva odobrenje za više od 2 (dvije) godine.
16. PRIJEVOZNE USLUGE	
A. Pomorski prijevoz	
a) Međunarodni prijevoz putnika (CPC 7211, osim nacionalnog kabotažnog prijevoza) b) Međunarodni prijevoz tereta (CPC 7212, osim nacionalnog kabotažnog prijevoza)	EU: Državljanstvo je uvjet za posade brodova. AT: Državljanstvo je uvjet za većinu glavnih direktora.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Cestovni promet	
a) Prijevoz putnika (CPC 7121 i CPC 7122)	AT: Državljanstvo je uvjet za osobe i članove društva koji imaju pravo zastupati pravnu osobu ili partnerstvo. DK, HR: Državljanstvo i boravište obvezni su za rukovoditelje. BG, MT, CY: Obvezno je državljanstvo.
b) Prijevoz tereta (CPC 7123, osim prijevoza poštanskih i kurirskih pošiljaka za vlastite potrebe)	AT: Državljanstvo je uvjet za osobe i članove društva koji imaju pravo zastupati pravnu osobu ili partnerstvo. BG, MT: Obvezno je državljanstvo. HR: Državljanstvo i boravište obvezni su za rukovoditelje.
E. Prijevoz robe cjevovodima, osim goriva[1] (CPC 7139)	AT: Državljanstvo je uvjet za glavne direktore.

[1] Prijevoz goriva cjevovodima nalazi se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 19.B.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
17. POPRATNE USLUGE U PRIJEVOZU[1]	
A. Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu a) Usluge utovara i istovara pomorskog tereta b) Usluge skladištenja i pohrane (dio CPC-a 742) c) Usluge carinjenja d) Usluge kontejnerske stanice i terminala e) Usluge pomorskih agencija	AT: Državljanstvo je uvjet za većinu glavnih direktora. BG, MT: Obvezno je državljanstvo. DK: boravište je uvjet za usluge carinjenja. EL: Državljanstvo je uvjet za usluge carinjenja. IT: Boravište je obvezno za „raccomandatorio marittimo” (brodski agent).

[1] Ne uključuje usluge održavanja i popravka prijevozne opreme, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.F.l) 1. Održavanje i popravak plovila do točke 6.F.l) 3. Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih sanjki i opreme za cestovni prijevoz.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
f) Usluge otpreme pomorskog tereta g) Najam plovila s posadom (CPC 7213) h) Usluge guranja i tegljenja (CPC 7214) i) Popratne usluge u pomorskom prijevozu (dio CPC-a 745) j) Ostale popratne i pomoćne usluge (osim pripreme i dostave hrane i pića (*catering*)) (dio CPC-a 749)	
D. Pomoćne usluge u cestovnom prometu d) Iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem (CPC 7124)	AT: Državljanstvo je uvjet za osobe i članove društva koji imaju pravo zastupati pravnu osobu ili partnerstvo. BG, MT: Obvezno je državljanstvo. CY: Državljanstvo je obvezno za vozače taksija.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
F. Pomoćne usluge u prijevozu robe cjevovodima, osim goriva[1] a) Usluge pohrane i skladištenja robe, osim goriva, koja se prevozi cjevovodima (dio CPC-a 742)	AT: Državljanstvo je uvjet za glavne direktore.

[1] Pomoćne usluge u prijevozu goriva cjevovodima nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 19.A.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
19. ENERGETSKE USLUGE	
A. Usluge povezane s rudarenjem (CPC 883)[1]	SK: Obvezno je boravište. CY: Bez obveze.
20. OSTALE USLUGE KOJE NISU DRUGDJE UKLJUČENE	
a) Usluge pranja, čišćenja i bojanja (CPC 9701)	EU: Državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike.
b) Frizerske usluge (CPC 97021)	EU: Državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike.

[1] Uključuje sljedeće usluge koje se pružaju uz naknadu ili na temelju ugovora: savjetodavne i konzultantske usluge povezane s rudarenjem, priprema rudarskih zemljišta, instalacija opreme na mjestu iskopa, bušenje, usluge s oruđem za bušenje, usluge povezane s kućištem i cijevima, usluge u području tehnike mulja i dobave, nadzor krutih tvari, posebne operacije istraživanja i rada u oknima, geologija bušotina i nadzor bušenja, uzimanje uzoraka jezgre, ispitivanje okana, usluge ožičenja, dostava i rad tekućina za završne radove (slana voda), dostava i ugradnja uređaja za završne radove, cementiranje (ubrizgavanje pod tlakom), usluge stimulacije (lomljenje, obrada kiselinama i ubrizgavanje pod tlakom), usluge završnih radova i popravka okna, pečaćenje i napuštanje okana.
Ne uključuje izravan pristup prirodnim resursima ili iskorištavanje prirodnih resursa.
Ne uključuje pripremne radove na lokaciji za rudarenje resursa osim nafte i plina (CPC 5115), koji se nalaze pod naslovom 8. Graditeljstvo i povezane inženjerske usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
c) Usluge kozmetičkih tretmana, manikure i pedikure (CPC 97022)	EU: Državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike.
d) Ostale usluge tretmana uljepšavanja, d.n. (CPC 97029)	EU: Državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike.
e) Usluge lječilišta i neterapeutske masaže, ako se pružaju kao usluge opuštanja za dobrobit tijela, a ne za medicinske ili rehabilitacijske potrebe[1] (CPC ver. 1.0 97230)	EU: Državljanstvo je uvjet za stručnjake i diplomirane vježbenike.

[1] Usluge terapeutske masaže i termalnog liječenja nalaze se u točki 6.A.h) Medicinske usluge (uključujući psihologe) i stomatološke usluge, točki 6.A.j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i pomoćnog medicinskog osoblja, a zdravstvene usluge u točki 13.A Bolničke usluge i točki 13.C Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga.

PRILOG 18.-D

EUROPSKA UNIJA

POPIS OBVEZA U POGLEDU UGOVORNIH PRUŽATELJA USLUGA
I NEOVISNIH STRUČNJAKA
U SKLADU S ČLANCIMA 18.3. I 18.4

1. U popisu obveza u ovom Prilogu navode se gospodarske djelatnosti liberalizirane u skladu s člancima 18.3. i 18.4. za kategorije ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka te se utvrđuju ograničenja koja se primjenjuju u obliku rezervi. Popis u ovom Prilogu ima dva stupca:

   (a) u prvom stupcu navodi se sektor ili podsektor za koji je kategorija ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka liberalizirana i

   (b) u drugom stupcu opisuju se primjenjive rezerve.

   Europska unija ne preuzima nikakve obveze za ugovorne pružatelje usluga u gospodarskim djelatnostima koje nisu navedene u prvom stupcu popisa.

2. Za potrebe ovog Priloga pri utvrđivanju pojedinačnih sektora i podsektora:

   (a) „CPC” znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je definirana u članku 9.3. točki (c); i

(b) „CPC ver. 1.0” znači Središnja klasifikacija proizvoda (Central Products Classification) kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, CPC ver. 1.0, 1998.

3. Obveze u pogledu ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka ne primjenjuju se u slučajevima u kojima je namjera ili učinak njihova privremenog boravka umiješati se u ili na drugi način utjecati na ishod bilo kakvog spora ili pregovora o radu ili upravljanju.

4. Popis obveza u ovom Prilogu ne uključuje mjere povezane sa zahtjevima i postupcima u pogledu kvalifikacija, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola ako ne predstavljaju ograničenje u smislu članka 18.3. i 18.4. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u zakonski uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, i potreba za poštanskom adresom na državnom području gdje se gospodarska djelatnost obavlja), čak i ako nisu navedene u ovom Prilogu, u svakom se slučaju primjenjuju na ugovorne pružatelje usluga i neovisne stručnjake iz države Mercosura potpisnice Sporazuma.

5. U mjeri u kojoj Europska unija nije preuzela obveze, i dalje se primjenjuju svi zahtjevi propisani u zakonima svih stranaka u vezi s ulaskom i privremenim boravkom, među ostalim i oni koji se odnose na trajanje boravka.

6. Neovisno o odredbama ovog odjeljka, i dalje se primjenjuju svi zahtjevi propisani zakonima i propisima svih stranaka u vezi s radom i mjerama socijalne sigurnosti, uključujući propise o minimalnim plaćama i kolektivnim ugovorima o plaćama.

7. Popisom obveza u ovom Prilogu ne dovodi se u pitanje postojanje javnih monopola ili isključivih prava u relevantnim sektorima opisanima u Prilogu 18.-B.

8. U onim sektorima u kojima se primjenjuju ispitivanja gospodarskih potreba, njihovi glavni kriteriji bit će procjena odgovarajućeg stanja na tržištu u državi članici Europske unije ili njezinoj regiji u kojoj se usluga treba pružati, uključujući u odnosu na broj i učinak na postojeće pružatelje usluga.

9. Prava i obveze koje proizlaze iz popisa obveza u ovom Prilogu nemaju učinak same po sebi i stoga ne dodjeljuju nikakva prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.

10. Ulazak i privremeni boravak ugovornih pružatelja usluga podliježe sljedećim uvjetima:

(a) pravna osoba koja zapošljava fizičku osobu nije agencija za usluge posredovanja pri zapošljavanju i angažiranja osoblja niti djeluje preko takve agencije;

(b) fizičke osobe koje ulaze u Europsku uniju pružaju navedene usluge kao zaposlenici pravne osobe koja pruža te usluge najmanje 1 (jednu) godinu neposredno prije datuma podnošenja zahtjeva za ulazak i, osim toga, na datum podnošenja zahtjeva za ulazak u Europsku uniju imaju najmanje 3 (tri) godine radnog iskustva[1] u sektoru djelatnosti koja je predmet ugovora;

[1] Takvo radno iskustvo mora se steći nakon punoljetnosti, kako je utvrđeno primjenjivim zakonima i propisima.

(c) fizičke osobe koje ulaze u Europsku uniju imaju sljedeće:

i. sveučilišnu diplomu ili dokaz o kvalifikaciji kojim se potvrđuje istovjetna razina znanja[1]; i

ii. stručne kvalifikacije, ako su potrebne za obavljanje djelatnosti u skladu sa zakonima i propisima države članice Europske unije u kojoj se usluga pruža;

(d) broj osoba obuhvaćenih ugovorom o uslugama nije veći nego što je potrebno za izvršenje ugovora, u skladu sa zakonima i propisima države članice Europske unije u kojoj se pruža usluga;

(e) u skladu s člankom 18.10. stavkom 1. točkom (d), fizičke osobe ulaze u Europsku uniju i ondje privremeno borave u ukupnom razdoblju od najviše 6 (šest) mjeseci u bilo kojem razdoblju od 12 (dvanaest) mjeseci ili tijekom trajanja ugovora, ovisno o tome što je kraće; i

(f) ugovor o uslugama odnosi se na jednu od sljedećih djelatnosti:

— usluge pravnog savjetovanja u pogledu međunarodnog javnog prava i prava zemlje koja nije država članica Europske unije;
— računovodstvene i knjigovodstvene usluge;
— usluge poreznog savjetovanja;
— arhitektonske usluge, usluge urbanističkog planiranja i usluge krajobrazne arhitekture;

[1] Ako diploma ili dokaz o kvalifikaciji nije stečen u državi članici Europske unije u kojoj se pruža usluga, ta država članica Europske unije može ocijeniti je li ta diploma ili dokaz o kvalifikaciji istovjetan sveučilišnoj diplomi koja se zahtijeva na njezinu državnom području.

— inženjerske usluge i usluge integriranog inženjerstva;
— računalne i srodne usluge;
— usluge istraživanja i razvoja;
— oglašavanje;
— usluge savjetovanja o upravljanju;
— usluge povezane sa savjetovanjem o upravljanju;
— usluge tehničkog ispitivanja i analize;
— srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja;
— održavanje i popravak opreme;
— usluge pismenog prevođenja;
— građevinske usluge;
— usluge istraživanja lokacija;
— usluge visokog obrazovanja;
— usluge u području okoliša;
— usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora); i
— usluge zabavnog sadržaja.

11. Ulazak i privremeni boravak neovisnih stručnjaka podliježe sljedećim uvjetima:

(a) ugovor fizičke osobe o pružanju usluga s krajnjim potrošačem na području Europske unije nije sklopljen putem agencije kako je definirana u CPC-u 872;

(b) fizičke osobe koje ulaze u Europsku uniju na dan podnošenja zahtjeva za ulazak imaju najmanje 6 (šest) godina radnog iskustva u sektoru djelatnosti koja je predmet ugovora;

(c) fizičke osobe koje ulaze u Europsku uniju imaju sljedeće:

(i) sveučilišnu diplomu ili dokaz o kvalifikaciji kojim se potvrđuje istovjetna razina znanja[1]; i

(ii) stručne kvalifikacije, ako su potrebne za obavljanje djelatnosti u skladu sa zakonima i propisima države članice Europske unije u kojoj se usluga pruža;

(d) u skladu s člankom 18.10. stavkom 1. točkom (d), fizičke osobe ulaze u Europsku uniju i ondje privremeno borave u ukupnom razdoblju od najviše 6 (šest) mjeseci u bilo kojem razdoblju od 12 (dvanaest) mjeseci ili tijekom trajanja ugovora, ovisno o tome što je kraće; i

(e) ugovor o uslugama odnosi se na jednu od sljedećih djelatnosti:

— arhitektonske usluge, urbanističko planiranje i krajobrazna arhitektura;
— inženjerske usluge i integrirane inženjerske usluge;
— računalne i srodne usluge;
— usluge savjetovanja o upravljanju;
— usluge povezane sa savjetovanjem o upravljanju; i
— usluge pismenog prevođenja.

[1] Ako diploma ili dokaz o kvalifikaciji nije stečen u državi članici Europske unije u kojoj se pruža usluga, ta država članica Europske unije može ocijeniti je li ta diploma ili dokaz o kvalifikaciji jednakovrijedan sveučilišnoj diplomi koja se zahtijeva na njezinu državnom području.

12. Podrazumijeva se da za Europsku uniju obveza odobravanja nacionalnog tretmana ne podrazumijeva obvezu proširenja na fizičke ili pravne osobe iz države Mercosura potpisnice Sporazuma tretmana koji se u državi članici Europske unije, u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije ili bilo kojom mjerom donesenom u skladu s tim Ugovorom, uključujući provedbu tog ugovora ili takvih mjera u državama članicama Europske unije, primjenjuje na:

(a) fizičke osobe ili osobe s boravištem u državi članici Europske unije; ili

(b) pravne osobe koje su osnovane ili organizirane na temelju prava druge države članice Europske unije ili prava Europske unije i čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u državi članici Europske unije.

Takav nacionalni tretman odobrava se pravnim osobama koje su osnovane ili organizirane na temelju prava države članice Europske unije ili prava Europske unije i čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi u državi članici Europske unije, uključujući pravne osobe koje su u vlasništvu ili pod kontrolom fizičkih osoba iz države Mercosura potpisnice Sporazuma.

13. Europska unija preuzima obveze utvrđene u člancima 18.3., 18.4. i 18.10., razvrstane po državama članicama Europske unije, ako je primjenjivo.

14. U popisu u nastavku koriste se sljedeće pokrate:

— EU Europska unija, uključujući sve njezine države članice
— EEA Europski gospodarski prostor
— AT Austrija

— BE Belgija
— BG Bugarska
— CY Cipar
— CZ Češka
— DE Njemačka
— DK Danska
— EE Estonija
— EL Grčka
— ES Španjolska
— FI Finska
— FR Francuska
— HR Hrvatska
— HU Mađarska
— IE Irska
— IT Italija
— LV Latvija
— LT Litva
— LU Luksemburg
— MT Malta
— NL Nizozemska
— PL Poljska
— PT Portugal
— RO Rumunjska
— SK Slovačka
— SI Slovenija
— SE Švedska

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Priznavanje EU: Direktive EU-a o uzajamnom priznavanju diploma primjenjuju se samo na fizičke osobe s državljanstvom država članica Europske unije. Pravo pružanja zakonski uređene usluge stručnjaka u jednoj državi članici Europske unije ne daje pravo na pružanje te usluge u drugoj državi članici Europske unije[1].
Usluge pravnog savjetovanja u pogledu međunarodnog javnog prava i stranog prava (pravo zemlje koja nije država članica Europske unije) (dio CPC-a 861)[2]	Ugovorni pružatelji usluga: AT, BE, DE, EE, EL, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE: Nema ograničenja. BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. DK: komercijalizacija djelatnosti pravnog savjetovanja ograničena je na odvjetnike s danskom licencom za obavljanje djelatnosti. Za dobivanje danske dozvole za obavljanje djelatnosti potrebno je pristupiti danskom pravnom ispitu. FR: Za punopravno (pojednostavnjeno) članstvo u odvjetničkoj komori potrebno je ispitivanje sposobnosti. Pristup odvjetnika profesijama „avocat auprès de la Cour de Cassation” i „avocat auprès du Conseil d'Etat” podliježe kvotama i uvjetu u pogledu državljanstva.

[1] Kako bi se fizičkim osobama iz država Mercosura potpisnica Sporazuma priznale kvalifikacije u cijelom EU-u, potrebno je u pregovorima unutar okvira utvrđenog u članku 18.11. dogovoriti sporazum o uzajamnom priznavanju.

[2] Pružanje tih usluga, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole primjenjivima u državama članicama Europske unije. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, one mogu, među ostalim, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, služenja titulom stečenom u matičnoj zemlji (osim ako je naziv priznat u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavnog upisa u odvjetničku komoru ili pojednostavnjenog pristupa odvjetničkoj komori zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te zahtjeva u pogledu pravnog ili profesionalnog boravišta u zemlji domaćinu. Na ovaj Prilog primjenjuje se rezerva za pravne usluge navedena na popisu u prilozima 18.-A i 18.-B države članice Europske unije za „domaće pravo” kao da obuhvaća „pravo Europske unije i njezinih država članica”.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	HR: Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja, podliježe uvjetu u pogledu državljanstva. CY: obvezni su državljanstvo i boravište. Za pružanje pravnih usluga obvezni su punopravno članstvo u odvjetničkoj komori i boravište. Samo „advogates" upisani u odvjetničku komoru mogu biti dioničari ili članovi upravnih odbora odvjetničkih društava u Cipru. Neovisni stručnjaci: EU: Bez obveze.
Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 86212 osim „revizorskih usluga", CPC 86213, CPC 86219 i CPC 86220)	Ugovorni pružatelji usluga: BE, DE, EE, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. AT: Poslodavac mora biti član odgovarajućeg strukovnog tijela u matičnoj zemlji ako takvo tijelo postoji te je za zastupanje pred nadležnim tijelima obvezno državljanstvo. CY: Posebna dozvola izdaje se državljanima trećih zemalja, podložno određenim uvjetima. FI: fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje relevantno za uslugu koja se pruža. Bez obveze za knjigovodstvene usluge. FR: Potrebno je odobrenje. Pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga uvjetovano je odlukom ministra gospodarstva, financija i industrije, u suglasnosti s ministrom vanjskih poslova. HR: Obvezno je boravište. Neovisni stručnjaci: EU: Bez obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge poreznog savjetovanja (CPC 863)[1]	Ugovorni pružatelji usluga: BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Nema ograničenja. CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. AT: Poslodavac mora biti član odgovarajućeg strukovnog tijela u matičnoj zemlji ako takvo tijelo postoji te je za zastupanje pred nadležnim tijelom obvezno državljanstvo. BG: Obvezno je državljanstvo. HU, HR: Obvezno je boravište. CY: Posebna dozvola izdaje se državljanima trećih zemalja, podložno određenim uvjetima. PT: Bez obveze. Samostalni djelatnici: EU: Bez obveze.
Arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671 i CPC 8674)	Ugovorni pružatelji usluga: EE, ES, EL, FR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO: Ispitivanje gospodarskih potreba. DK: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za boravak ugovornih pružatelja usluga do 3 (tri) mjeseca. AT: Bez obveze, osim za usluge planiranja u užem smislu za koje postoji ispitivanje gospodarskih potreba. BG, CY, SK: Bez obveze. FI: fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje relevantno za uslugu koja se pruža. HU, HR: Obvezno je boravište.

[1] Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i usluge pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koja su navedena na popisu usluga pravnog savjetovanja u skladu s javnim međunarodnim pravom i stranim pravom.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	Samostalni djelatnici: DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. FI: Nema ograničenja, osim što fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje relevantno za uslugu koja se pruža. BE, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO: Ispitivanje gospodarskih potreba. AT: Ne postoje obveze, osim za usluge planiranja u užem smislu za koje postoji ispitivanje gospodarskih potreba. BG, CY, SK: Bez obveze. HU, HR, SK: Obvezno je boravište.
Inženjerske usluge i integrirane inženjerske usluge (CPC 8672 i CPC 8673)	Ugovorni pružatelji usluga: BE, EE, ES, EL, FR, IE, LU, NL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. CZ, DE, HU, MT, RO: Ispitivanje gospodarskih potreba. DK: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za ugovorne pružatelje usluga do 3 (tri) mjeseca. AT: Bez obveze, osim za usluge planiranja u užem smislu za koje postoji ispitivanje gospodarskih potreba. BG, CY, LT, LV, SK: Bez obveze. CZ, HR, HU, IT, PL: Obvezno je boravište. FI: fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje relevantno za uslugu koja se pruža. Samostalni djelatnici: DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, NL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. BE, CZ, DK, ES, HU, IT, MT, RO: Ispitivanje gospodarskih potreba. AT: Ne postoje obveze, osim za usluge planiranja u užem smislu za koje postoji ispitivanje gospodarskih potreba. BG, CY, LT, SK: Bez obveze. CZ, HR, HU, IT, PL: Obvezno je boravište. FI: fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje relevantno za uslugu koja se pruža.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Računalne i srodne usluge (CPC 84)	Ugovorni pružatelji usluga: BE, DE, EE, EL, ES, FR, IE, IT, LU, LV, NL, PL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. AT, BG, CZ, HU, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. DK: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za ugovorne pružatelje usluga do 3 (tri) mjeseca. CY, LT: Bez obveze. FI: fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje relevantno za uslugu koja se pruža. HR: Obvezno je boravište. Samostalni djelatnici: DE, EE, EL, FR, IE, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. FI: Nema ograničenja, osim: fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje relevantno za uslugu koja se pruža. AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CY, HR, LT, LV: Bez obveze.
Usluge istraživanja i razvoja (CPC 851, CPC 852 osim usluga psihologa[1], CPC 853)	Ugovorni pružatelji usluga: EU, osim u BE: Zahtijeva se sporazum o gostovanju s odobrenom istraživačkom organizacijom[2]. EU, osim u BE, CZ, DK, HR, SK: Nema ograničenja. CZ, DK, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. HR: Obvezno je boravište. BE: Bez obveze. Samostalni djelatnici: EU: Bez obveze.

[1] Dio CPC-a 85201, koji je naveden pod medicinskim i stomatološkim uslugama.

[2] Za sve države članice osim za Dansku, odobrenje istraživačke organizacije i sporazum o gostovanju moraju ispunjavati uvjete iz Direktive (EU) 2016/801 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o uvjetima ulaska i boravka državljana trećih zemalja u svrhu istraživanja, studija, osposobljavanja, volonterstva, razmjena učenika ili obrazovnih projekata, i obavljanja poslova *au pair*, SL L 132, 21.5.2016., str. 21.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Oglašavanje (CPC 871)	Ugovorni pružatelji usluga: BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. AT, BG, CZ, DK, EL, FI, HU, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CY, LT, LV: Bez obveze. Samostalni djelatnici: EU: Bez obveze.
Usluge savjetovanja o upravljanju (CPC 865)	Ugovorni pružatelji usluga: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. AT, BG, CZ, HU, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. DK: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za ugovorne pružatelje usluga do 3 (tri) mjeseca. LT, CY: Bez obveze. Samostalni djelatnici: DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. LT, CY: Bez obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge povezane sa savjetovanjem o upravljanju (CPC 866)	Ugovorni pružatelji usluga: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. AT, BG, CZ, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. DK: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za ugovorne pružatelje usluga do 3 (tri) mjeseca. HU: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za usluge arbitraže i mirenja (CPC 86602) koje su bez obveze. CY, LT: Bez obveze. Samostalni djelatnici: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. AT, BG, CZ, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. DK: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za ugovorne pružatelje usluga do 3 (tri) mjeseca. HU: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za usluge arbitraže i mirenja (CPC 86602) za koje ne postoje obveze. CY, LT: Bez obveze.
Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	Ugovorni pružatelji usluga: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Nema ograničenja. AT, BG, FI, HU, MT, PT, RO: Ispitivanje gospodarskih potreba. DK: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za ugovorne pružatelje usluga do 3 (tri) mjeseca. CY, CZ, LT, LV, SK: Bez obveze. Samostalni djelatnici: EU: Bez obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)	Ugovorni pružatelji usluga: BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Nema ograničenja. AT, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. DE: Nema ograničenja, osim za javno imenovane geodete koji su bez obveze. FI: fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje relevantno za uslugu koja se pruža. FR: Nema ograničenja, osim za postupke izmjere povezane s utvrđivanjem prava vlasništva i sa zemljišnim zakonom koji su bez obveze. BG: Bez obveze. Samostalni djelatnici: EU: Bez obveze.
Održavanje i popravak metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva, (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu upotrebu i upotrebu u kućanstvu[1] (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 i CPC 8866)	Ugovorni pružatelji usluga: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. AT, FI: Bez obveze, osim u kontekstu ugovora nakon prodaje ili najma, za koje postoji ispitivanje gospodarskih potreba. Samostalni djelatnici: EU: Bez obveze.

[1] Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme uključujući i računala (CPC 845) nalaze se na popisu Računalnih i srodnih usluga.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge pismenog prevođenja (CPC 87905, osim službenih ili certificiranih djelatnosti)	Ugovorni pružatelji usluga: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LV, MT, PL, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CY, LT: Bez obveze. DK: Ovlašteni službeni prevoditelji i tumači: obvezno je boravište, osim ako Danska agencija za trgovinu i trgovačka društva ne odredi drukčije. FI: Boravište je obvezno za ovlaštene prevoditelje. Samostalni djelatnici: DE, EE, FR, LU, NL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, MT, PL, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CY, HR, LT, LV: Bez obveze. DK: Ovlašteni službeni prevoditelji i tumači: obvezno je boravište, osim ako Danska agencija za trgovinu i trgovačka društva ne odredi drukčije. FI: Boravište je obvezno za ovlaštene prevoditelje.
Građevinski radovi (CPC 51)	Ugovorni pružatelji usluga: EU, osim u FR, NL: Bez obveze. FR: Ispitivanje gospodarskih potreba. Radna dozvola izdaje se za razdoblje od najviše 6 (šest) mjeseci. NL: Nema ograničenja. Samostalni djelatnici: EU: Bez obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge istraživanja lokacije (CPC 5111)	Ugovorni pružatelji usluga: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. CZ,CY, HU, LT, LV, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. DK: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za ugovorne pružatelje usluga do 3 (tri) mjeseca. AT, BG, FI: Bez obveze. Samostalni djelatnici: EU: Bez obveze.
Usluge u području visokog obrazovanja (CPC 923)	Ugovorni pružatelji usluga: EU, osim u LU: Bez obveze. LU: Bez obveze, osim za privremeni ulazak profesora, za koji nema ograničenja. Samostalni djelatnici: EU: Bez obveze.
Usluge u području okoliša (CPC 9401[1], CPC 9402, CPC 9403, CPC 9404[2], dio CPC-a 94060[3], CPC 9405, dio CPC-a 9406, CPC 9409)	Ugovorni pružatelji usluga: BE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. AT, BG, CZ, DE, DK, EL, HU, LV, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CY, LT: Bez obveze. SK: Boravište je obvezno za preradu i recikliranje rabljenih baterija i akumulatora, otpadnih ulja, rabljenih automobila te električne i elektroničke opreme. Samostalni djelatnici: EU: Bez obveze.

[1] Odgovara uslugama odvodnje otpadnih voda.
[2] Odgovara uslugama čišćenja ispušnih plinova.
[3] Odgovara dijelovima usluga zaštite prirode i krajolika.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (uključujući voditelje putovanja[1]) (CPC 7471)	Ugovorni pružatelji usluga: AT, CZ, DE, EE, ES, FR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Nema ograničenja. BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. DK: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za ugovorne pružatelje usluga do 3 (tri) mjeseca. BE, IE: Bez obveze, osim za turističke pratitelje (koji prate turističke grupe od najmanje 10 osoba, a ne obavljaju poslove vodiča na određenim mjestima), za koje: ne postoje ograničenja. HR: Obvezno je boravište. CY: Bez obveze. Samostalni djelatnici: EU: Bez obveze.
Usluge zabavnog sadržaja, osim audiovizualnih usluga (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa i diskoteka) (CPC 9619)	Ugovorni pružatelji usluga: EU osim BE, DE, FR: Ispitivanje gospodarskih potreba. BE, DE, FR: Bez obveze. SI: Trajanje boravka ograničeno je na 7 (sedam) dana po događanju. Za usluge cirkusa i zabavnih parkova trajanje boravka ograničeno je na najviše 30 dana po kalendarskoj godini. Samostalni djelatnici: EU: Bez obveze.

[1] Pružatelji usluga čija je funkcija pratiti skupinu na putovanju koja se sastoji od najmanje 10 (deset) fizičkih osoba, a ne posluju kao vodiči na konkretnim lokacijama.